

FGB

MAKRI

2|2023

FETHİYE'NİN ÖNÜNDEKİ FIRSAT;

SPOR TURİZMİ

Gezi Yazısı
İTALYA

**GEÇMİŞ ZAMAN
OLUR Kİ**
Muzaffer Tufan

1923 - 2023

100

CUMHURİYETİN 100'ÜNCÜ YILI

Kutlu Olsun

Vizyonumuz

“Bölgenin tanıtımına ve sosyo-ekonomik gelişimine önderlik etmek”

Misyonumuz

“Çalışanlarımızın sürekli gelişmesini sağlayarak üyelerimize kaliteli hizmet sunmak ve tüm paydaşlarımızla “Güç Birliği” oluşturarak bölgeye hizmet etmek.”

İÇİNDEKİLER

9

KAPAK
KONUSU

FETHİYE'NİN ÖNÜNDEKİ FIRSAT:
SPOR TURİZMİ

35
ODADAN
HABERLER

SEKTÖRDEN

67

TURİZM VE KONAKLAMA
SEKTÖRÜ ÖZELİNDE
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

63
DOSYA
KONUSU

71
GEÇMİŞ
ZAMAN
OLUR KI

MUZAFFER TUFAN

İTALYA

92
FETHİYE'YE
ÖZGÜ
LEZZETLER

BULGURLU SOĞAN GÖBEĞİ

GOCAMANDAN TORUNA

80
GEZİ

94
KİTAP

www.fto.org.tr
www.makridergisi.com

f fethiyetso

ig fethiyetso

tw ftso1901

MAKRI ^{FCB}

^{FCB} MAKRI

İmtiyaz Sahibi

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ve
Fethiye Güç Birliği Turizm Tanıtım Ticaret Ltd.
Şti. (FGB) adına FTSO Yönetim Kurulu Başkanı
ve FGB Müdürler Kurulu Başkanı

Osman ÇIRALI

Yayın Kurulu

Süleyman KAYA
Uğur ÇAÇARON
Ezgi KULLUKÇU
Selda OĞUZ

Sorumlu Müdür

Süleyman KAYA

Genel Yayın Yönetmeni

Selda OĞUZ

Düzeltilen

Uğur ÇAÇARON

Kapak Fotoğrafı

Bora TÜRKÖĞLÜ

Kapak Tasarımı

Ergün TOS

Tasarım

tipitip.com

Yazışma Adresi

Taşyaka Mahallesi
144. Sokak No: 1/A Daire: 4
Fethiye / MUĞLA
Tel: 0252 612 84 81
Faks: 0252 612 84 82

info@fethiyegucbirligi.com

Baskı

Başak Matb. ve Tan. Hiz. Ltd. Şti.
T: 0312 397 16 17

www.basakmatbaa.com

FCB
FETHİYE GÜÇ BİRLİĞİ LTD. ŞTİ.

Fethiye Güç Birliği Turizm
Tanıtım Ticaret Limited Şirketi
bir Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası
Kuruluşudur.

Yayımlanan yazı ve ilanların sorumluluğu, adı geçen
yazar ve firmalara aittir.

Yayın kurulu yayımlanmasına karar verdiği yazıların
özüne dokunmaksızın kısaltma ve değişiklik
yapabilir.

MAKRI / 2023/2
3

Kemal HIRA
FTSO Meclis Başkanı

Değerli Üyelerimiz;

Milli Mücadelemizin 100'üncü yılını coşkuyla kutladığımız 2023 yılı, felaketlerle başlasa da ekonomide yaşanan zorluklara rağmen turizm sektörü açısından verimli bir sezon geçiriyoruz.

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası olarak lokomotif sektörümüz olan turizm sektörümüzün yanı sıra bütün sektörlerimizdeki gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Her ay düzenli olarak yaptığımız Meslek Komiteleri toplantılarında gündeme getirilen sorunları, ilgili kurum ve kuruluşlara aktararak çözümü için lobi çalışmaları yürütüyoruz. Dolayısıyla üyelerimizle Oda yönetimi arasında köprü olan meslek komitelerimizin işlevsel olması sorunların kronikleşmeden çözümü için çok önemli. Bu nedenle komitelerinde görev alan arkadaşlarımızın, üyelerimizle bağlantıda olması ve yaşanan sektörel sorunları komite toplantılarında gündeme getirerek Odamızı hareket geçirmesiyle üye odaklı hizmet üretebiliriz. Ancak burada unutulmaması gereken önemli bir husus söz konusu o da; Odalar icra değil; rica makamıdır. Bizler üyelerimiz ve

sektörlerimizle ilgili yaşanan sorunları, çözümü için ilgili kurumlara taşıyarak talepte bulunuyoruz. Oda olarak birlik beraberlik içinde üyelerimiz için çalışıyor, Meclis toplantılarımızda tüm kararları oy birliği ile alıyoruz.

Muğla Odaları ve Borsamızla da uyum içinde çalışıyoruz. Son olarak 23 Haziran 2023 tarihinde Milas Ticaret ve Sanayi Odası'nın (MİTSO) ev sahipliğinde yapılan 36. Muğla Odaları ve Borsası Ortak Toplantısı'nda bir araya geldik. İlimizin ortak sorunlarını görüştük, Fethiyemizin ve Oda üyelerimizin sorunlarını dile getirdi. Fethiyemizin il olmasına Muğla Odalarının da destek vermesini istedik. Fethiyemiz il olma kriterlerinin hepsini yerine getiriyor. Fethiye'nin il olmasının bölgemize hizmetin daha sağlıklı ve hızlı gelmesini sağlayacağına inanıyorum.

Fethiyemizin il olmasına tüm üyelerimizin destek vermesi temennisiyle, bütün üyelerimize işlerinde başarılar dilerim.

Saygılarımla,

Osman ÇIRALI
FTSO Yönetim Kurulu Başkanı

Değerli Üyelerimiz; Sevgili Okuyucularımız;

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılında 100 il projesi kapsamında Fethiyemizin il olması yeniden gündeme geldi. Aslında gerek ürettiği katma değer, gerekse tarım, ticaret, sanayi, en çok da turizm kapasitesi ile birçok ilden çok daha büyük bir ekonomiye sahip olan Fethiyemiz il olmayı çoktan hak ediyor. Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası olarak, biz de bu kapsamda Fethiye'nin il olmasına ilişkin 25 yıldır ısrarla dile getirdiğimiz talebimizi ve lobi çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Son yıllarda yaşanan yoğun göç nedeniyle hızlı nüfus artışına paralel, turizm ve ticaret dinamiklerimiz değişti ve ekonomimizin hacmi ciddi oranda arttı. Ancak Muğla'ya 135 kilometre uzaktayız ve zorunlu işlemler ve hizmetler için il merkezine gidip gelmek neredeyse 1 günümüzü alıyor. Bu da ciddi anlamda zaman ve emek kaybı demek. Öte yandan bu uzaklık bazı hizmetlerin yeterince ve zamanında Fethiyemize ulaşmamasına neden oluyor.

Fethiye, il olmak için gerekli en az 100 bin nüfus ve il merkezine en az 30 kilometre uzaklıkta olması kriterlerine göre de il olması gereken ilçeler içinde ilk sıralarda yer alıyor. Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası olarak, Fethiye'nin il olmasını istiyor ve bunun için girişimlerde bulunuyor ve yapılan çalışmalara tam destek veriyoruz. Kent kültürünü tarihinden alan ve il olmayı uzun yıllardan beri hak eden **Fethiyemize, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında İL olmak çok yakışacak.**

Seydikemer Tarıma Dayalı İhtisas OSB hızlandı

Turizmin yanı sıra ticaret ve sanayi gelişirken bölgemiz hak ettiği yatırımlara da kavuşuyor. Türkiye'de ilk olacak ve Çobanisa Mahallesi'nde 1200 dekar alanda Muğla, Antalya, Burdur ve Denizli'nin kavşak noktasına 400 milyon lira yatırımla kurulacak Seydikemer Tarıma Dayalı Süt Sığırcılığı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB OSB) için çalışmalar hızla devam ediyor. OSB'nin inşa edileceği 1143 dekar arazi satın alındı ve böylece projede önemli bir eşik daha aşıldı. Haritaların çıkarılması, zemin etüdünün tamamlanması ve projenin imar planının hazırlanması çalışmaları sürüyor. Son olarak Bekçiler'de gerçekleştirilen toplantıda, OSB'nin alt yapısı ve üst yapısıyla ilgili yapılacak çalışmalara ilişkin bölgedeki muhtarların ve ilgili kurum temsilcilerinin görüşleri alındı. TDİOSB'nin bölge ekonomisi ve sosyal hayatına etkileri de görüşüldüğü geniş katılımı toplantıda Orman Bölge Müdürlüğü, DSİ Bölge Müdürlüğü, Karayolları Bölge Müdürlüğü'nün yapacakları çalışmalar muhtarlarla birlikte değerlendirildi. Başta Valiliğimiz olmak üzere projenin büyük bir hızla devam etmesinde emeği geçen tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Yeşil Üzümlü, dünyanın en iyi turizm köyü olmaya aday

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) "Dünyanın en iyi Turizm Köyü" projesi kapsamında geleneklerini ve kültürel miraslarını koruyan köyler arasında Fethiyemizin Yeşil Üzümlü köyü de yer aldı.

Tarihi turistik değerleri, geleneksel el sanatlarının nesilden nesile aktarılması, coğrafi işaretli dastar dokuması, Kadyanda antik kenti, Likya yolu yürüyüş rotası ve antik pedal bisiklet güzergahı üzerinde yer alması, kültür sanat faaliyetleri, festivalleri ile öne Yeşil Üzümlü, Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Tanıtma ve Geliştirme Ajansı (TGA) tarafından yapılan tanıtım çekimleriyle Dünya Turizm Örgütü'ne aday köyleri arasında sunulacak. FTSO olarak biz de Fethiye Turizm Müdürlüğümüz tarafından Yeşil Üzümlü için yapılan tanıtım çalışmalarına destek verdik.

TOBB Genel Kurulu'nda Odamızı temsil ettik

Meclis Başkanımız, TOBB Genel Kurul delegelerimiz ile birlikte Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) 30 Mayıs tarihinde gerçekleştirilen 79. Genel Kurulu'na katıldık. Genel Kurul'da Sayın Rifat Hisarcıklioğlu, 365 oda ve borsa başkanı ve delegelerin oylarıyla yeniden Birlik Başkanlığına seçildi. TOBB Başkanlığına yeniden seçilen Sayın Rifat Hisarcıklioğlu'nu kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

Birliğimizin Genel Kurulu'nda, Odamızı temsilen, TOBB Ticaret ve Sanayi Odaları Konseyi'ne seçildim. Genel Kurulumuzun ve seçimlerimizin ülkeye ve iş dünyasına hayırlı olmasını temenni ediyorum.

FTSO olarak Fethiye ve Seydikemer sevdamızla bölgemiz için çalışmaya, üretmeye devam ediyoruz. Ülke ekonomisinde yüksek enflasyonun neden olduğu sorunlara rağmen turizm sezonumuz bölgemiz için güzel geçiyor. Tüm üyelerimize ve bölgemize bol kazançlar temenni ediyorum.

Değerli Okuyucularımız,

Fethiye, bulunduğu konum, doğasının, denizlerinin ve ormanlarının sağladığı benzersiz olanaklar nedeniyle kendine özgü, eşsiz yere sahip. Bulduğumuz konum pek çok spor türü açısından da çok değerli fırsatlar sunuyor. Bölgemizin bu potansiyelinin değerlendirilmesi ve Fethiye spor turizmi yönetim stratejisi geliştirme çalışmaları kapsamında, Oda olarak Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) desteğiyle **"Fethiye'de Spor, Turizmde Rekor"** projesini hazırlayarak rapor haline getirdik. Proje ile bölgemizdeki mevcut spor turizmi faaliyetlerinin yanı sıra spor turizmine kazandırılacak diğer fırsatların da tespit edilmesini amaçladık.

Makri Dergimizin bu sayısında da bölgemizin deniz-güneş-kumun yanı sıra turizmden daha çok pay almasına ve turizmin 12 aya yayılmasına katkı yapacak spor turizmine ilişkin bölgemizin potansiyelini her yönüyle geniş şekilde işledik. Başta yamaç paraşütü olmak üzere, bisiklet, doğa yürüyüşü, yelken, dalış gibi birçok spor dalıyla ilgili dünden bugüne bölgemizin potansiyelini ortaya koyarak, Dergimize görüşleriyle katkı veren herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Keyifli okumalar diliyorum.

Saygılarımla,

KAPAK
KONUSU

FETHİYE'NİN ÖNÜNDEKİ FIRSAT:
SPOR TURİZMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN ALTERNATİF TURİZM

**MURAT Z.
ÖZBİLGİ**
Gezimanya /
Manya Medya

Türkiye'de turizmin patlama yaşadığı 80'li yıllardan beri ülkemiz gerek doğal gerek kültürel zenginlikleriyle dünya çapında ilgi görmekte. Ülkenin bacasız sanayisi, kalkınmanın 3 T'sinin biri ve son yıllarda rekor üzerine rekor kıran turizm kuşkusuz ki tüm Türkiye için olduğu kadar Fethiye için de kritik bir öneme sahip.

Geçtiğimiz yıl 51 milyonun üzerinde turistle yeni bir rekora imza atan ülkemiz dünya çapında, Fethiye'de hem Türkiye hem dünya çapında iyi bilinen ve önemli birer turizm odağıdır.

Peki son yıllarda turizm nereye doğru yöneliyor? Dünya turizmde neleri konuşuyor? Bunu en kolay yurt dışında fuarları ziyaret ederek veya fuar ve kongre çıktılarını inceleyerek anlayabili-yorsunuz. Son 50 yıla damgasını vurmuş kitle turizmi tüm dünyada artık yararlanılması gereken bir fırsattan ziyade çözülmesi gereken bir sorun olarak görülüyor. Çevreyi kirleten ve başta kaynak tüketimi olmak üzere toplumsal sorunlara yol açan aşırı turizm (overtourism) pek çok gelişmiş ülkenin üzerinde çözüm üretmeye çalıştığı küresel bir fenomene dönüştü.

Bu sorunsal Birleşmiş Milletler Gelişim Programı (UNDP) gündeminde de önemli bir yer tutuyor. UNDP tarafından belirlenmiş sürdürülebilir kalkınma amaçları açısından turizmin sürdürülebilir nitelikte, çevreye ve topluma yüksek katma değer sağlayan bir nitelikte olması gerekiyor.

Kitle turizmine alternatifler aramak, son yıllarda etkisi giderek artmakta olan çeşitli alternatif turizm türlerinden faydalanmak kitle turizminin olumsuz etkileriyle baş etmek için etkin bir yöntemdir. Ekoturizm, agro-turizm, gastronomi turizmi, sağlık turizmi gibi pek çok turizm türü son yıllarda ekonomik katkıları ve sürdürülebilirliğe olumlu etkileri nedeniyle sıkça adından söz edilen uygulamalardır. Bu turizm türlerinden bir diğeri de kuşkusuz ki spor turizmidir.

Spor turizmi noktası Fethiye

Konuya Fethiye özelinde bakıldığında ise tüm doğal ve kültürel zenginliklerinden kaynaklı avantajlarına ve gelişmiş turizmüne rağmen kitle turizminin olumsuz etkilerinin Fethiye'ye bir tehdit olmaktan tamamen çıktığını söylemek güçtür. Dolayısıyla alternatif turizm türlerine yönelerek turizmden elde edilen marjinal katma değeri artırmak Fethiye için öncelikli bir hedef olmalıdır.

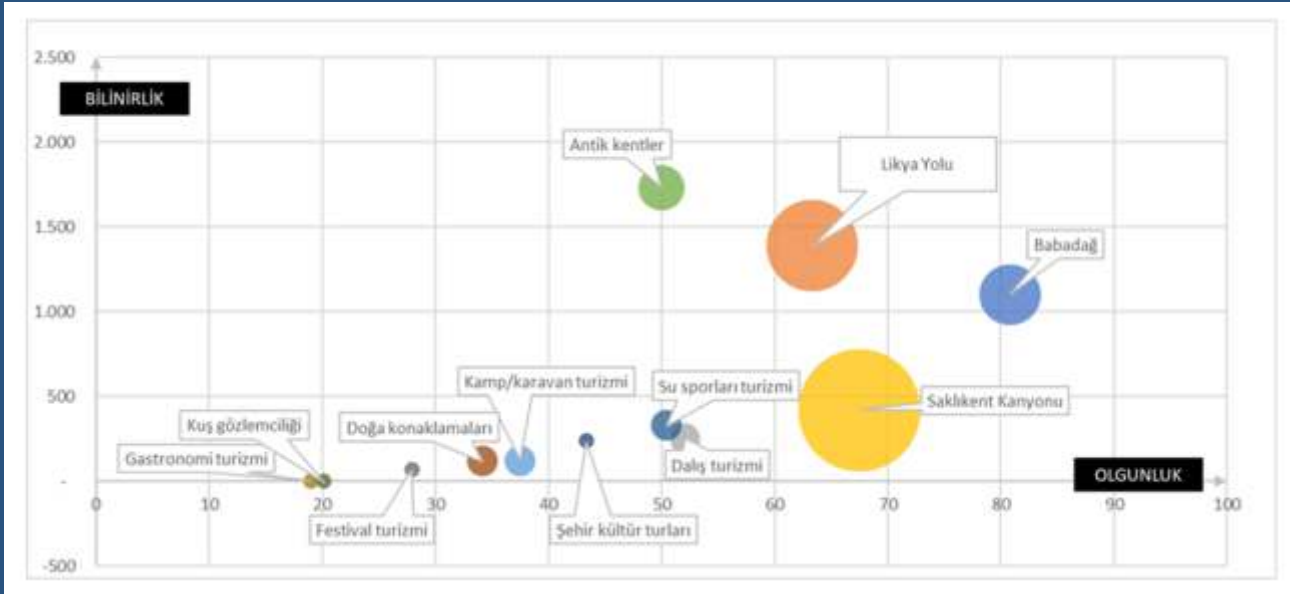
Aslına bakılırsa, Fethiye için bu erişilmesi güç bir hedef değildir. Yamaç paraşütü konusunda dünyanın sayılı noktalarından biri olan Babadağ'ın Fethiye turizmüne katkısı hem halk genelinde hem de turizmciler tarafından gözle görülür niteliktedir. Her yıl Babadağ'dan atlayış gerçekleştirmek için Fethiye'ye gelen turistlerden elde edilen turizm geliri ve bu turizm türünün niteliği, kitle turizmüne göre hiç kuşkusuz ki daha yüksektir.

Ancak Fethiye'nin önünde pek çok alternatif turizm türü fırsatı bulunmaktadır. Zengin doğal güzellikleri, eşsiz kıyıları ve zengin kültür noktalarıyla Fethiye'nin alternatif turizmle katma değer yaratmaya yönelik birden fazla strateji izlemesi mümkündür. Ancak spor turizminin bunlar açısından Fethiye için özel bir önemi vardır.

2021 yılında Güney Ege Kalkınma Ajansı uhdesinde gerçekleştirilen ekoturizm çalışmasında Fethiye'nin önündeki alternatif turizm fırsatlarının en başında spor turizmi ve spor turizmiyle ilintili değerlerin geldiği görülmektedir. Bir alternatif turizm türü olarak spor turizmi

hem yüksek nitelikli turist profilini bölgeye çekmekte etkili olmakta hem de doğru şekilde yapılandırıldığında UNDP sürdürülebilirlik amaçları doğrultusunda doğayı ve toplumu koruyacak bir değere dönüşebilmektedir.

Fethiye bulunduğu konum, coğrafyası, iklimi ve fiziksel imkânlarıyla pek çok spor turizmi açısından önemli potansiyele sahiptir. Dalış, yelken, sörf ve kürek gibi su sporları, Likya Yolu'ndan kaynaklı doğa yürüyüşü ve dağ bisikleti sporları, yine çevredeki yeşil ve ormanlık alanlar ve yollarda bisiklet sporu gibi pek çok spor turizmi türü için Fethiye bulunmaz bir noktadır.

Babadağ'daki spor turizmi başarısı başka alanlarda tekrarlanmalı

Babadağ'daki başarının Fethiye'deki diğer spor turizmi türlerine de yayılması izlenmesi en doğru strateji olacaktır.

Yukarıda bahsedilen spor turizmi türlerinin her birindeki mevcut durum, gelişmesi için yapılması gerekenler ve bu spor turizmi türlerinden Fethiye'nin hangi faydayı nasıl sağlayacağına, 2022 yılında Fethiye TSO ile birlikte gerçekleştirdiğimiz Fethiye Spor Turizm Geliştirme Stratejisi Çalışması Raporu'nda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Bu rapora göre Fethiye'de; dalış, doğa yürüyüşü, uçurtma sörfü, yelken, bisiklet ve kürek spor-

larıyla ilintili turizm uygulamaları önde gelmektedir. Bu turizm türlerinin her biri ayrı ayrı inceleyerek gerek mevcut uygulamaları gerekse de kısa ve uzun vade fırsatları incelendiğinde ortaya Fethiye'de spor turizmini geliştirmek için bir yol haritası çıkmıştır.

Fethiye spor turizmi strateji yol haritası

Fethiye TSO ile birlikte gerçekleştirilen spor turizmi strateji çalışmasının bulgularına göre, Fethiye'de spor turizmini geliştirmek için yapılması gerekenlerin başlıcaları şunlardır:

Fethiye içerisinde gerek turizm sektörü içinde gerek Fethiye halkı arasında gerekse de turistlere karşı spor turizmi destinasyonu algısının güçlendirilmesi gerekmektedir.

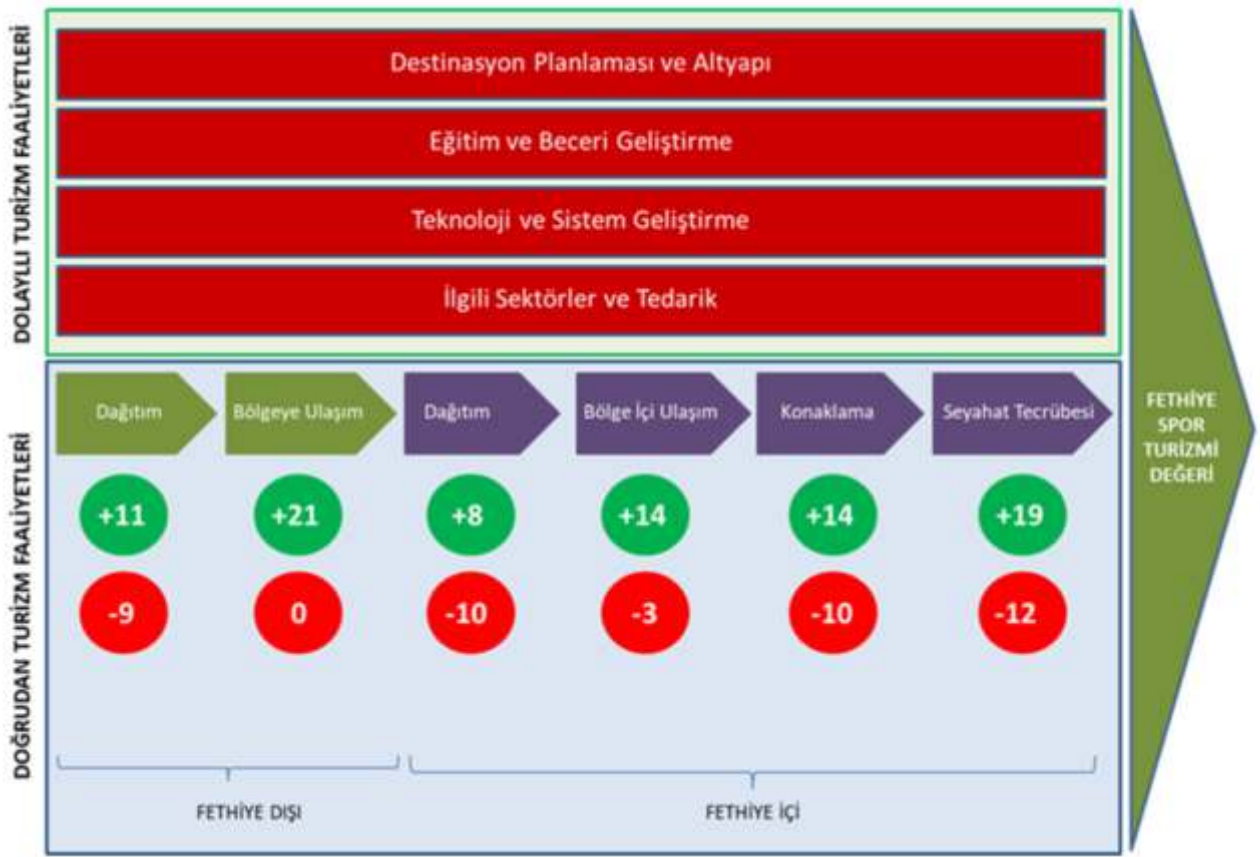
Ulaşım, konaklama ve sosyal tesislerin sezon

boyu açık olmasının ve spor turizmi ziyaretçilerini ağırlamasının sağlanması önemlidir.

Her bir spor turizmi türü için altyapı geliştirilmesi ve irili ufaklı çeşitli yatırımlarla girişimciler desteklenmeli ve geri dönüşün yüksek olması sağlanmalıdır.

Yerel halk ve turizmciler hem spor turizmi alanında genel olarak hem de aktif olan spor turizmi türleri hakkında özel olarak eğitilmelidir.

Fethiye, yurt genelinde ve yurt dışında bir spor turizmi destinasyonu olarak etkin bir şekilde tanıtılmalıdır.

Spor turizmi Fethiye için, en az tüm Türkiye için olduğu kadar önemlidir. Mevcut kitle turizmi olumsuzluklarının yıllar içerisinde artan ziyaretçi sayısı, kirlenen çevre ve diğer olumsuz sosyo-ekonomik nedenlerle daha da artacağı kolaylıkla öngörülebilir.

Fethiye'nin turizmdeki sonraki adımı başarılı bir spor turizmi destinasyonu olmalıdır. Nasıl ki Babadağ yamaç paraşütü turizmi Fethiye'ye yüksek sağlıyor, diğer turizm türlerinin de aynı noktaya getirilmesi sağlanmalıdır.

Ülkenin en güzel kıyılarına, en güzel ormanlık alanlarına ve enfes bir kültür dokusuna sahip

cennet köşesi Fethiye turizmde bir sonraki adımını atmak üzereyken spor turizmi Fethiye turizminin orta ve uzun vadede önündeki en parlak alternatif olarak durmaktadır.

**MUSTAFA
OLGUN**

DOĞA YÜRÜYÜŞÜ

Türkiye, doğal güzellikleri, zengin biyolojik çeşitliliği ve dağlık arazisiyle doğa yürüyüşleri için ideal bir destinasyondur. Doğa yürüyüşleri, hem yerli halk hem de turistler arasında popüler bir aktivitedir. Fethiye, Türkiye'nin güneybatısında yer alan bir bölgedir ve doğa yürüyüşü açısından zengin seçeneklere sahiptir. Fethiye, Türkiye'nin doğal güzellikleriyle ünlü bir beldesidir ve doğa yürüyüşleri için mükemmel bir destinasyondur. Muhteşem plajları, kristal berraklığındaki denizi ve çevresini saran dağlar, doğaseverlerin hayallerini süsleyen bir ortam sunar. Fethiye'deki doğa yürüyüşleri, önemli bir aktivite olarak kabul edilir ve sağlık açısından birçok faydası bulunur.

Doğa yürüyüşleri, sağlıklı bir yaşam tarzının bir parçası olarak giderek daha popüler hâle gelmektedir. Fethiye'nin çeşitli doğa yürüyüşü rotaları, ziyaretçilere benzersiz deneyimler sunar. Doğa ile iç içe geçmek, temiz havayı solumak stresi azaltır, enerjiyi artırır ve ruh hâlini iyileştirir. Fiziksel olarak aktif olmak, kalp sağlığını destekler, bağışıklık sistemini

güçlendirir ve kilo kontrolüne yardımcı olur. Fethiye'nin doğa yürüyüşleri, bu sağlık faydalarını sunan mükemmel bir ortam sunmaktadır.

Fethiye'nin doğa yürüyüşleri hem sağlık hem de keşif açısından büyük öneme sahiptir. Bölgede yapılan doğa yürüyüşleri, doğanın güzelliklerini keşfetmek, aktif bir yaşam tarzını sürdürmek ve unutulmaz deneyimler yaşamak isteyenler için mükemmel bir seçenektir. Yerli ve yabancı turistler, bu rotaları keşfederek doğayla iç içe olmanın keyfini çıkarırken, sosyal medya paylaşımlarıyla diğer gezginleri de ilham verici bir şekilde etkiler. Bu sayede, Fethiye'nin doğa yürüyüşleri hem bölgenin turizm potansiyelini artırırken hem de doğa koruma ve sürdürülebilir turizm hedeflerine katkıda bulunur.

Fethiye'de doğa yürüyüşleri yapmak aynı zamanda keşif ve macera için de büyük bir fırsattır. Likya Yolu ve alternatif rotalar, doğal güzellikleri ve tarihi zenginlikleri bir araya getirerek ziyaretçilere benzersiz bir deneyim sunar. Antik kentler, dağ zirveleri ve muhteşem sahil şeridi gibi öğeler, yürüyüşçülere zengin bir görsel şölen sunar. Bu rotaların keşfedilmesi, doğanın ve tarihin büyüsunü deneyimlemek isteyen gezginler için kaçırılmaması gereken bir fırsattır.

Fethiye'nin doğa yürüyüşleri, bölgenin turizm sektörüne de önemli katkılarda bulunmaktadır. Doğa yürüyüşü rotaları, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekerek bölgenin turizm potansiyelini artırır. Fethiye'nin doğal güzellikleri ve doğa yürüyüşleri, turistlerin uzun süreli konaklamalarını teşvik eder ve bölgedeki turistik tesislerin, restoranların ve yerel işletmelerin ekonomik büyümeye katkıda bulunmasını sağlar. Aynı zamanda, doğa yürüyüşleri etkinliği, Fethiye'nin doğal alanlarının korunması ve sürdürülebilir turizm yaklaşımının desteklenmesi açısından da önemlidir. Ayrıca, doğa yürüyüşleri bölgenin turizm alanında tanıtımına da katkıda bulunur. Bu doğal güzellikler, sosyal medya ve seyahat platformları aracılığıyla paylaşılarak daha geniş bir kitleye ulaşır. Yürüyüş rotaları hakkında yapılan tanıtım faaliyetleri, doğa severlerin Fethiye'yi keşfetmesini

teşvik eder ve bölgeye olan ilgiyi artırır. Bu da Fethiye'nin turizm gelirlerini artırırken, yerel halka ve bölgeye ekonomik fırsatlar yaratır.

Baştan sona büyüleyici güzelliklere sahip olan Fethiye, Türkiye'nin doğa yürüyüşleri için en özel rotalara ev sahipliği yapmaktadır. Fethiye'nin en ünlü doğa yürüyüşü rotalarından biri, Likya Yolu'dur. Fethiye'den başlayan ve Antalya'ya kadar uzanan bu yol, 540 kilometrelik bir mesafeyi kapsamaktadır. Tarihle iç içe geçmiş bir deneyim sunan Likya Yolu, antik kentler, tarihi kalıntılar, sahil şeridi ve dağ manzaralarıyla zengin bir görsel şölen sunmaktadır. Doğa ile iç içe olmayı seven gezginler için muhteşem bir rotadır.

Fethiye'deki doğa yürüyüşleri, hem yerli hem de yabancı grup ve bireyler arasında büyük bir ilgi uyandırmaktadır. Yerli turistler, kendi ülkelerinin doğal güzelliklerini keşfetme fırsatı bulurken, yabancı turistler farklı kültürlerle etkileşime geçme ve yeni deneyimler yaşama fırsatı bulurlar. Doğa yürüyüşleri, insanların doğayla iç içe olma arzusunu tatmin ederken, aynı zamanda fiziksel aktivite, sağlık ve zindelik açısından da birçok fayda sunar. Bu nedenle, her yaşta ve deneyim seviyesinden gezginler, Fethiye'nin doğa yürüyüşü rotalarında kendilerine uygun seçenekler bulabilirler.

Fethiye' de popüler Yürüyüş rotaları:

1. Fethiye – Kayaköy - Ölüdeniz
2. Fethiye - Turunç Pınarı - Haç Bel - Afkule Manastırı - Kayaköy
3. Kayaköy - Afkule Manastırı - Darboğaz Koyu
4. Darbogaz Koyu - İblis Burnu - Darboğaz Koyu döngü parkuru
5. Karaot Plajı - Ak Göl - Katrancı Koyu - Günlüklü Koyu
6. Günlüklü Koyu –Çığlık Koyu - İnlice Plajı
7. İnlice Plajı - Göcek
8. Üzümlü - Cadianda antik kenti - Yakacık
9. Yaylakoru – Söğütlü - Meseniz
10. Ovacık - Babadağ sırtları - Kozağaç - Kirme-Faralya (Likya yolu resmi başlangıç etabı)
11. Faralya - Kelebekler Vadisi - Aktaş Burnu - Kabak Plajı
12. Faralya - Kabak Plajı orman rotası
13. Kabak Koyu - Cennet Koyu - Korsan Koyu- G mevkisi (zorluk derecesi yüksek rota)
14. Kabak Koyu - Aladere Şelalesi - Alınca Mahallesi - G mevkisi
15. G mevkisi - Bel - Sdyma antik kenti – Karadere Plajı

Doğa yürüyüş rotaları söz konusu olunca Fethiye sonsuz bir zenginliğe sahiptir. Kanyon ve su geçiş yürüyüşleri yapmak isteyenler için

1. Ören Karanlık İçi Kanyonu
2. Yeşil Vadi Kanyonu
3. Saklıkent Kanyonu ilk akla gelenlerdir.

Bu rotaların yanı sıra, Fethiye'nin çevresindeki birçok köy ve doğal alanda keşfedilmeyi bekleyen güzelliklere sahiptir.

Hangi zamanlar Fethiye'de Doğa yürüyüşleri için uygundur?

Fethiye, Türkiye'nin doğal güzelliklerle dolu bir köşesidir ve her mevsimde doğa yürüyüşü yapmak için ideal bir destinasyondur.

Yaz aylarında Fethiye, güneşli ve sıcak havasıyla doğa yürüyüşü yapmak için mükemmel bir seçenektir. Bölgedeki doğal güzellikler, yaz mevsimiyle birlikte tam anlamıyla canlanır. Bu rotalar, yemyeşil ormanlar ve muhteşem deniz manzaraları eşliğinde nefes kesen bir deneyim, Serinlemek için doğal plajlarda yüzme molası vermek ve güneşin tadını çıkarmak için mükemmel fırsatlar sunar.

Kış aylarında ise Fethiye'nin doğa yürüyüşleri size farklı bir deneyim sunar. Yaz aylarında

yapılan sahil rotalarına ek olarak, kar yürüyüşleriyle de keşif yapabilirsiniz. Bölgedeki dağlık alanlarda karla kaplı yürüyüş rotaları bulunur ve bu rotalarda kar altında doğanın büyüleyici manzaralarını keşfedebilirsiniz. Sabah kar yürüyüşleri sonrasında, aynı gün içinde sıcak deniz kenarına giderek denizin keyfini çıkarabilirsiniz. Fethiye'nin kış mevsimi, hem kar tutkunları hem de deniz severler için unutulmaz bir kombinasyon sunar.

1. Mendos Dağı
2. Çal Dağı
3. Nif- Kırkıpınar - İkiz Göller
4. Babadağ
5. Akdağlar
6. Paşabendi

Sonuç olarak, Fethiye'deki doğa yürüyüşleri,

yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken ve ilham verici deneyimler sunan bir aktivitedir. Tek günlük veya çoklu gün rotaları, ziyaretçi-lere muhteşem manzaralar, tarihi kalıntılar ve doğanın güzellikleriyle dolu bir yolculuk imkânı sunar. Bu doğa yürüyüşleri, hem fiziksel hem de zihinsel sağlık açısından faydalar sağlarken sosyal medya paylaşımlarıyla da bölgenin tanıtımına ve turistik potansiyeline katkıda bulunur. Fethiye'ye gelen herkes için doğa yürüyüşleri, unutulmaz bir macera ve keşif fırsatı sunan bir deneyimdir.

Muhteşem plajları, turkuaz renkteki denizi ve dağlarla çevrili doğal alanlarıyla Fethiye, doğaseverlerin hayallerini süsleyen bir cennettir. Bu sebeple, Fethiye'nin doğa yürüyüşleri konusundaki önemi büyüktür ve birbirinden etkileyici rotalarıyla dikkat çekmektedir.

**NASUF
DİNÇER**
Fethiye
Belediye
Spor Kulübü
Kürek Şubesi
Kurucusu

FETHİYE BELEDİYE SPOR KÜREK ŞUBESİ, FETHİYE'NİN ADINI DÜNYAYA DUYURDU

Fethiye Belediyespor Kürek Şubesi olarak 2001 yılında faaliyetlerimize başlarken ana amacımız; ilçemizde ve bölgemizde yaşayan gençlerimizin, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda, ulusumuza ve bölgemize yararlı, sağlıklı ve arkadaşlık duygularını geliştirip paylaşmasını bilen, birlikte sevinen ve birlikte üzülen, büyüklere saygı, küçüklere sevgiyi bilen sporcular yetiştirebilmektir. Diğer bir amacımız da öğrenim dönemlerinde öğretmenlerinden almış oldukları spor eğitimlerini geliştirmek, okul sonrası da spor yaşamlarının devamını sağlamaktır.

Bu amaç doğrultusunda 275' i kadın, 425' ü erkek olmak üzere toplam 700 sporcuya eğitim verildi. 22 sezonda ulusal yarışların tamamına iştirak ettik ve Bulgaristan'ın Plovdiv şehrinde düzenlenen International Trakia Regetta yarışlarına 2004 ve 2006 yıllarında katıldık. 2004 yılında 1 bronz madalya alan takımımız, 2006 yılında 7 ülkeden 21 takımın iştirak ettiği yarışmada ikincilik alırken, 1 ekibimiz altın, 4 ekibimiz gümüş, 1 ekibimiz de bronz madalya kazanmıştır.

Kürek branşımız;

- 2004 Yılında Türkiye Kürek Federasyonu tarafından, Yılın Performans Artışı En Yüksek Kulübü seçilerek plaket ile ödüllendirilen takımımız,

- 2005 yılında da Muğla Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu tarafından 39 branş, 110 kulüp arasında en başarılı takımı seçilerek kupa ile mükafatlandırılmıştır.

-2006 yılında da Fethiye Mehmet Erdoğan Anadolu Lisesi tarafından ilçemizde en başarılı branş olarak seçilerek plaket ile ödüllendirilmiştir.

- Yönetici olarak şahsım da Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tarafından 2007 yılında en başarılı Yönetici dalında, üçüncü seçilerek, "Olimpiyat Meşalesi Ödülü" ile mükâfatlandırıldım.

-2008 yılında Muğla'da Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu tarafından, 2005 yılından sonra ikinci defa en başarılı takım seçilen kulübümüz kupa ile mükâfatlandırılmıştır.

-2010 yılında başarılı bulunan 11 sporcumuz Muğla Valiliği tarafından altın ile ödüllendirildi.

-2011 yılında başarılı bulunan 10 sporcumuz Muğla Valiliği tarafından altın ile ödüllendirildi. Aynı zamanda ilde en başarılı antrenör olarak Valilik, şahsımı plaketle ödüllendirmiştir.

-2012 yılında yıldız kızlarımız Türkiye şampiyonluğu, genç erkeklerimiz de Türkiye üçüncülüğü kupasını kazandılar. Bunun sonucu olarak Muğla Amatör Spor Kulüpler Federasyonu tarafından en başarılı takım seçilerek kupa ile ödüllendirdi.

Yurdumuzda 24 kulübün iştirak ettiği kürek liginde oldukça başarılı olan takımımız, 2005-2022 sezonlarında yıllardır bu sporun içinde olan birçok kulübü geride bırakarak, katıldığı tüm yarışlarda takım sıralamasında Fenerbahçe, Galatasaray ve Şişecam Çayırova takımları ile birlikte ilk dört dereceyi paylaşmasını başardı.

2006 yılında N. Taylan Gürel, Balkan dördüncüsü olurken, 2007 yılında da Tuğçe Koldaş, H. Göksenin Seçil, N. Onur Arabacı ile Ü. Barış Vesekçi katılmış N. Onur Arabacı ile Ü. Barış Vesekçi katıldığı Balkan Kupasında üçüncü olarak Bronz Madalya almışlardır.

2008 yılında ise Tuğçe Koldaş, Ayşe Uğur, Şükriye Salman, H. Göksenin Seçil, Eray Polat,

N. Onur Arabacı ve Ü. Barış Vesekçi, Didem Polat, Milli Takıma seçildiler.

2010-2011 yıllarında Simge Zeynep Gündüz Gençler Balkan Şampiyonasında 3. olmuştur.

Hırvatistan'ın Zagreb Şehrinde yapılan yarışlar-
da H. Göksenin Seçil ve Eray Polat altın madalya,
N. Onur Arabacı, Ü. Barış Vesekçi 2'şer gümüş
madalya alırken, Ayşe Uğur-Şükriye Salman
Final B'de birinci, Tuğçe Koldaş eleme yarışında
beşinci oldu.

Ayrıca Türkiye Kürek Federasyonu tarafından yıl
içinde başarılı görülen Simge Zeynep Gündüz,
Aylin Kaya ve Tuğçe Öner 2012 Olimpiyatlarına
aday sporcular olarak burs ile ödüllendirilmiş-
lerdir.

N. Onur Arabacı ve Ü. Barış Vesekçi, Gençler
Dünya Şampiyonasında 8+ (Sekiz Tek) kategori-
sinde dünya dokuzuncusu oldular.

Milli Takıma girme başarısını gösteren spor-
cularımız, ülkemizi yurt dışında en iyi şekilde
temsil etmişlerdir.

Ulusal yarışmalardaki Başarılarımız

YILLAR	ALTIN	GÜMÜŞ	BRONZ	TOPLAM
2001				--
2002		1	3	4
2003			6	6
2004	4	7	10	21
2005	19	11	18	48
2006	3	17	21	41
2007	10	19	15	44
2008	20	28	10	58
2009	6	10	15	31
2010	1	7	10	18
2011	14	16	24	54
2012	17	23	21	61
2013	2	7	12	21
2014	1	5	8	14
2015	3	4	10	17
2016	20	11	15	46
2017	7	7	12	26
2018	9	9	6	24
2019	2	9	5	16
2020			4	4
2021		3	3	6
2022	3			3
TOPLAM	141	194	228	563

2011 YILI YARIŞLARI

MİLLİ SPORCULAR	KATILDIĞI YARIŞLAR	YER	TARİH	ALDIĞI DERECE	
1-SİMGE GÜNDÜZ	ZEYNEP	G.BALKAN ŞAMP.	TÜRKİYE	10-11/09/2011	BRONZ

2013 YILI YARIŞLARI

MİLLİ SPORCULAR	KATILDIĞI YARIŞLAR	YER	TARİH	ALDIĞI DERECE	
1-SENA ÇELİKARSLAN		G.BALKAN ŞAMP.	SİRBİSTAN	2013	BEŞİNCİ

SEÇİL				
2-ERAY POLAT	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	ALTIN
3-N.ONUR ARABACI	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	GÜMÜŞ 2 AD.
4-Ü.BARIŞ VESEKÇİ	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	GÜMÜŞ 2 AD.
5-AYŞE UĞUR	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	FINAL B 1.
6-ŞÜKRİYE SALMAN	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	FINAL B 1.
7-TUĞÇE KOLDAŞ	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	BEŞİNCİ

	GENÇLER DÜNYA Ş.			
1-N.ONUR ARABACI	GENÇLER DÜNYA Ş.	AVUSTURYA	22-27/07/2008	DOKUZUNCU
2-Ü.BARIŞ VESEKÇİ	GENÇLER DÜNYA Ş.	AVUSTURYA	22-27/07/2008	DOKUZUNCU
3-N.ONUR ARABACI	GENÇLER BALKAN Ş.	SİRBİSTAN	11-14/09/2008	GÜMÜŞ
2-Ü.BARIŞ VESEKÇİ	GENÇLER BALKAN Ş.	SİRBİSTAN	11-14/09/2008	GÜMÜŞ
3-TUĞÇE KOLDAŞ	GENÇLER BALKAN Ş.	SİRBİSTAN	11-14/09/2008	BRONZ
4-DİDEM POLAT	GENÇLER BALKAN Ş.	SİRBİSTAN	11-14/09/2008	BRONZ

2010 YILI YARIŞLARI

MİLLİ SPORCULAR	KATILDIĞI YARIŞLAR	YER	TARİH	ALDIĞI DERECE	
1-SİMGE GÜNDÜZ	ZEYNEP	G.BALKAN ŞAMP.	YUNANİSTAN	04-05/09/2010	BRONZ

Uluslararası yarışlardaki Başarılarımız

2006 YILI YARIŞLARI

MİLLİ SPORCULAR	KATILDIĞI YARIŞLAR	YER	TARİH	ALDIĞI DERECELER
1-N.TAYLAN GÜREL	G.BALKAN ŞAMP.	İSTANBUL	2006	DÖRDÜNCÜ

2007 YILI YARIŞLARI

MİLLİ SPORCULAR	KATILDIĞI YARIŞLAR	YER	TARİH	ALDIĞI DERECE
1-TUĞÇE KOLDAŞ	ZAGREP	HIRVATİSTAN	14.04.2007	4.
	GENT	BELÇİKA	12-13/05/2007	29.
	G.BALKAN ŞAMP.	BULGARİSTAN	08-09/09/2007	4.
2-H.GÖKSENİN SEÇİL	ZAGREP	HIRVATİSTAN	14.04.2007	9.
	GENT	BELÇİKA	12-13/05/2007	21.
	G.BALKAN ŞAMP.	BULGARİSTAN	08-09/09/2007	4.
3-N.ONUR ARABACI	G.BALKAN ŞAMP.	BULGARİSTAN	08-09/09/2007	BRONZ
4-Ü.BARIŞ VESEKÇİ	G.BALKAN ŞAMP.	BULGARİSTAN	08-09/09/2007	BRONZ

2008 YILI YARIŞLARI

MİLLİ SPORCULAR	KATILDIĞI YARIŞLAR	YER	TARİH	ALDIĞI DERECE
1-H.GÖKSENİN	ZAGREP	HIRVATİSTAN	05-06/04/2008	ALTIN

Milli sporcularımız;

- 1- N. ONUR ARABACI,
- 2- Ü. BARIŞ VESEKÇİ
- 3- N. TAYLAN GÜREL
- 4- H. GÖKSENİN SEÇİL
- 5- ERAY POLAT
- 6- TUĞÇE KOLDAŞ
- 7- DİDEM POLAT
- 8- ŞÜKRİYE SALMAN
- 9- AYŞE UĞUR
- 10- SİMGE ZEYNEP GÜNDÜZ
- 11- SENA ÇELİKARSLAN

Dünya su sporları Merkezi Fethiye

Fethiye'de su sporları ile ilgili faaliyetler 2000 yılında Fethiye Belediyesporun kurulması ile başlamıştır. 12 yıl aralıksız sürdürülen çabalar ile ilçemiz dünya su sporları merkezi olma yolunda önemli gelişmeler kaydetmiştir. 2001 ve 2002 yılları henüz yeteri kadar tanınmayan kürek parkurumuza olan talep 2003 yılından itibaren artan bir seyir izlemiştir.

Yıllara göre Fethiye'de kamp yapan takımlar şöyledir:

2003

- Romanya Milli Takımı 75 kişilik kafiye ile 40 gün
- Bulgaristan Kano Milli Takımı 15 kişilik kafiye ile 30 gün
- Uluslararası Akdeniz Kupası Kürek Yarışlarına Avusturya, Yugoslavya ve Mısır'dan ekipler katıldı.

2004

- Romanya Milli Takımı 30 kişilik kafiye ile 40 gün (Aynı yıl Atina'da Olimpiyat Şampiyonu oldular.)
- Bulgaristan Kano Milli Takımı 15 kişilik kafiye ile 30 gün
- Uluslararası Akdeniz Kupası Kürek Yarışlarına Bulgaristan'dan Hebros Kürek Takımı katıldı.

2005

- Kuş gribi ve Amerikanın Irak'a saldırması nedeni ile gelen olmadı.

2006

- Galatasaray Kürek Takımı 12 kişilik kafiye ile 360 gün
- Türkiye Kano Milli Takımı 18 kişilik kafiye ile 10 gün

2007

- Galatasaray Kürek Takımı 12 kişilik kafiye ile 360 gün
- Armeets Kürek Takımı (Bulgaristan) 12 kişilik kafiye ile 40 gün (Gençlerde bir ekibi Dünya şampiyonu, bir ekibi de Dünya dördüncüsü oldu.)
- Şişecam Çayırova Kürek Takımı 28 kişilik kafiye ile 10 gün
- ODTÜ Kürek Takımı 14 kişilik kafiye ile 6 gün
- Fenerbahçe Kürek Takımı 65 kişilik kafiye ile 10 gün
- Türkiye Kürek Milli Takımı 35 kişilik kafiye ile 10 gün

2008

- Romanya Milli Takımı 26 kişilik kafiye ile 40 gün
- Armeets Kürek Takımı(Bulgaristan) 10 kişilik kafiye ile 75 gün
- Levski Kürek Takımı (Bulgaristan) 3 kişilik kafiye ile 75 gün
- Galatasaray Kürek Takımı 12 kişilik kafiye ile 360 gün
- Şişecam Çayırova Kürek Takımı 20 kişilik kafiye ile 20 gün
- Rusya Kürek Milli Takımı 18 kişilik kafiye ile 45 gün
- Türkiye Kürek Milli Takımı 35 kişilik kafiye ile 10 gün (24 Mart 2008'den itibaren)
- Sırbistan Kürek Milli Takımı 20 kişilik Kafiye ile 30 gün

2009

- Armeets Kürek Takımı (Bulgaristan)10 kişi ile 30 gün

2010

- Baviera SRC Kürek Takımı (Almanya) 10 kişi ile 10 gün

2011

- Romanya Milli Takımı 20 kişilik kafiye ile 40 gün
- Bulgaristan Kano Milli Takımı 15 kişi ile 30 gün
- Sırbistan Kürek Milli Takımı 9 kişi 25 gün
- Türkiye Kürek Milli Takımı 40 kişi 80 gün
- Fenerbahçe Kürek Takımı 15 kişi ile 80 gün
- Galatasaray Kürek Takımı 10 kişi ile 80 gün
- Şişecam Kürek Takımı 10 kişi ile 80 gün

2012

- Galatasaray Kürek Takımı 35 kişi 40 gün
- Fenerbahçe Kürek Takımı 30 kişi 30 gün

2013

- Galatasaray Kürek Takımı 20 kişi 50 gün
- Avusturya Kız Takımı 12 kişi 30 gün
- Bulgaristan Kürek Milli Takımı 20 kişi 30 gün
- Koç Üniversitesi 15 kişi 10 gün
- Kadir Has Üniversitesi 15 kişi 10 gün

2014

- Romen Milli Takımı 50 kişi 40 gün
- Türk Milli Takımı 20 kişi 30 gün
- Galatasaray Kürek Takımı 15 kişi 20 gün
- Koç Üniversitesi 15 kişi 10 gün
- Kadir Has Üniversitesi 15 kişi 10 gün

2015

- Koç Üniversitesi 15 kişi 10 gün
- Fenerbahçe Genç Takımı 22 kişi 15 gün

- ODTÜ 15 kişi 10 gün
2016
- Fenerbahçe Kız Takımı 5 kişi 15 gün
2017
- ODTÜ 20 Kişi 12 gün
- Koç Üniversitesi 18 kişi 15 gün

Yarışmalar

- Uluslar Arası Akdeniz Kupası Kürek yarışları 300-400 kişi 3 gün (Dünyada sezonun ilk su yarışı. Dünya Kürek Federasyonları Birliği olan FISA takviminde kayıtlı)
- Belediye Başkanlığı Kupası Kürek Yarışları 180-200 kişi 3 gün her yıl yapılmakta,

Futbol Kulüplerinin, kış dönemlerinde Antalya'nın tanıtımı ve ekonomisi için ne kadar önemli olduğunu hepimiz biliyoruz.

Dünyada su sporları için doğal özelliğe sahip olan birkaç yerden biri olan Fethiye'yi, kürek takımları da keşfetmeye başladı. Özellikle olimpiyatlarda ve dünya şampiyonalarında her zaman kendine yer bulan, Romanya Kürek Milli

Takımı ile dünya şampiyonları bulunan Bulgaristan, Sırbistan ve Rusya ekipleri kamp için ilçemizi tercih eden takımlar arasında yer almaktaydı.

Ancak körfez içindeki yat çekek yerlerinin başka bir yere taşınamaması ve artan tekne trafiği nedeni ile gelen kulüpler ilçemizi terk ederek, Köyceğiz Gölü'nü tercih etmeye başladılar. Bu nedenle ilçemiz önemli bulduğumuz kış turizmi için ekonomik girdiyi Köyceğiz'e kaptırmış oldu.

Ayrıca 22 yıl boyunca birçok fedakârlıklarla yürüttüğümüz ve birçok branşta başarılarla imza atmış olan Fethiye gençleri Fethiye Belediyesini, Fethiye'yi, Muğla'yı ulusal ve uluslararası müsa-bakalarda başarıyla temsil etmişlerdir.

Ancak 22 yılın sonunda yönetim hataları ve maddi zorluklar neticesi kulüp tüm faaliyetlerine son vermiştir. Umarım bir çözüm bulunur ve Fethiye gençleri tekrar spor yapma imkânına kavuşur.

YENER AYKURT

**Fethiye Sörf
ve Yelken
Spor Kulübü
Başkanı
Deniz Ticaret
Odası Meclis
Üyesi**

FETHİYE'DE SU SPORLARI POTANSİYELİ

Fethiye'deki su sporları faaliyetlerinde, Çalış Plajı ve Ölüdeniz öne çıkmaktadır. Eşsiz güzelliklere sahip cennetten bir köşe olan Fethiyemizde alternatif turizmin her türü yapılabilir. Ayrıca sörf-tan dalışa, su kayağından wakesurf'a, uçurtma sörfünden kano katamarana, motorlu su sporlarına kadar çok zengin su sporları faaliyetlerini Fethiye'de bulabilirsiniz. Yeni trend su sporları. Örneğin; wakesurf, sea bob, foil surf, foil kite da burada yapılmaktadır. Hatta Türkiye'de bütün su sporlarının yapıldığı tek adres Fethiye'dir.

Uçurtma sörfü (kitesurf) Türkiye'de ilk kez Çalış Plajı'nda başlamış, buradan Türkiye'ye yayılmıştır. İlk kez uçurtma sörfünü ülkemize getirdiğimiz zaman bu sporu bilen hiç kimse olmadığı için kardeşlerim Taner, Şener, Bengül ve ben Yener Aykurt hep beraber deneyerek öğrenmeye uğraşıyorduk. O zamanlar da bizleri gören insanlar bu işin yapılar olduğuna inanmıyorlardı. Ama çocukluğumuzdan beri her hava koşulunda sörf

yaptık, mücadele ederek pes etmedik ve sonuç olarak uçurtma sörfünü doksanlı yıllarda Çalış Plajı'nda yapmayı başardık. Bu noktada Fethiye ve tüm Türkiye'-ye yepyeni bir spor dalı kazandırmış olduk.

Görenlerin ilgisi, bizimde yaptığımız mücadele sonunda uçurtma sörfü Türkiye'ye Çalış plajından yayıldı. O yıllarda Türkiye'deki ulusal gazetelerde, dergilerde, TV kanallarında haberleri röportajları yapıldı. İlerleyen yıllarda

yapılan yarışlar, girdiğimiz her yarışlarda aldığımız Avrupa ve Türkiye şampiyonlukları ve festivaller ile Fethiye Çalış plajında kitesurf daha çok adından söz ettirdi. Çalış'ta öğrettiğimiz arkadaşlarımız eğitmen olarak birçok farklı bölgeye giderek okullar açtılar. Fethiye Çalış plajında ayrıca üniversitelerin spor bilimleri fakültelerine 2006 yılından beri su sporları yaz kampları da düzenledik. Su sporları kampı yapma zorunluluğu olan öğrenciler Çalış plajındaki otellerde konaklayarak burada eğitimler aldılar, mezun olduktan sonra görev aldıkları okullarda da yaz kampları faaliyetleri yapmaya başladılar. Yıllar geçtikçe Fethiye bu konuda da bir numara oldu. Konya, Ankara, İstanbul, Çorum, Mersin, Eskişehir, Çanakkale, Bursa, İzmir'den ve daha birçok adını sayamadığım ilden üniversiteler yaz kampı yapmak için Fethiye Surf Center'ı dolayısıyla Fethiye Çalış plajını tercih etti.

Maalesef 2020 yılında baş gösteren pandemi sebebi ile yaz kamplarına ara vermek zorunda kaldık. Biz kendi çabalarımız ile güzel Fethiye'imize yepyeni bir sportif faaliyet getirdik fakat bu konuda bizi en çok üzen durum yeterli desteği görmüyor olmamızdır. Sonuç olarak böyle işletmelerimiz kolay oluşmuyor ve nereye giderse orada katma değer yaratıyor. Örneğin ünlü kişilerin ders almak istediği Fethiye'nin yetiştirdiği bir değerli eğitmen ve şampiyon olan Taner Aykurt şu anda Akyaka'da Kite Extrem Kite Okulu olarak Gökova Akyaka'nın en büyük okullarından biri konumundadır.

Fethiye'ye gelen yerli yabancı misafirlere açık olan irili ufaklı birçok su sporları işletmesi bulunmaktadır. Genel olarak Fethiye'deki su sporları işletmeleri diğer illere göre daha düzgün ve başarılı bir şekilde çalışmaktadır. Alternatif turizmde Fethiye'nin bir marka olmasının da bunda bir payı vardır. Bu işletmelerimizde özellikle yaz tatili döneminde ağırlıklı olarak okul öğrencilerine eğitimler verilmekte, sertifika almaları sağlanmakta, çocuklarımıza ve gençlerimize spor faaliyetleri aşılanmaktadır. Fethiye'de su sporları yapıyor olmasının, Fethiye'nin tercih edilmesindeki en önemli nedenlerden birisi olduğu kesindir. Bunu destekleyen en güzel örnek ise tüm büyük otellerin, su sporları faaliyetlerine oldukça önem vermesidir. Fethiye'de bulunan tüm tatil köylerinde su sporları faaliyetlerini bulmanız mümkündür. Hatta öyle ki, birçok yabancı misafir gelmeden önce Fethiye'de hangi su sporları faaliyetlerinin nerede yapıldığını sormakta, ona gören kalacağı oteli belirlemektedir. Örneğin, kitesurf, rüzgâr sörfü ya da katamaran yapmak isteyen misafirler daha çok Çalış bölgesindeki otelleri tercih etmektedir. 90'lı yıllarda sörf eğitimi verdiğim bir İngiliz misafir, "Ben Fethiye'de sörf yapıldığını bilmiyordum, tatilimin bir haftasını Rodos'ta sörf yapmak için geçirdim, sonrada bir haftasını da Fethiye'yi görmeye ayırdım. Bilseydim doğrudan buraya gelirdim. Burada eğitimler çok daha başarılı." demişti. Eğer otelyöneticileri, turizmciler, yerel

yöneticiler, işletmeler olarak Fethiyemizi yeterince iyi tanıtamazsak, su sporlarına önem vermezsek ve hatta yasaklar isek, yabancı misafirler tatil tercihlerini net bir şekilde başka yerlere kaydıracaklardır. Bunu tartışmak bile gerek-sizdir. Artık herkes sosyal medyadan, inter-netten nerede ne yapılıyor kolayca öğrenebiliyor. Umarım elimizde olan bu değerlerin kıymetini bilir ve su sporları faaliyetleri için ne kadar doğru bir bölge olduğumuzun farkında olarak gerekli özeni gösteririz. Fethiye kaybeden olmaz.

Sörf ve su sporu yapan işletmeler çevreye duyarlıdır ve duyarlı olmak da zorundadır. Doğayı sever ve saygı duyar. İşimizin bir parçası da denizde dalga ve rüzgârlarla mücadele ile geçtiği için doğayı bilmek zorunludur. Denizlerimizi korumak, gelecek nesillere temiz bir çevre bırakmak zorundayız. Bunu da yasaklayarak değil ancak sevdirek yapabiliriz. Ayrıca bunu yaparken yeni nesillere su sporu yaptırarak doğayı sevdirek doğayı onların da korumasını sağlayarak bu sayede başarmak zorundayız. Hem çevreyi koruyarak hem de Fethiye'mizin su

sporlarından aldığı payı artırmak, istihdam yaratmak, ekmeğimizi kazanmak mümkündür. Bunun için halkımızın bilinçli, işletmelerimizin daha çok başarılı ve birlik olması, yöneticilerimizin daha iyi planlamalar yapması tanıtımların artırılması şarttır. Yamaç paraşütü-nde Fethiye nasıl bir marka ise su sporlarında da bir markadır. Sadece tanıtımı eksiktir. Fethiye' de yetişmiş birçok su sporları eğitmeni başka illerde faaliyetler göstermektedirler. Ayrıca birçok şampiyonluk kupası Fethiye'ye gelmiştir. Birçok insan sörf eğitimi almak için Fethiye'yi tercih etmektedir. Bu da konaklama, yeme içme, ulaşım ve diğer birçok ekonomik hareketliliği artırmaktadır. Bölge-mize su sporu için gelen her bir misafirimiz her kesime katkı sağlamaktadır.

Fethiye'de su sporları adına yapılacak hâlâ çok fazla şeyin olduğunu düşünüyorum. Öncelikle bütün Fethiye halkını ve misafirlerimizi sörf yapmaya davet ediyorum. Alman-ların bir sözü vardır: Kuşlar uçar, balıklar yüzer, insanlar sörf yapar.

Su sporları yaparak sağlıklı kalın.

**BÜLENT
TAŞAN**

**Fethiye Su Altı
Derneği Başkanı**

**FTSO 1 Nolu
İmalatçılar
Meslek
Komitesi
Başkanı**

FETHİYE SU ALTI DALIŞ SPORU VE TURİZMİ

Akdeniz'in sahil kasabası Fethiyemizde su altı dalış sporu ve buna bağlı olarak su altı dalış turizmine genel bir bakış yapacağımız bu yazımızda su altı dalış sporunu yakından tanımaya çalışacağız.

Su altı dalış sporu, Türkiye Su altı Sporları Federasyonuna (TSSF) bağlı 11 farklı daldan sadece bir tanesidir. TSSF'ye bağlı olan 11 adet dalı şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1-Donanımlı dalış (diğer adları: Aletli dalış, tüplü dalış, scuba dive)
- 2-Su altı görüntüleme
- 3-Su altında hedef vurma
- 4-Navigasyon
- 5-Can kurtarma
- 6-Paletli yüzme
- 7-Su altı hokeyi
- 8-Su altı ragbisi
- 9-Serbest dalış
- 10-Zıpkınla balık avı
- 11-Engelli dalış

Zaman zaman yarışmaları Fethiye'de de yapılan yukarıda listelediğimiz dalların içinden, Federasyonca donanımlı dalış

**İngiltereden
alınan ödül**

diye adlandırılan aletli su altı dalış sporu amatör ve profesyonel olarak Fethiye'de en çok ilgi çeken bir daldır.

Fethiye sahilleri turkuaz kristali berraklığın-daki koyuları ile su altı görüşünün çok iyi olduğu derinliklerde dantel mercanlar ve renkli anemonlar ile bezenmiş mağaralara, duvarlara ve birçok dalış koridoruna sahiptir. Bu nedenle de amatör ve profesyonel dalcıların ilgisini çekmektedir. Bu yazımızla Fethiye için aletli su altı dalışın ne anlama geldiğini mercek altına yatıracacağız.

1980'li yıllarda Fethiye'de turizm ile birlikte turistlerin ilgi alanı içerisine giren aletli su altı dalış sporunu amatörce veya profesyonelce yapmak istediğinizde öncelikli olarak Türkiye Su Altı Sporları Federasyonunca (TSSF) verilmiş bir sertifikasyonun olması ve bu

sertifikayı almak için de belirli bir eğitim almış olmanız gerekmektedir. 1980'li yıllarda Fethiye' de bu sertifikalara sahip kişilerin çok fazla olmaması nedeniyle T.C. Deniz Kuvvetleri mensuplarından sertifikalı dalgıç olan Mehmet Avcu, Güngör Ekal, Turgut Alpugan ve Yaşar Yılmaz T.C. Deniz Kuvvetlerinden ayrılıp Fethiye' de bu konuda yatırım yaparak işletmelerini açınca Fethiye'de aletli su altı dalış sporu faaliyetleri de başlamış oluyor. Şu an aramızda olmayan Güngör Ekal arkadaşımızı rahmetle anıyoruz. Nur içinde yatsın.

Zaman içinde bu işletmelerde çalışan ve yetişen sertifikalı elemanlar ile Fethiye'ye dışarıdan gelen ve aletli su altı dalış sporu ile turizmine ilgi duyan yatırımcılar sayesinde aletli su altı dalış sporunu yaptıran ve eğitimini veren işletmeler artıyor. Günümüzde 17 adet aletli su altı dalış okulunun bulunduğu Fethiye'mizdeki dalış okullarının tanıtımını önümüzdeki günlerde daha kapsamlı bir şekilde yapacağız.

Aletli su altı dalış sporu isminden de anlaşılacağı gibi zorunlu olarak birtakım aletleri kullanarak su altına dalış yapma şeklidir. Bu aletler de yabancı menşeli olduklarından pahalı bir spor dalı olduğu apaçık ortadadır. Bu nedenle ilçemizde oldukça geç hizmet vermeye başlayan bu spor dalı uzun yıllar yerli insanlarımız yerine turistlerin ilgisini çeker olmuştur. Nitekim 90'lı yıllarda aletli su altı dalış sporuna ilgi duyan Chappell ailesinden Alfred, Steve ve Bala Birsin sektördeki açığın farkına vararak "European Diving Centre" "Avrupa Dalış Ltd. Şirketi" ismi altında dalış işletmelerini açarak Fethiye'yi aletli su altı dalış merkezi olarak dünyaya tanıtmaya başlıyorlar. Üst üste 1997 ve 1998 yıllarında Fethiye' de vergi rekortmeni olurken, bazı yıllarda ikinci ve üçüncü olarak ipi göğüslüyorlar. Chappell ailesi başarılarını Avrupa Birliği

ülkelerinden aldıkları birçok ödül ile taçlandırılmayı da başarıyorlar. Böylece Fethiye, iki binli yılların başında aletli dalış sporu turizminde merkez olmaya, Avrupa ve dünya-da sükse yapmaya başlamış olsa da. Günümüzde Fethiye aynı potansiyeli yakalamakta oldukça

Başarılarının listesi

THE EUROPEAN DIVING CENTRE

- ✓ Two Dive Centres
- ✓ Six Retail Shops
- ✓ Ten Dive Boats
- ✓ Over 120 Staff
- ✓ PADI 5 Star Centre
- ✓ BSAC Premier School
- ✓ Dive Centre of the Year
- ✓ Tursab 1998 recognition
- ✓ 9 Years as Turkeys No 1 Scuba Diving Operators
- ✓ 100% Safety Record

More than 25,000 customers in 1998
Including over 13,000 Courses

zorlanmaktadır. Yapılacak bir sempozyum ile bunun nedenleri araştırılmalı ve Fethiye eski aletli su altı dalış gün-lerindeki kapasiteyi yakalamalıdır. Donanımlı (aletli, scuba) dalışı, yapanlar yani dalgıçlar (dalıcı) ve yaptıranlar dalış okulları diye ikiye ayırabiliriz.

Yapanlar yani dalgıçlar da kendi içinde ikiye ayrılır: A-Amatör (spor için yapanlar), B-Profesyonel (iş gereği yapanlar) dalgıçlar.

Yaptıranlar ise ticari amaçlı olarak kişilere dalış eğitimi ile birlikte sertifika verip daha sonrasında da çeşitli derinliklerde eksper (deneyimli) dalışları yaptıran işletmelerdir ve eğitim verdikleri için dalış okulu olarak adlandırılır. Dalış okulları, su altı dalış sporu yaptırdıkları teknelerinde TSSF den aldıkları tüm belge ve sertifikaları taşımakla yükümlüdür. Ayrıca tekneler Türk bayrağı ile birlikte TSSF logosu bayrağını ve dalış yapıldığını gösterir alfa dalış bayraklarını da taşır. Bu bayrakları gördüğümüz tekneler ve yerlerde dalış yapılıyor ve yaptırılıyor demektir. Türk vatandaşları sertifikaları ve aletleri olmak kaydı ile dalışa yasak bölgeler hariç her yerde karadan tekne olmadan amatörce donanımlı su altı dalışı yapabilirler. Amatör dalıcılar dalış programlarını Liman Başkanlığına, Sahil Güvenlik Bot Komutanlığına ve Turizm Müdürlüğüne bildirmeleri menfaatleri gereğidir. Ticari dalış okulları bu bildirimleri her dalışa gittiklerinde yapar.

Teknede taşınan TSSF bayrağı

Teknelerde taşınan alfa dalış bayrağı

Dalıcıların dalarken şamandıra ile taşıdıkları alfa dalış bayrağı

Dalış okullarını da ikiye ayırabiliriz:

1- Haftalık yatarlı mavi tur tekneli dalış okulları. Bu okullar dalışlarını mavi tur yapan teknelerin gittiği koyları ve limanları gezerek yapar (live a board). Haftalık turlarda her gün iki dalış yapılır. Haftada bir veya iki gün üçüncü dalış olarak gece dalışı yapılır.

2- Günübürlük tekneli dalış okulları ise her sabah limana yakın koylara giderek günde iki dalış yapar. Tercihan limana geri dönüş ile zaman kaybı olmaması için öğlen yemeği teknelerde verilir (Kaş ilçesinde yapılan günübürlük tekne dalışları koyların limana yakın olması nedeniyle öğle yemeğini kapsamaz.). Günübürlük dalış tekneleri en geç 18.00'de limana geri döner. Gece dalışı yapılacaksa bunun için ayrıca hazırlık yapılır.

Su altı dalış sporunu yaparken en çok dikkat etmeniz gereken husus dalış esnasında basınç altında soluduğumuz havadır. Derinlik arttıkça basınç artacağına göre, soluduğumuz hava artan basınç altında yoğunlaşacaktır. Damarlarınızda yoğunlaşmış olarak dolaşan hava su altındaki derinliklerde bir sorun yaratmaz. Ama basınç altında yoğunlaşmış hava su yüzeyine hızlı çıkışlarda ani bir genişleme yaşar ve damarlarımızı tıkayabilir. Damarlarımızda meydana gelen tıkanmanın halk dilinde adı vurgun (inme) hâlidir. Bunu önlemek için en önemli kural regülatörünüzden çıkan havadan daha hızlı bir şekilde yüzeye çıkmamaktır. Yani yüzeye çıkış hızı dakikada 10 metre olmalıdır. Suya ilk girişte şayet kulaklarınızda bir sorun yoksa dakikada 25 metre hız ile direkt olarak derinliklere inebilirsiniz. Ama su yüzeyine çıkarken aynı şekilde hızlı ve direkt olarak çıkmamanız gerekmektedir. Su yüzeyine yavaş yavaş çıkarırken bilgisayarınızın göstereceği derinliklerde ve zaman aralıklarında bekleyerek ve hava soluyarak basınç altında yoğunlaşmış havayı genişmeden damarlarımızdan çıkartmanız gerekmektedir.

Dalış eğitimi

Donanımlı su altı sporunu yapabilmek için öncelikli olarak aletleri kullanmasını bilmenin yanı sıra su altında iletişim, yaşam, koruma kollama, ilk yardım ve yön bulma gibi birçok konuda eğitim olarak bilgi, sertifika ve dalış defterine (log book) sahip olmanız gerekmektedir. Sertifika ve dalış defteri dünyanın neresine giderseniz gidin dalış yaparken sizden istenecek olan belgelerdir.

Dalış eğitimi uluslararası anlaşmalar çerçevesinde verilen bir eğitimidir. Dünyaca kabul görmüş eğitim sistemleri ve ekolleri şu şekildedir:

CMAS (Confederation Mondiale Des Activites Subaquatiques – Dünya Su Altı Aktiviteleri Konfederasyonu - İtalya). Eğitimler sonucu verilen sertifikaların ismi: 1-Bir yıldız 2-İki yıldız, 3-Üç yıldız, 4-Eğitmen.

PADI (Professional Association of Diving Instructors – Profesyonel Dalış Eğitmenleri Birliği - ABD). Eğitimler sonucu verilen sertifikaların ismi: 1-Open Water Diver, 2-Rescue Diver, 3-Dive Master, 4-Instructor.

SSI (Scuba Schools International – Uluslararası Dalış Okulları – ABD). Eğitimler sonucu verilen sertifikaların ismi: 1-Open Water Diver, 2-Advanced Open Water Diver, 3-Master Diver, 4-Instructor.

Her bir sertifika için alınan eğitimler farklı olup sıralamayı takip etmesi ve belirli miktarlarda dalış yaparak tecrübe sahibi olmanız gerekmektedir. Her bir sertifikanın kapsadığı derinlik, alan ve mesuliyet farklı olup kullanıldığı alanlar da farklıdır.

Dalış malzemeleri

Su altı dalış sporunu yaparken kullanacağımız aletleri tanıyalım.

- 1- BCD yeleş: Buoyancy Control Device - yüzerlik kontrol cihazı
- 2- Ahtapot: Gösterge saatlerin ve regülatör-lerin olduğu hortum kamçılı düzenek
- 3- Regülatör: Su altında ağızdan nefes almayı sağlayan yedekli ve hortumlu düzenek
- 4- Gösterge ve saatler: Derinliğimizi, zamanımızı, hava miktarını gösteren saatler
- 5- Ağırlık: Batmamızı sağlayan kurşunlar, kemere veya BCD ceplerine konur.
- 6- Dalış elbisesi: Vücut sıcaklığından düşük olan su içinde hipotermiye maruz kalmamızı önler.
- 7-Patik: Ayaklarımızı soğuktan ve paletin sürtünmesinden korur.

- 8- Palet: Su içinde hareket etmemizi sağlar.
- 9- Maske: Su altında görüşümüzü sağlar.
- 10-Snorkel: Su üstündeyken rahat nefes almamızı sağlar.
- 11-Hava tüpü: Su altında ihtiyacımız olan havayı sağlar.
- 12-Buddy: Su altı dalış sporu kesinlikle tek yapılmaz. Dalış arkadaşı ile birlikte dalmak gerekir.
- 13- Diğer dalış malzemeleri: Bıçak, akıntı kancası, ip, sustalı karabina kilit, düdüğü, şaman-dıra balonu, fener, ses çıkarıcı, pusula, dalış bilgisayarı ve saati, yazı tahtası ve kalem, fotoğraf makinesi
- 14- Dalış çantası: Kurşun ağırlık ve tüp haricinde tüm bu malzemeleri içine alacak çanta

Dalış bölge ve yerleri

Fethiye bölgemiz içindeki kıyı şeridinde bulunan dalış noktalarımız belirgin isimleri ile Türkiye'nin gündemine oturmuştur.

Fethiyeden çıkış ile sahil boyunca sırayla sayacak olursak:

Oyuk tepe koylarından

- 1- Delikli Burun Kuleli Koyu
- 2- Küçük Boncuklu (Sea Me)
- 3- Büyük Boncuklu (Help Bar)
- 4- Rüzgarlı Koy
- 5- Tarzan Koyu
- 6- Turunç Pınarı Koyu
- 7- Şahin Burnu
- 8- Küçük Akvaryum
- 9- Büyük Akvaryum
- 10- Akvaryum Duvarı
- 11- Sarıyarlar
- 12- Büyük Reef
- 13- Küçük Reef
- 14- Üç Tüneller
- 15- Dalyan Koyu
- 16- Aft Kule Mağara
- 17- Türk Hamamı
- 18- Meksikan Hat
- 19- Karides Mağarası
- 20- Dar Boğaz Koyu
- 21- Balaban Adası
- 22- İblis Burnu
- 23- Mağara Önü
- 24- Duvar
- 25- Atatürk Burnu
- 26- Ölüdeniz Kumburnu
- 27- Kızılada
- 28- Tatil köyü önü

- 29- Mavi Mağara
- 30- Kelebekler Vadisi
- 31- Kabak
- 32- Nar Adası
- 33- Aşır Koyu
- 34- Yediburunlar
- 35- Kızılada
- 36- Tavşan Adası

Aletli su altı dalış sporu deniz dibi manzaraları ile canlılarını keşfetmek, seyretmek, fotoğraf- lamak korumak için yapılır. Bu nedenle aynı federasyon bünyesindeki zıpkınla balık avla- ma dalı ile taban tabana zıt ve farklıdır. Deniz dibi canlılığı aletli su altı dalış sporu için olmazsa ol- maz ve korunması gereken bir önceliktir. Bu önceliği anlayan Kaş ilçesindeki aletli su altı dalış işletmeleri ve okulları Kaş esnafı ile birlikte hareket ederek dalış yapılan bölge ve koylardaki balıkları ve canlıları koruma altına almıştır. Avlanmalarını yasaklatmışlardır. Aletli dalış sporunu yapanlar olarak sloganımız şudur: Avlanan balıklar restoranda bir kere, korunup yaşatılan balıklar ise dalıcılara yıllarca satılır.

Bu nedenle Fethiye'de dalış yapılan bazı bölge ve koylarda balık ve deniz canlısı avı yasaklan- malıdır. Bu aynı zamanda balık ve canlı popülas- yonun artmasını sağlayacaktır. Çünkü her yerde ebat, kilo, boy ve miktar gözetmeksizin yapılan avlanma bir katliama dönüşmektedir. Canlılara en az bir kere yumurtlama ve üreme fırsatı verilmelidir. Bu da ancak bazı bölge ve koylarda balık ve deniz canlısı avının yasaklanması ile mümkündür.

**ZAFER
ŞEKERCİ**
**FTSO 9 Nolu
Oto Kiralama
ve Seyahat
Acenteleri
Meslek
Komitesi
Üyesi**

Yamaç paraşütü ekstrem spor türü olarak uçmaya meraklı birkaç kişi tarafından yamaçtan aşağıya koşarak kalkış yapma denemelerine başladığında takvimler 1980'li yılların başını gösteriyordu.

Çok hafif hava araçları arasında ilk sırada yer alan yamaç paraşütünü sırt çantanız gibi küçülterek, yolu olmayan dağlara ve tepelere tırmanabilir, hafif eğimli yerden kalkış yaptıktan sonra yamaçlardaki rüzgârı veya açık alanlardaki termikleri kullanarak, gökyüzünde kartal gibi saatlerce süzülebilirsiniz.

Türkiye'de ise sivil havacılık mevzuatına göre; çok hafif hava aracı (ÇHHA) sınıfına giren yamaç paraşütü sporunun Türkiye'de tanınmaya başladığı yıl 1989'dur.

Fethiye'ye tatile gelen Alman yamaç paraşütü pilotu Stevan kendi imkânları ile 1970 metre yükseklikteki Babadağ'a çıkarak single (tekli) uçuş gerçekleştirmiştir. 1989 yılında yapılan bu uçuşun Türkiye'nin hatta Fethiye'nin dünyaya tanınmasında büyük rol olacağını kim bilebilirdi ki. Henüz Fethiye Ölüdeniz bölgesinde 1980'li yıllarda yeni yeni başlayan turizm ile birlikte uçuşa

**DÜNDEN
BUGÜNE
FETHİYE
ÖLÜDENİZ
YAMAÇ
PARAŞÜTÜ**

meraklı kişilerin single olarak Babadağ'dan yaptıkları uçuşlar büyük dikkat uyandırmaktaydı. Tatilcilerin de uçuş yapma istekleri sonucunda yavaş yavaş tandem (2 kişilik) uçuşlar yapılmaya başlanması ile Türkiye'de ve Fethiye çevresinde yamaç paraşütü sporu duyulmaya başlandı.

1995 -1996 yıllarında Ölüdeniz bölgesinde artan yatak kapasitesi ile daha çok yerli ve yabancı misafiri ağırlanması, yamaç paraşütü haberlerinin basında sık sık yer alması, uçuş için gelen single pilotlarının Babadağ'ı mükemmel bularak, arkadaşlarına tavsiye etmesi ve Babadağ'dan yapılan eşsiz Ölüdeniz manzaralı uçuş görüntülerinin, hayatımıza hızla giren sosyal medyada yer almasıyla Babadağ, Ölüdeniz ve dolayısıyla Fethiye fenomen hâle gelirken, yamaç paraşütü sporunun da bilinirliği arttı. Fethiye Ölüdeniz, artık hayatında bir kez bile olsa uçmak için gelen misafirleri ağırlıyordu.

Türk Hava Kurumu (THK) tarafından açılan kurslara katılarak eğitim alanlar ve yamaç paraşütüne meraklı gençlerin girişimleri ve üniversitelerde kurulan havacılık kulüplerinin katkılarıyla yamaç paraşütü sporu Türkiye'de ivme kazandı.

Eşsiz Ölüdeniz Lagünü manzarasının yanı sıra, yılın dört mevsimi hava şartları müsait oldukça Babadağ'daki pistlerden kesintisiz olarak atlayışların devam etmesi, uçuşun ardından turistlerin Belcekız Plajı'nda denize girip güneşlenebilmesi, yamaç paraşütü için öncelikle Babadağ'ı tercih sebebi yapıyor. Yamaç paraşütü sporu Fethiye'de turizmin 12 aya yayılması için de önemli bir faktör olarak görülüyor.

İlk havacılık festivali Fethiye'de yapıldı Türkiye'nin ve Fethiye'nin ilk havacılık festivali Ölüdeniz'de işletmecilik yapan Kadri Tuğlu öncülüğünde, bölgeyi daha iyi tanıtmak, yaz sezonunu uzatmak, dünyada ve Türkiye'de single pilotları festival çatısı altında buluşturmak amacıyla; Fethiye Kaymakamlığı, Türk Hava Kurumu, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası, o

zamanki Ölüdeniz Belediyesi, Ölüdeniz Gelişme Kooperatifi ve Ölüdeniz'deki işletmecilerin destekleriyle 2000 yılında düzenlendi. Festival komitesinin çalışmaları ve verilen desteklerle, Fethiye turizmi için önemli yeri olan Uluslararası Fethiye Ölüdeniz Havacılık Festivali her yıl ekim ayının ikinci haftasında yapılıyor. 2000 yılından bu yana her yıl düzenlenen festivale katılım, bölgeye gelen sporcuların da yaptığı katkıyla her yıl daha da artıyor. Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlayacağımız bu yıl ise 23. Uluslararası Fethiye Ölüdeniz Havacılık Festivali için çalışmalarına başlandı.

Fethiye'de yamaç paraşütü sporunun ve festivalinin tanıtımı için destek verenlere teşekkür ediyor ve bu sporu dolayısıyla bölgemizi tanıtmak için özveriyle çalışan, başta 1996 yılında Ersin Ay, 2000 yılında Mevlüt Delibaş, 2011 yılında Osman Ersan, 2019 yılında Mustafa Kemal Öztürk ve Ali Es ile yaptıkları kaza sonucu kaybettiğimiz tüm tandem yamaç paraşütü pilotlarımızı ve single pilotlarını rahmetle ve minnetle anıyoruz.

**AHMET
TEK**
**Kent
Konseyi
Genel
Sekreteri**

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)'nın, Alternatif Turizm Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında yaptığı proje çağrısına, Fethiye Kent Konseyi koordinasyonunda hazırladığımız ANTİK PEDAL bisiklet rotaları projesi, Aydın, Muğla ve Denizli illeri kapsamında başvuran 60 proje içinden destek almaya hak kazanmıştır. Bisiklet turizmiyle orta vadede 4 milyar avroluk bir turizm geliri hedefleyen ülkemizin, kalkınma hedef ve öncelikleri ile uyumlu amaç ve faaliyetler içeren bisiklet turizmi odaklı ANTİK PEDAL Projesi, bölgesel kalkınmaya da bütüncül katkı sağlayacaktır. GEKA'nın 2020-2023 yılları arasında Eko-Turizmde Yeni Destinasyonlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında Öncelikli Bölgeler arasında yer alan Fethiye ve Seydikemer ilçeleri, bu proje ile ortaklaştırılmış ve bisiklet rotaları işaretli olmayan her iki ilçe işaretlenmiş ve tabelalandırılmıştır. Böylece Muğla'da bütüncül bir bisiklet ağı oluşturulmuş ve Muğla'nın Avrupa Bisiklet Rotaları Ağı'na (EuroVelo) dahil olması için önemli bir adım atılmıştır. Proje ile alternatif olanaklar içeren bisiklet rotaları, turizm sezonunun tüm yıla yayılmasını sağlayacaktır. Ayrıca rotalar kırsal alanlar içinde yer aldığından,

dan, yerel yaşam, yöresel ürünler ve kültürel öğelerin turizme entegre edilmesi sağlanarak kırsal kalkınma desteklenecek ve özellikle kırsal kalkınmanın baş aktörü olan kadının toplumsal statüsü de güçlendirilecektir.

Neden antik pedal?

Bisikletli turistler için en güvenli yollar, araç trafiğinin yoğun olmadığı kırsal alanlar ve köy yollarıdır. Bu yolların, güvenli olması kadar güzergah içindeki doğal ve kültürel öğeleri keşfetmek için olanaklar ortaya koyması da beklenir. İyi kurgulanmış bir rotadan beklenen de bu çekici unsurları ortaya çıkarmasıdır. Fethiye ve Seydikemer ilçeleri Likya Uygarlığı'nın kalıntıları üzerine kurulmuş kentlerdir. Her iki ilçe de doğal, tarihi ve kültürel değerleri ile bu beklentileri karşılayacak sayısız olanaklar içermektedir. Buradan hareketle, ANTİK PEDAL adını verdiğimiz projemiz Fethiye ve Seydikemer ilçe sınırlarında yer alan antik kentleri bağlayan ve döngüsel olarak toplamda 887 km'ye ulaşan 1 ana rota ve 31 ara rotadan oluşmuştur.

Neler Yaptık?

Farklı coğrafi özellikteki alanlar, zorluk derecelerine ve sahip oldukları doğal ve kültürel kaynak değerlerine göre alternatif rotalar olarak belirlenmiştir. Rotalar belirlenirken, antik kentler rotasıyla bağlantılı biyoçeşitlilik temelli (kuş gözlemi, flora gözlemi, mantar avı vd.), spor temelli (hiking, kaya tırmanışı, yamaç paraşütü vd.) ve kültürel temelli (Coğrafi İşaretli Ürün, Yörük Göç Rotası, Likya Yolu ve Evliya Çelebi gibi gezginlerin rotaları ile ilişkili) güzergahlar belirlenmiş, 26 Antik Yerleşim ve 1 Prehistorik Yerleşimin yer aldığı rotalara ve olanaklarına dair bilgiler hazırlanmıştır. Tüm bu bilgilere, Antik Pedal Bisiklet Rotaları Rota Rehberi kitapçığında ve güncellenmekte olan www.antikpedal.com sayfamızda detaylı olarak yer verilmiştir. Böylece farklı yaş gruplarından, farklı beklentilere sahip bisikletçiler tercihlerine uygun rotalarda pedallarken, bölgemizin köklü tarihini ve zengin tabiatını keşfetme imkanı bulabileceklerdir. Projenin sürdürülebilirliği kapsamında, Fethiye ve Seydikemer ilçelerinde belirlenen ve işaretlenen bisiklet rotalarında, tüm yıla yayılmış farklı temalarda tur, yarış ve festival organizasyonları yapılacak, köy çocukları ve özellikle kız çocuklarının bisiklet sporuna olan ilgileri artırılacaktır.

Eurovelo ağı'na katılım

Avrupa Bisiklet Rotaları (EuroVelo) Ağı'na Muğla bölgemizdeki tüm işaretli rotalarla birlikte dahil olmak, projemizin nihai hedeflerinden biridir. Önümüzdeki süreçte, yerelde güçlü bir hazırlığın ardından, EuroVelo ile ilgili ulusal ve uluslararası toplantılara etkin katılım sağlamak ve gerekli lobi/destek faaliyetlerini gerçekleştirmek son derece önemlidir. Özellikle, 2023 yılının Ekim ayında İzmir'de gerçekleştirilmesi planlanan EuroVelo ve Bisiklet Turizmi Konferansı'na etkin katılım sağlamak için hazırlığını yaptığımız paydaş toplantısında, yukarıda bahsi geçen tüm yapıların etkin katılımıyla bir yol haritası çıkarmak mümkün olacaktır.

Bisiklet dostu işletme ve turistik tesisler

Büyük bir özen ve çabanın sonunda işaretleme ve tabelalandırmalarını tamamladığımız Antik Pedal Bisiklet Rotaları üzerinde ve yakın çevresinde bulunan turistik tesis ve işletmelerin, bisikletçi ihtiyaçlarına göre belirli kriterleri sağlayarak Bisiklet Dostu İşletme Sertifikası ya da Bisiklet Dostu Turistik Tesis Belgesi alması son derece önemlidir. Böylece Fethiye ve Seydikemer ilçeleri bisikletli turistlerin tarihi, doğal ve kültürel olanaklar içeren bir destinasyon olarak, Turizm Geliştirme Ajansı ve ulusal/uluslararası faaliyet yürüten acentaların odağına yerleşecektir. Yayınlayacağımız Bisiklet Dostu İşletme ve Turistik Tesisler Broşürünü birlikte yaygınlaştır-

mamız ve bilgilendirme toplantılarını tüm paydaşların katılımıyla gerçekleştirmemiz halinde bölgemiz, bisikletli ya da bisiklet kiralarak tatil planlayan turistler için tercih edilir bir destinasyon haline gelecektir.

Antik Pedal rotalarında "Tarihin İzlerini Pedal'la Keşfet" sloganıyla, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilecek bisiklet/motor sürüş eğitimleri, yarış ve organizasyonlar yerel işletmeleri güçlendirecektir. Paydaşlarımızın desteğiyle geleneksel hale gelmesini planladığımız bu etkinlikler ile bölgemiz, 12 ay turizm için olanaklar sunan bir "Aktivite Lokasyonu" olarak ön plana çıkacaktır.

ODADAN HABERLER

FETHİYE DEPREM PANELİ YOĞUN İLGI GÖRDÜ

**FETHİYE'NİN DEPREM VE TSUNAMİ RİSKİNİ
UZMANLAR ANLATTI**

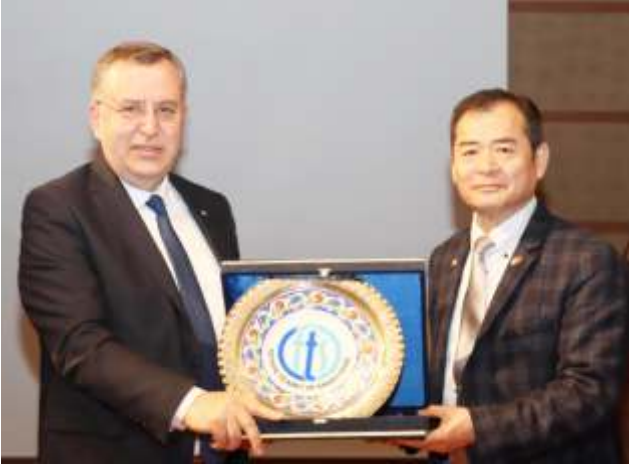
Fethiye'nin deprem ve tsunami riski, depreme hazırlık için yapılması gerekenler Fethiye Kaymakamlığı, Fethiye Belediyesi, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Fethiye Yerel Tohumlar Derneği tarafından düzenlenen Fethiye Deprem Paneli'nde uzman isimler tarafından değerlendirildi.

Fethiye Kaymakamlığı, Fethiye Belediyesi, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Fethiye Yerel Tohumlar Derneği tarafından düzenlenen Fethiye Deprem Paneli, 8 Nisan 2023 Cumartesi günü, Şehit Sümer Deniz Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Konferans Salonunda yapıldı. Panele, Fethiye Belediye Başkanı Alim Karaca, Başkan Yardımcısı Oğuz Boilelli, FTSO Meclis Başkanı Kemal Hıra, Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, İŞKUR Fethiye Müdürü Şükrü Özdoğan, FTSO Yönetim Kurulu başkan yardımcıları Ramazan Dim

ve Muhammet Kökten, Yönetim Kurulu üyeleri Veli Önver, Emre Başaran, Fethiye Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Halime Ok, FTSO Genel Sekreteri Ezgi Kullukçu, AKUT Fethiye Ekibi, MAC AME Fethiye Ekibi, sivil toplumu kuruluşu temsil-cisi ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Halkın yoğun katılım gösterdiği panelde Fethiye'nin zemin yapısı ve olası bir deprem felaketine ne kadar hazırlıklı olduğu Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) İnşaat Fakültesi Dekanı ve deprem uzmanı Prof. Dr. Şükrü Ersoy, Japon Deprem Uzmanı ve Mimari Tasarımcı Yoshinori Moriwaki ile Toplumsal Afet Derneği Genel Başkanı Rezzak Elazat'ın yaptığı sunumlar ve anlatımlarıyla ortaya konuldu.

Panelin açış konuşmasını yapan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Fethiye'nin birinci

derece deprem bölgesinde yer aldığına ve depreme hazırlıklı olması gerektiğine dikkat çekerek, “En kötü senaryoya göre depreme hazır olmalıyız. Bunun için de eksikliklerimizi acilen tamamlamalıyız.” dedi. Çıralı, “Bu nedenle Oda olarak Fethiye Kaymakamlığımız, Fethiye Belediyemiz ve Fethiye Yerel Tohumlar Derneğinin iş birliği ile deprem paneli düzenledik. Bölgemizin deprem riskinin farklı yönleriyle ele alınacağı panelimizde bilgileri bizleri aydınlatacak hocalarımıza, davetimizi kırmayıp geldikleri için teşekkür ederiz.” diye konuştu. Başkan Çıralı, ayrıca AKUT Fethiye Ekibine ve mahalle arama kurtarma gönüllülerine (MAG) yer veren Fethiye Belediye Başkanı'na bu duyarlılığından dolayı teşekkür etti.

Panelde ilk olarak İnşaat Fakültesi Dekanı, YTÜ Doğa Bilimleri Araştırma Merkezi Başkanı, Jeoloji Profesörü Şükrü Ersoy Fethiye’de gerçekleşmesi olası bir deprem senaryosunu değerlendirdiği Fethiye Deprem ve Tsunami Tehlikesi sunumunu yaptı. 1999 yılında yaşanan Gölcük deprem felaketinin üzerinden 24 yıl geçtiğini vurgulayan Prof. Dr. Şükrü Ersoy, yaşanan acıların çok çabuk unutulduğunu ve gerekli tedbirlerin alınmasında geç kalındığını vurguladı. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerden bir ay önce Hatay’da konferans verdiğini ve tehlikeye dikkat çektiğini anlatan Prof. Dr. Ersoy, “Beni halkı korkutmakla eleştirdiler, ama ne yazık ki bir ay sonra deprem felaketi yaşandı. 65 saniyede yer 4 metre kaydı. Tarihten ders almıyoruz. Türkiye olarak bilim adamları olarak riskin, tehlikenin farkındayız. Bilim adamları olarak bizler uyarıyoruz, ama ne yazık ki karar vericilerin bu işi ciddiye alması gerekiyor. Depremlerde yaşanan acıları çabuk unutuyor ve gerekli tedbirleri almıyoruz.” şeklinde konuştu. Sunumunda dünya deprem kuşakları hakkında bilgi veren Prof. Dr. Şükrü Ersoy, Türkiye'nin kıtaların birleştiği bir yerde olduğuna işaret ederek dolayısıyla depremlerin devam edeceğini söyledi.

Deprem öldürmez, bina ve zemin öldürür Sunumunda Batı Anadolu ve Güneybatı Anadolu fay hatları hakkında da detaylı bilgi veren Prof. Dr. Ersoy, Girit açıklarında denizde 4.500 metre derinliğinde çukur olduğuna dikkat çekerek, bu bölgenin 8'in üzerinde hatta 9'a varan büyüklükte deprem üretebileceğini

ve bu büyük çukur nedeniyle tsunami meydana getirme riski olduğunu ifade etti. Ersoy, bu büyüklükteki bir depremin güney Ege'deki volkanları da faaliyete geçirebileceğini kaydetti. Ersoy şöyle devam etti:

“Deprem öldürmez, bina öldürür derler ya; ben ona, zemin de öldürür, diye eklemek istiyorum. Zemine uygun binalar yapmazsak bina ne kadar sağlam olursa olsun yine de yıkılır, yıkılmasa bile yan yatar. Bunun birçok örneğini Hatay depreminde gördük. Fethiye, Dalyan, Köyceğiz' in özellikle kıyı bölgelerinde zemin gevşek. Bu bölgelerde sıvılaşma çok yüksek. Bu nedenle yapı stoğunun zeminle barışık olması gerekir. Binalar güçlendirilmeli veya yıkılıp yeniden yapılmalı. Çünkü deprem dalgaları gevşek zeminde daha da büyüyor ve binalar yıkılıyor. Depreme hazırlıklı olunması için öncelikle binaların depreme hazırlanması gerekir.”

Prof. Dr. Şükrü Ersoy konuşmasının sonrasında katılımcıların sorularını yanıtladı.

Panelde daha sonra konuşan Yüksek Mimar ve İnşaat Yüksek Mühendisi Yoshinori Moriwaki,

depremi önleme sistemleri ile yapılar ve inşaatlar açısından Türkiye ile Japonya arasındaki farkları aktardı. Büyüklük açısından Türkiye'de meydana gelen en şiddetli depremin 7,9 olduğunu Japonya'da ise 9,9 büyüklüğünde deprem yaşandığına dikkati çeken Yoshinori Moriwaki, can kaybı açısından ise Türkiye'nin üçüncü sırada Japonya'nın ise yedinci sırada olduğu bilgisini verdi. Yoshinori Moriwaki, Japonya'da deprem anında insanların daha güvenli olduğu için binalara sığındığını Türkiye'de ise tam tersine insanların binalardan kaçtığını anlattı. Moriwaki, sunumunun ardından katılımcılardan gelen soruları cevaplandırdı. Panelde sona olarak söz alan Toplumsal Afet Platformu Genel Başkanı, Afet Eğitmeni Rezzak Elazat da katılımcılara, afet bilinci ve farkındalığı, deprem öncesi ve sonrasında alınacak önleyici tedbirleri, deprem anındaki korunma yöntemleriyle ilgili bilgiler aktardı. Panel, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odasının panelistler için hazırladığı hediyelerin takdimi ve toplu fotoğraf çekimi ile sona erdi.

SEYDİKEMER DEVLET HASTANESİ DEPREM UZMANLARINDAN TAM NOT ALDI

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) öncülüğünde Seydikemer'e gelen Japon Deprem Uzmanı ve Mimari Tasarımcı Yoshinori Moriwaki, Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) İnşaat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Şükrü Ersoy ve Toplumsal Afet Derneği Genel Başkanı Rezzak Elazat tarafından incelenerek depreme karşı dayanıklı bulunan Seydikemer Devlet Hastanesi hasta kabulüne başladı. Binada açılıştan önce deprem uzmanları ile birlikte incelemelerde bulunan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, "Hastanemizde olası depremlerin yıkıcı etkilerini en aza indirmek için 191 deprem izolatörü bulunuyor. Binanın temeline inerek bu izolatörleri ve yapının diğer bileşenlerini birlikte incelediğimiz deprem uzmanları, hastanenin büyük sarsıntılara karşı bile oldukça dayanıklı inşa edildiğini belirttiler. Deprem uzmanlarından tam not alan hastanemizin yapımında emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Bölgemize hayırlı olsun." dedi.

Seydikemer'de inşasına 2020 yılında başlanan Seydikemer Devlet Hastanesi, geçen 8 Nisan'da Seydikemer'e gelen Japon Deprem Uzmanı ve

Mimari Tasarımcı Yoshinori Moriwaki, YTÜ İnşaat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Şükrü Ersoy ve Toplumsal Afet Derneği Genel Başkanı Rezzak Elazat tarafından kapsamlı şekilde incelendi. İncelemeye uzmanları Fethiye'ye davet eden FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile birlikte FTSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhammet Kökten ve Hastane Müdürü Oğuzhan Akdenizli de katıldı. Hastanenin bodrum katına inerek 191 deprem izolatörü ve bağlantı yapılarını inceleyen uzmanlar daha sonra hastanenin diğer yapısal bileşenlerini gözden geçirdi. Hastane Müdürü Oğuzhan Akdenizli'den de bilgi alarak incelemelerini tamamlayan uzmanlar hastanenin depreme dayanıklı şekilde inşa edildiği şeklinde görüş belirtti.

35 bin metrekare alan üzerine inşa edilen 150 yataklı hastane, geçen 26 Nisan'da hasta kabulüne başladı. 31 poliklinik ve 4 ameliyathanesi bulunan Seydikemer Devlet Hastanesi, 15 yataklı yoğun bakım, 15 yataklı diyaliz ünitesi ve 6 yataklı palyatif ünitesi ile hasta bakacak. 4 adet doğum odası ve 17 müşahede yatağı bulunan hastane son teknolojiye sahip tıbbi

cihazlarla donatılırken kış döneminde 200 bin, yaz döneminde ise 400 bin nüfusa sağlık hizmeti verecek.

Başkan Çıralı, “Hastanemiz uzmanlardan tam not aldı.”

Geçen 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından Fethiye ve Seydikemer'deki tüm yapılara farklı gözle bakmaya başladıklarını kaydeden FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, bölgenin tsunami ve deprem potansiyelini değerlendirmek üzere davet ettikleri uzmanları bu kapsamda Seydikemer Devlet Hastanesinde inceleme yapmaya çağırdıklarını söyledi. Binanın yapısal yükünü taşıyan alanlarda detaylı incelemeler yaptıklarını aktaran Başkan Çıralı, konunun uzmanı olması dolayısıyla Japon Deprem Uzmanı ve Mimari Tasarımcı Yoshinori Moriwaki'nin olumlu görüşlerini büyük memnuniyetle karşıladıklarını kaydetti. Diğer uzmanların da hastanenin yapı stoğu hakkında olumlu görüş bildirdiğini vurgulayan Başkan Çıralı, “İnceleme ekibimizde tüm Türkiye'nin yakından tanıdığı her gün ulusal televizyonlarda görüşlerini merakla izlediğimiz uzmanlarımız vardı. Binamızın tüm alanlarında incelemelerde bulundular ve bilgiler aldılar. Hastane-

mizin depreme dayanıklı şekilde inşa edildiği konusunda olumlu görüş belirttiler. Açıkçası büyük bir felaketin yaralarını sarmaya çalışırken, Hatay ilimizde yıkılan hastanede vatandaşlarımızı kaybetmişken hastanemizin depreme dayanıklılık açısından uzmanlardan tam not alması bizi çok mutlu etti.” dedi.

Seydikemer Devlet Hastanesinin Fethiye'nin yükünü de hafifleteceğini belirten Başkan Çıralı, “1'inci derece deprem bölgesi olan Fethiye ve Seydikemer'i afetlere hazırlıklı hâle getirmek için bu yapılara daha fazla ihtiyacımız var. Asla yaşansın istemiyoruz, ancak doğal afetler hayatımızın parçası. 1999 Marmara Depremi'nin ardından ülkemizin yapı stoğunun iyileştirilmesine ilişkin birçok tedbir aldık. Ancak yetersiz kalabildiğini Kahramanmaraş merkezli 2 depremde bir kez daha gördük. Teknolojinin daha fazla gelişmesiyle, yeni inşa tekniklerine ulaşım şimdi daha kolay. Devlet kurumlarımızın özel sektörümüze örnek olacak, bu gibi yapılar inşa etmesini ayrıca çok önemsiyoruz. Hastanenin yapımında emeği geçenlere çok teşekkür ediyorum. Çocuklarımızı felaketler karşısında çaresiz hissettirmeyecek yapılar inşa etmek bizim taleplerimiz ve önceliklerimiz çerçevesinde şekilleniyor. Hastanemiz Fethiyemize, Seydikemerimize bir kez daha hayırlı olsun.” diye konuştu.

TOBB'UN 79. GENEL KURULU YAPILDI

Türkiye Odalar Borsalar Birliği'nin (TOBB) Ankara'da 30- 31 Mayıs 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen 79. Genel Kurulu'na Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) Meclis Başkanı Kemal Hıra, Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, TOBB Genel Kurul delegeleri Akif Milaslıoğlu, Ramazan Sıtkı Gümüşhan, Bilal Göksu, Mehmet Köse ve FTSO Genel Sekreteri Ezgi Kullukçu katıldı.

Genel Kurul öncesi 30 Mayıs 2023 tarihinde TOBB İkiz Kuleler Konferans Salonu'nda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ticaret Bakanı Mehmet Muş ve TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu'nun da katılımıyla gerçekleştirilen TOBB Hizmet Şeref Belgesi Takdim Töreni düzenlendi. Törende konuşan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğinde iş ve yatırım ortamını kolaylaştıran, iş insanlarının üzerindeki yükleri azaltan pek çok düzenlemenin hayata geçirildiğini belirterek "Tarihi bir başarı elde ettiğimiz yerli ve milli otomobil hayalimiz, yine sizin vizyonunuz ve himayenizde gerçeğe dönüştü." dedi.

Ülkenin daha güçlü, daha zengin, daha müreffeh olması için üreteceklerini ifade eden Hisarcıkılıoğlu, devletin kendilerine vereceği her görevde Türk özel sektörü adına çalışmaya devam edeceklerini dile getirdi. Hisarcıkılıoğlu, ülkeyi daha ileriye taşımaya hazır olduklarını belirterek şunları kaydetti:

"Bunu mümkün kılmak için başta finansmana erişim olmak üzere karşımıza çıkan zorlukları sizinle paylaşmak istiyoruz. Sizin çözüm odaklı yaklaşımınızın iş dünyamıza büyük moral vereceğine inanıyoruz. Bunun için de yine sizin liderliğinizde ve uygun göreceğiniz bir tarihte, yaşadığımız sıkıntıları aktarabileceğimiz TOBB

Ekonomi Şurası'nın düzenlemesini takdirlerinize arz ederiz. Bizler, oda ve borsa başkanlarımız, sadece günü kurtarmak, mevcutla yetinmek gibi bir anlayışta asla olmadık. Hep daha fazla üretim, yatırım, istihdam ve ihracat için çalıştık, çalışmaya devam ediyoruz. Her alanda yeni ve çok daha büyük hedeflere ulaşmak için gayret gösteriyoruz. Sorunlar ve tespitlerle birlikte çözüm önerilerini hazırlıyor, sizinle ve bakanlarımızla istişare ediyoruz."

Hisarcıklioğlu, Türkiye'yi yurt dışında en üst düzeyde temsil eden özel sektörün dış temaslarının kolaylaştırılması gerektiğini söyledi. "Oda-borsa camiamızın da yeşil pasaportu fazlasıyla hak ettiklerini düşünüyoruz." diyen Hisarcıklioğlu, bu konuda müjde geleceğine

inandıklarını ifade etti.

Tören sonunda yapılan TOGG çekilişinde, Başkan Osman Çıralı Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası adına çekilişe katıldı.

Hisarcıklioğlu yeniden başkan seçildi TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde 31 Mayıs günü yapılan seçimde, M. Rifat Hisarcıklioğlu 365 Oda/Borsa Başkanı ve delegelerin oyları ile yeniden Birlik Başkanlığına seçildi. Genel Kurul'da FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı da TOBB Ticaret ve Sanayi Odaları Konseyi'ne seçildi. TOBB seçimlerinin ülkeye ve iş dünyasına hayırlı olmasını dileyen Başkan Osman Çıralı, "TOBB Başkanlığına yeniden seçilen Sayın. Rifat Hisarcıklioğlu'nu kutluyor, başarılarının devamını diliyorum." dedi.

FTSO YÖNETİMİ, POLİS HAFTASI'NI KUTLADI

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) Yönetimi, Türk Polis Teşkilatının 178'inci kuruluş yıl dönümü nedeniyle, Fethiye İlçe Emniyet Müdürü Kayhan Dadaşoğlu'nu makamında ziyaret etti. FTSO Yönetim Kurulu Başkan Osman Çıralı, "Emniyet Müdürümüz nezdinde, ülkemizde huzur ve güven ortamını tesis eden, hak ve özgürlüklerimizi koruyan polis teşkilatımızın kuruluş yıl dönümünü kutluyor, vatani ve milleti için şehadete yürüyen şehit polislerimizi ise rahmet ve saygıyla anıyorum." dedi.

FTSO Meclis Başkanı Kemal Hıra, Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ramazan Dim, Yönetim Kurulu üyeleri Veli Önver ve Halil İbrahim Öztürk, 11 Nisan 2023 tarihinde Emniyet Müdürü Kayhan Dadaşoğlu'nu makamında ziyaret etti. Polis Teşkilatının 178'inci kuruluş yıl dönümünü kutlayan FTSO yönetimi, Emniyet Müdürü Dadaşoğlu ile yaklaşan turizm sezonu öncesi

sıklaşan güvenlik tedbirleri hakkında görüş alışverişinde bulundu. Ziyarete turizm başta olmak üzere ticari ve ekonomik faaliyetlerin güven ortamında yürütülmesine ilişkin atılabilecek adımlar değerlendirildi.

Tüm emniyet mensuplarının Polis Haftası'nı kutlayan Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Fethiye ve Seydikemer de huzur ve güven ortamının tesis edilmesinde polis teşkilatına duyulan güvenin ön plana çıktığını söyledi. Polis teşkilatının özverili çalışmalarını büyük takdirle karşıladıklarını vurgulayan Başkan Çıralı, "Türk Polis Teşkilatımızın kuruluş yıl dönümü vesilesiyle, vatani ve milleti için şehadete yürüyen şehit polislerimizi rahmet ve saygıyla anıyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Fethiye ve Seydikemer'deki polislerimiz başta olmak üzere tüm polislerimize görevlerinde başarılar diliyorum." diye konuştu.

SEYDİKEMER TDİOSB, DÖRT İLİN KAVŞAK NOKTASINDA OLACAK

Muğla, Antalya, Burdur ve Denizli'nin kavşak noktasında kurulacak Seydikemer Tarıma Dayalı (Süt Sığırcılığı) İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin (TDİOSB) Yönetim Kurulu, Muğla Valisi Orhan Tavlı başkanlığında, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odasında (FTSO) toplandı. Toplantıda Türkiye'de ilk olacak TDİOSB'nin altyapı yatırımları detaylı olarak ele alındı.

FTSO Meğri toplantı salonunda Muğla Valisi Orhan Tavlı başkanlığında 27 Nisan 2023 Perşembe günü gerçekleştirilen Seydikemer Tarıma Dayalı (Süt Sığırcılığı) İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin (TDİOSB) yönetim kurulu toplantısına, Seydikemer Kaymakamı Yıldız Büyüker, Fethiye Kaymakamı Yusuf İzzet Karaman, Seydikemer Belediye Başkanı Önder Akdenizli, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Fethiye-Seydikemer Süt Üreticileri Birliği Başkanı Turgut Tokmak, Muğla Vakfı ve Seydikemer TDİOSB Genel Müdürü Tayyar Şaşmaz katıldı.

FTSO ev sahipliğinde yapılan TDİOSB Yönetim Kurulu toplantısında Seydikemer'in Çobanisa Mahallesi'nde toplam 1.200 dönüm arazi üzerine yapılacak ve 40 bin büyükbaş hayvan kapasitesine sahip olacak Seydikemer TDİOSB'nin altyapı yatırımları ve OSB'de yer alacak yatırımcılarla bir araya gelmesi konuları görüşüldü. Projenin, hayvancılık ve süt sektörlerine katkısı ve bölge ekonomisine sağlayacağı katma değer değerlendirildiği toplantıda, Muğla, Antalya, Burdur ve Denizli'nin kavşak noktasında yer alacak TDİOSB'de yer alacak yatırımcıların ve bölgedeki üreticilerle çiftçilerin beklentilerinin karşılanması da gündeme geldi.

Çıralı: "Türkiye'de ilki gerçekleştiriyoruz" Seydikemer Tarıma Dayalı (Süt Sığırcılığı) İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin (TDİOSB), Türkiye'nin ilk süt sığırcılığı OSB'si olacağını vurgulayan Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, "Hayvancılık, süt ve süt ürünleriyle ilgili üretimin azaldığı, arz sorununa bağlı olarak fiyatların sürekli yükseldiği bir dönemde Türkiye'de bir ilki gerçekleştirmenin büyük sorumluluğu ile Valimiz Sayın Orhan Tavlı başkanlığında Seydikemer TDİOSB Yönetim Kurulu olarak titizlikle çalışıyoruz. Muğla ile Antalya, Burdur ve Denizli'nin kavşak noktasında kurulacak Seydikemer TDİOSB, sadece bölge ekonomisi için değil Türkiye ekonomisi için ciddi bir katma değer olacak. Bu nedenle, bölgede yer alacak yatırımcılarımız ve çiftçimiz için proje aşamasından itibaren her detayı dikkate alarak ilerliyoruz. Türkiye'de ilk olduğu için önümüzde bir örneği yok. Toplam 40 bin büyükbaş hayvan kapasitesine sahip olacak ve 2 bin 500 kişiye istihdam sağlayacak projemiz ülkemize örnek olacak." diye konuştu.

12. AGRITECH FUARI'NDA FTSO STANDINA YOĞUN İLGI

Bu yıl 12'ncisi düzenlenen AGRITECH Fethiye Tarım, Hayvancılık, Seracılık, Gıda İhtisas Fuarında, coğrafi işaretli ürünlerinin tanıtıldığı Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) standı yoğun ilgi gördü. FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Fethiye ve Seydikemer'in coğrafi işaretli ve yöresel ürünlerini markalaştırarak pazarlayabilen bir tarım bölgesi olması için çalıştıklarını söyledi.

Marmaris Fuarçılık Organizasyon Şirketi (MARFO) tarafından Çamköy Kapalı Pazaryeri'nde 50 firma ve 300 firma temsilcisinin katılımıyla gerçekleştirilen Fethiye Tarım, Hayvancılık, Seracılık, Gıda İhtisas Fuarı'nın açılış töreni, 10 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirildi. Açılış törenine, Muğla Tarım ve Orman Müdürü Barış Saylak, Fethiye Belediye Başkanı Alim Karaca, Seydikemer Belediye Başkanı Önder Akdenizli, Ak Parti Muğla Milletvekili Adayı Yakup Otgöz, CHP Muğla Milletvekili adayları Mehmet Demir,

Selçuk Özdağ, Salih Büyükdöğherlioğlu, FTSO Meclis Başkanı Kemal Hıra, Meclis Başkan Yardımcıları Bayram Kiremitli, Bayram Viran, Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ramazan Dim, Yönetim Kurulu üyeleri Süleyman Uysal, Halil İbrahim Öztürk, Veli Önver, Seydikemer Ziraat Odası Başkanı ve FTSO Yönetim Kurulu Üyesi Muhsin Gümüş, FTSO Meclis üyeleri Halef Savukduran, Erol Aksoy, Bilal Göksu, Fethiye Ziraat Odası Başkanı Kenan Karayiğit, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, çiftçiler ve vatandaşlar katıldı.

Başkan Çıralı, "Kendi markalarımızı yaratarak, pazarlayan bir tarım bölgesi için çalışıyoruz" Fuarın açılış töreninde konuşan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, fuarların yeni gelişmeleri ve teknolojileri üreticilerle buluşturmanın yanı sıra sektörün sorunlarının ele alındığı platformlar olduğunu ifade etti.

Konuşmasında Fethiye'nin fuar alanı ihtiyacına vurgu yapan Başkan Çıralı, tarım sektörü-nü bir araya getiren AGRITECH gibi önemli organizasyonların pazar yeri dışında profesyonel fuar alanlarında gerçekleştirmenin çok daha verimli olacağını kaydetti. FTSO olarak amaçlarının toplumun beslenme ihtiyaçlarını sürdürülebilir şekilde karşılayan, Muğla markalı ürünleri kendi başına pazarlayabilen bir tarım bölgesi yaratmak olduğunu belirten Başkan Çıralı "2018 yılından bu yana Fethiye ve Seydikemer'in

yöresel ürünlerine coğrafi işaret kazandırmak için yoğun çaba sarf ediyoruz. Seydikemer kilimi, Fethiye Kaya inciri ve Fethiye tahinine coğrafi işaret belgesi alarak, markalaşmasına katkı sunduk. Fethiye Belediyesi'nin de Kaya halısı ve Yeşilüzümlü dastarına coğrafi işaret almasıyla coğrafi işaretli ürünlerimizin sayısı 5'e çıktı. Ürünlerimizin tanıtımını fuarlarda yapıyoruz. Yeşilüzümlü dastarımızı ses getiren defilelerle tüm Türkiye'ye ve dünyaya tanıtıyoruz." diye konuştu.

Hayvancılık ve hayvansal ürünlerin üretimi noktasında ise çok önemli bir projeye imza atıklarının altını çizen Başkan Çıralı, şöyle devam etti:

"Odamız öncülüğünde başlatılan Seydikemer Tarıma Dayalı (Süt Sığırcılığı) İhtisas Organize Sanayi Bölgesi projesinde kısa zamanda çok önemli mesafe kat ettik. Muğla, Antalya, Burdur

ve Denizli'nin kavşak noktasında yer alan Seydikemer'in Çobanisa Mahallesi'nde kurulacak organize sanayi bölgesi projemiz, süt ve süt ürünlerinin ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir rol oynayacak. Türkiye'nin ilk süt sığırcılığı organize sanayisini bölgemize kazandırarak bir ilki gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşayacağız. Toplam 40 bin büyükbaş hayvan kapasitesine sahip olacak ve 2 bin 500 kişiye iş imkanı sağlayacak projemiz bölgemiz ve ülkemiz ekonomisine ciddi bir katkı yapacak."

Açış konuşmalarının ardından fuarın açılışı yapılarak stantlar gezildi. Fuarda, FTSO'nun coğrafi işaretli ve yöresel ürünlerinin sergilendiği stant protokol üyeleri tarafından da ziyaret edildi. FTSO'nun standı, 13 Mayıs'a kadar açık kalan fuar süresinde ziyaretçilerden yoğun ilgi gördü.

MAKEDONYA'YA YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATI İÇİN İLK ADIM ATILDI

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası'nın (FTSO) Makedonya Türkiye Ticaret Odası (MATTO) ile birlikte düzenlediği çevrimiçi video konferans toplantısında, iki ülkenin yaş meyve ve sebze sektöründe faaliyet gösteren ve dış ticaret yapan firma temsilcileri bir araya geldi.

Fethiye ve Seydikemer ile Makedonya'nın Üsküp şehri arasında ticaretin gelişmesini sağlamak, sosyo-kültürel faaliyetlerde birlikte hareket ederek rol model olmak amacıyla Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Makedonya Türkiye Ticaret Odası (MATTO) arasında imzalanan Kardeş Oda Protokolü kapsamında görüşmelere devam ediliyor. Bu kapsamda 24 Mayıs 2023 tarihinde FTSO Meğri toplantı salonunda çevrimiçi video konferans yöntemiyle gerçekleştirilen toplantıda iki ülkenin yaş meyve sebze ticareti, ihracatı ve ithalatı yapan firmaları buluştu. Toplantıya FTSO Meclis Üyesi Halef Savukduran, FTSO Genel Sekreteri Ezgi Kullukçu ile FTSO üyesi firma yetkilileri Nida Akyüz, Abdullah Güldür ve Emre Çürük, MATTO Genel Sekreteri Şahbaz Molaliev ve MATTO üyesi sektör temsilcisi ve ithalatçı firma yetkilisi Ferdi İbrahim katıldı.

Toplantının açılışında konuşan ve Fethiye-Seydikemer ile Üsküp arasında başlayan ticari işbirliğine ilişkin görüşlerini açıklayan MATTO Genel Sekreteri Şahbaz Molaliev, Türkiye'den Makedonya'ya gönderilen yaş sebze ürünlerinde gümrük vergisinin yüksek olduğunu ve bu uygulamanın yeniden değerlendirilmesi için gerekli yazışmaları

yaptıklarını, yapmaya da devam edeceklerini söyledi.

FTSO Genel Sekreteri Ezgi Kullukçu da Üsküp ile Fethiye ve Seydikemer arasında yaş sebze meyve sektöründen yola çıkılarak ticari işbirlikleri kurulmasının önemine değindi. Fethiye ve Üsküp'ün önde gelen şirketlerini ve kendi marka değerini oluşturan firmaları bir araya getirmenin işbirliğinin başlangıcı açısından önemli olduğunu vurgulayan Ezgi Kullukçu bu kapsamda turizmle başlayan görüşmelerin yaş meyve sebze ticareti/ihracatı yapan firmalarla devam ettiğini kaydetti.

Toplantıya katılan sektör temsilcileri karşılıklı iletişim bilgilerini alarak ticari işbirliği için ilk adımı attı.

Çıralı: "İşbirliğinin temeli geçen yıl atıldı"

Toplantıyı değerlendiren ve yaş meyve sebze sektöründeki işbirliğinin hayırlı olmasını dileyen FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, "MATTO ile geçen yıl gerçekleştirdiğimiz toplantıda, Kuzey Makedonya'nın dış ticaret ayağında yaş sebze meyve ve işlenmiş gıda ihracatına açık olduğu bilgisi almıştık. Bunun üzerine başlattığımız çalışmalar sonucu iki ülkenin yaş meyve ve sebze sektöründe faaliyet gösteren ve dış ticaret firma temsilcilerini bir araya getirdik. Kardeş Odamız MATTO ile turizmle başlattığımız, tarım sektörüyle devam eden işbirliğinin üyelerimiz için verimli sonuçları olmasını diliyorum." dedi.

63 ÖĞRENCİYE AFET GÖNÜLLÜSÜ EĞİTİMİ VERİLDİ

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası'nın (FTSO) proje okulu Fethiye Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine yönelik düzenlediği 'Okulda Afete Hazır Gençler' eğitimini başarı ile tamamlayan 63 öğrenci düzenlenen törenle sertifikalarını aldı. Fethiye İlçe Milli Eğitim Müdürü Faruk Kaya ile birlikte öğrencilere sertifikalarını veren FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, "Proje okulumuzun ihtiyaçları doğrultusunda yeni bölümler açılması için çalışıyor, ekipman ihtiyaçlarını karşılıyor, başarılı öğrencimize burs veriyoruz. Afete hazırlık eğitimi ile de öğrencilerimiz, olası bir afette hepimizin hayatını kurtaracak birer afet gönüllüsüne dönüştü." dedi. FTSO Likya Salonu'nda 26 Mayıs 2023 tarihinde düzenlenen törene Fethiye İlçe Milli Eğitim Mü-

dürü Faruk Kaya, FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, FTSO Yönetim Kurulu Üyesi Halil İbrahim Öztürk, Fethiye Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü Ramazan Kuşçu, Müdür Yardımcısı Fatih Köse ve öğrenciler katıldı.

Eğitime katılan tüm öğrencilerin bundan sonraki dönemde yaşanacak afetlerde kurtarıcı birer afet gönüllüsüne dönüştüğünü belirten Başkan Çıralı, geçen 6 Şubat'ta 11 ilde yıkıma neden olan ikiz depremlerin ardından afet sonrası kurtarma çalışmalarının önemini bir kez daha gün yüzüne çıktığını söyledi. Fethiye Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile imzalanan Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü kapsamında birçok ortak çalışma yürüttüklerini anlatan Başkan Çıralı, "Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası olarak 2021 yılından itibaren yürüttüğü-

müz çalışmalar sonrası Fethiye Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi proje okulumuz oldu. Proje okulumuzun ihtiyaçları doğrultusunda yeni bölümlerin açılması ve ekipman ihtiyaçlarını karşılanması için çalışıyoruz. Ayrıca başarılı öğrencilerimize burs veriyoruz. Gemi yapım atölyesi yapılması ile ilgili çalışmalarımız da devam ediyor. Afet konusunda bilinçli gençleri yetiştirilmesine amaçlayan proje kapsamında eğitimlerini tamamlayan gençlerimizi tebrik ediyorum ve başarılar diliyorum. Bu projemizle, Okulumuz Milli Eğitim Bakanlığı'nın açmış olduğu projeyarışmasına da başvuru yapacak. Umarım birinci oluruz. Projede emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.” diye konuştu.

Fethiye İlçe Milli Eğitim Müdürü Faruk Kaya da “Kahramanmaraş merkezli 11 ilde yıkıma yol

açan depremlerde göçük altına giren kurtarma görevlilerinden gelecek mutlu haberleri milletçe umutla bekledik. Kurtarma çalışmalarının önemini hep birlikte gördük ve yaşadık. Öğrencilerimize bakınca, ömürleri boyunca can kurtaracak afet gönüllüleri görüyorum. Gerçekten çok önemli bir projeye imza attık. Sertifika alan öğrencilerimize ve projede emeği geçenlere teşekkürlerimi sunuyorum.” şeklinde konuştu.

Konuşmaların ardından Mahalle Afet Gönüllüleri Acil Müdahale Ekibi'nden (MAGAME) zorlu arazi koşullarında 36 saatlik eğitim alan 63 öğrenci sertifikalarını İlçe Milli Eğitim Müdürü Faruk Kaya, Başkan Çıralı, Yönetim Kurulu Üyesi Halil İbrahim Öztürk ve Okul Müdürü Ramazan Kuşçu'nun elinden aldı.

TURİZM SEKTÖRÜNDE MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ EĞİTİMİ VERİLDİ

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odasının (FTSO) düzenlediği, 'turizm sektöründe müşteri memnuniyeti' eğitimine 30 kişi katıldı.

Turizm sezonu öncesi FTSO Likya Salonu'nda 8 Nisan 2023 Cumartesi günü düzenlenen, 'turizm sektöründe müşteri memnuniyeti' eğitimine yoğun ilgi oldu. EVO Akademi Eğitmeni Serkan Öcal tarafından verilen tüm gün süren eğitime, 30 Oda üyesi firma sahibi ve çalışanı katılım gösterdi. Uygulamalı eğitimde Fethiye'nin tercih

edilme sebepleri irdelenerek, grup çalışmalarıyla Fethiye'nin SWOT analizi yapıldı. Katılımcıların deneyimlerini de paylaştığı interaktif eğitim kapsamında turizm sektöründe, “Yıllar içinde değişen istek ve beklentiler neler? Bu taleplere cevap verilebilmesi için neler yapılması gerekiyor? Misafirlerin hangi ihtiyaçları karşılanıyor?” sorularının yanıtları arandı.

Rekabetin güçlü olduğu turizm sektöründe müşteri memnuniyetinin önemine vurgu yapan eğitmen Serkan Öcal, “Günümüzde rekabetin kıyasıya yaşandığı turizm sektöründeki işletmeler, kârlılıklarını ve hatta varlıklarını koruyabilmek için müşteri merkezli olmak; işletmenin tasarımından, satışa kadar olan her fonksiyonunda misafirlerinin istek, ihtiyaç ve beklentilerini ön plana alarak, onları işletmenin bir parçası, hatta bazı durumlarda en üst otoritesi olarak görmelidir.” dedi. Katılımcıların soruları tek tek yanıtlayan Öcal, örneklerle süreçlerin nasıl yürütülmesi gerektiğini anlattı.

FETHİYE TURİZM KONSEYİ, FETHİYE'NİN TANITIM STRATEJİSİNİ BELİRLERDİ

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ev sahipliğinde gerçekleştirilen Fethiye Turizm Konseyi toplantısında, Hollanda, Almanya ve İngiltere turizm fuarlarında Fethiye'nin tanıtılmasına karar verildi. Toplantıda 2023 turizm sezonuna ilişkin değerlendirmeler yapıldı.

FTSO Meğri Salonu'nda 29 Mayıs 2023 tarihinde Fethiye Belediye Başkan Yardımcısı Oğuz Bolelli başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya, FTSO Meclis Başkanı Kemal Hıra, FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, İMEAK DTO Fethiye Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı İlkay Tugay, Fethiye Otelciler Birliği (FETOB) Başkanı Bülent Uysal, FETOB Yönetim Kurulu Üyesi Oykun Öcek, TÜRSAB Batı Akdeniz BTK Bölge Temsilciliği Başkanı Özgen Uysal, FTSO Yönetim Kurulu Üyesi Süleyman Kaya, YDA Dalaman Havalimanı Operasyonlar ve Gelirler Direktörü Orçun Songur, FETAV Yönetim Kurulu Üyesi Naci Dinçer, Göcek Kültür ve Turizm Derneği Başkan Yardımcısı Onur Ugan, Fethiye Belediyesi Kültür Müdürü Halime Ok, ÇALIŞ-DER temsilcileri Hüseyin Küp ve Cenk Şimşek, FTSO Genel Sekreteri Ezgi Kullukçu, Fethiye Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu Gencay Güngör katıldı.

Toplantıda ilk olarak 2023 turizm sezonuna ilişkin genel değerlendirme yapıldı. Dalaman Havalimanı'na gelen turist sayısının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 37, rekor yılı olarak

kayıtlara geçen 2019'un aynı dönemine göre ise yüzde 3 artış gösterdiğini belirten katılımcılar, önümüzdeki günlerde doluluk oranının tüm konaklama sektörüne yansımaları beklediklerini kaydetti.

Konsey toplantısında İngiltere'de gerçekleştirilen World Travel Market-WTM Londra Turizm Fuarı, Almanya'da gerçekleştirilecek ITB BERLIN ve Hollanda'da gerçekleştirilecek Vakantiebeurs UTRECHT turizm fuarlarında Fethiye'nin tanıtılması kararlaştırıldı.

Toplantının son bölümünde YDA Dalaman Havalimanı Operasyonlar ve Gelirler Direktörü Orçun Songur, Fethiye'nin tanıtımı ve bölgemize gelen turist sayılarının artırılması noktasında çeşitli seyahat platformları ile yapılacak işbirlikleri hakkında bilgilendirme sunumuyaptı.

Toplantıya ilişkin değerlendirmelerde bulunan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, dünyanın en etkili fuarlarında Fethiye'nin tanıtımı için kararlı olduklarını belirterek, stantlarda bölgenin en iyi şekilde temsil edilmesi için tüm turizm paydaşlarından destek beklediklerini kaydetti. İngiltere, Almanya ve Hollanda'da Fethiye'nin en etkin şekilde tanıtılması için çalışacaklarını anlatan Başkan Çıralı, 2023 turizm sezonun sorunsuz ve yüksek dolulukla geçmesi için ellerinden gelen tüm gayreti göstereceklerini sözlerine ekledi.

İNGİLTERE'DEN DAHA FAZLA TURİST AKIŞI İÇİN JET2 İLE GÖRÜŞÜLDÜ

İngiltere'den Fethiye'ye daha fazla turist akışı için Jet2 ile temasa geçilerek, tanıtım ve pazarlama çalışmalarına ilişkin yapılması gerekenler ele alındı.

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ve Genel Sekreteri Ezgi Kullukçu, İngiltere'nin en büyük havayolu şirketlerinden ve tur operatörlerinden Jet2'nin Havalimanları ve Organizasyonları Genel Müdürü Jacob Bramley ve Kıdemli Yöneticisi Sarah Lisowiec ile 16 Haziran 2023 tarihinde video konferansta bir araya geldi. YDA Dalaman Havalimanı Genel Müdür Yardımcısı Rustamjon Akhmadzoda'nın da katıldığı çevrimiçi görüşmede İngiltere'den gelecek turist sayısının arttırılması, turizm sezonunun uzatılması ile İngiltere'de yapılacak tanıtım ve pazarlama çalışmaları hakkında görüş alışverişinde bulunuldu. Video konferans yöntemiyle gerçekleştirilen görüşmede ilk olarak İngiltere genelinde Fethiye ve Seydikemer'in tanıtılması için yapılabilecek çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunuldu. Fethiye ve Seydikemer'e olan talebin karşılanması için İngiltere'den Dalaman Havalimanı'na ek uçak seferleri konulmasına ilişkin talebin de değerlendirildiği çevrimiçi görüşmede, turizm sezonunun uzatılması için yapılabilecek çalışmalar kapsamlı şekilde ele alındı.

Fethiye ve Seydikemer'in 2023 Kasım ayı sonuna kadar İngiliz tatilecileri ağırlayabilecek potansiyele sahip olduğunu belirten FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, turizm sezonunu uzat-

mak için gösterdikleri çabanın gelecek yıllarda da olumlu sonuçlar vermesini beklediklerini kaydetti. 'Fethiye'de turizmin 12 aya yayılması' hedefinin artık söylemden çıkarılıp gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulayan Başkan Çıralı, bölgenin gelişen turizm altyapısının artık buna çok daha müsait olduğunu ifade etti.

Hedef; İngiltere'deki potansiyeli harekete geçerek, Fethiye'nin daha fazla tercih edilmesi

2008 yılından bu yana Dalaman Havalimanı'na operasyonlar düzenlediklerini ve bu destinasyona çok önem verdiklerini belirten Jet2 Havalimanları ve Organizasyonları Genel Müdürü Jacob Bramley de Fethiye'de bulunan birçok firmayla çalıştıklarını, genel olarak tüm destinasyonlar göz önüne alındığında İngiltere'de toplamda 110 destinasyon otoritesiyle ortak pazarlama anlamında işbirliği içinde olduklarını dile getirdi. Genel Müdür Bramley, "Türkiye'ye ve özellikle de Dalaman'a büyük bir bağlılığımız var. Dalaman, Türkiye'de uçmaya başladığımız ilk bölge ve her yıl daha fazla uçuş gerçekleştiriyoruz. Yapacağımız çalışmalar kapsamında İngiltere'deki potansiyeli harekete geçirip Fethiye'nin daha fazla tercih edileceği planlar oluşturacak ve uygulayacağız."

36. MUĞLA ODALARI VE BORSASI ORTAK TOPLANTISI MİLAS'TA YAPILDI

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Milas Ticaret ve Sanayi Odası'nın (MİTSO) ev sahipliğinde yapılan 36. Muğla Odaları ve Borsası Ortak Toplantısı'nda Fethiye'nin ve Oda üyelerinin sorunlarını dile getirdi.

Milas Ticaret ve Sanayi Odası hizmet binasında 23 Haziran Cuma günü düzenlenen 36. Muğla Odaları ve Borsası Ortak Toplantısı'na Muğla Milletvekilleri Yakup Otgöz, Kadem Mete, Gizem Özcan, Süreyya Öneş Derici, Milas Kaymakamı Mustafa Ünver Böke, Milas Belediye Başkanı Muhammet Tokat, Muğla Ticaret ve Sanayi Odası, Muğla Ticaret Borsası, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası, Bodrum Ticaret Odası, Marmaris Ticaret Odası, Milas Ticaret ve Sanayi Odası, İMEAK DTO Marmaris, Bodrum, Fethiye şubeleri

yönetim kurulu ve meclis başkanları, meclis üyeleri, genel sekreterleri ile Muğla Odaları Akademik Danışmanı Işıl Arıkan Saltık katıldı. Toplantıya FTSO'yu temsilen Meclis Başkanı Kemal Hıra, Meclis Başkanlık Divanı üyeleri Bayram Kiremitli, Bayram Viran, Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Başkan Yardımcıları Ramazan Dim, Muhammet Kökten, Yönetim Kurulu üyesi Süleyman Kaya, Genel Sekreter Ezgi Kullukçu katıldı. Milas Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanı Mustafa Yüksel ve Yönetim Kurulu Başkanı Reşit Özer'in açılış konuşmalarıyla başlayan toplantıda oda üyelerinin ve bölge ekonomisinin sorunları görüşüldü.

Çıralı, Fethiye'nin il olması için destek istedi

Toplantıda konuşan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Fethiye'nin il olması talebini, yat çekek yeri sorunu, imar sorunu, istihdam üzerindeki vergi ve prim yükü konularını gündeme getirdi.

"Fethiye'den hepinize selam getirdim. Fethiye olarak, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında ayrı bir heyecanı yaşıyoruz. 25 yıldır ısrarla dile getirdiğimiz il olma talebimizin yerine gelmesi için çalışıyoruz." diyerek sözlerine başlayan Osman Çıralı, Fethiye'nin bölge ekonomisinin

yanı sıra ülke ekonomisi için ürettiği katma değer yanı sıra, tarım, sanayi ticaret, sanayi ve turizm kapasitesi ile birçok ilden çok daha büyük bir ekonomiye sahip olduğuna dikkat çekti. Osman Çıralı şöyle devam etti: “Muğla’ya 135 kilometre uzakta olan Fethiye’den zorunlu işlemler için Muğla merkezine gidip gelmemiz 1 günümüzü alıyor. Bu uzaklık nedeniyle bazı hizmetlerin yeterince ve zamanında Fethiye’ye ulaşmıyor. Fethiyemiz, il olmak için gerekli en az 100 bin nüfus ve il merkezine en az 30 kilometre uzaklıkta olması kriterlerine göre de il olması gereken ilçeler içinde ilk sıralarda yer alıyor. Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası olarak, Fethiye’nin il olmasını için yapılan girişimlere tam destek veriyoruz. Sizlerden de bu konuda yürüttüğümüz lobi çalışmalarına destek vermenizi talep ediyorum.”

Başkan Çıralı, Oda üyelerinin yaşadığı sorunlara dikkat çekti

Konuşmasında Fethiye ve Seydikemer’deki Oda üyelerinin yaşadıkları sorunları da dile getiren Başkan Çıralı, Körfez kirliliğine neden olan ve tekne ve yat imalatı sektörünün gelişmesini engelleyen yat çekek yeri ve imalatı sorununa da değindi. Çıralı, “Çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğini korumak ve turizmde sürdürülebilirlik açısından Fethiye Körfezimizi, dünyaca ünlü koylarımızı korumak en önemli görevimiz. Bunun için körfez kirliliğinin başlıca sebeplerinden olan ve şehir içinde kalan yat çekek yeri ve imalat yerinin taşınması ve daha modern, atık bertaraf tesislere sahip yeni bir yer için acilen harekete geçilmesi gerekiyor.

Hâlihazırda çekek yeri olarak kullanılan Karagözler bölgesi, iç körfezde olduğu için,

tekne imalatı, bakımı ve onarımı sırasında ortaya çıkan kimyasal maddeler, deniz suyuna karışarak körfez kirliliğini daha da artırıyor.

Öte yandan, tekne imalatı ve çekek yeri işletmeciliği yapan işletmelerimiz mevcut çekek yerinin, çok dar ve mevzuatlara uygun olmaması nedeniyle imalat, bakım, onarım gibi faaliyetlerini yürütmekte çok zorlanıyorlar. Fethiye, yat imalatında, Türkiye’nin ilk sıralarında yer alarak, marka haline gelebilecekken, yer problemi nedeniyle yat imalat sektörümüzün gelişmesi ve ilerlemesi de imkânsız hale geliyor.

Uzun yıllardır gündemde olan bu sorunun ivedilikle çözülmesi, başta denizcilik sektörü olmak üzere bölgemizin en önemli önceliklerinden biri. Bu noktada Karaot mevkiinde yapılması planlanan yat çekek yerinin ya da Çiftlik bölgesinde planlanan çekek yerinin ivedilikle hayata geçirilmesi çok büyük önem arz ediyor.” diye konuştu.

Başkan Çıralı, toplantıda Özel Çevre Koruma (ÖÇK) bölgesi içinde kalan Fethiye’de yaşanan imar sorunuyla ilgili deşunları söyledi:

“Fethiye’nin büyük bir bölümü ÖÇK sınırları içerisinde olduğundan imar planları Özel Çevre Koruma Kurumu tarafından hazırlanmıştır. Bu plan hükümlerine göre üretilen konutların, bölgemiz insanın yaşam tarzına, standartlarına ve taleplerine uymaması, ne yazık ki kaçak yapılaşmaya neden oluyor. Bu durum ve yapım tekniklerindeki ilerleme de göz önüne alınarak plan hükümlerinin revizyonu bir zorunlu haline geldi.

Ekim 2020’de yapılan revize ihtiyaçları karşılamamıştır bu nedenle yöre dokusuna, bölgemiz amaçlarına uygun plan hükümlerinin revizelerinin yapılmasını talep ediyoruz.”

Çıralı: "İstihdam üzerindeki vergi yükü kaldırılmalı"

Türkiye'de KDV ve gelir vergisi oranlarının çok yüksek olduğunu ve vergi gelirlerinin büyük bir bölümü ücretli kesimden alındığını hatırlatan Osman Çıralı, "Ekonomide yüksek enflasyonun neden olduğu gizli kriz döneminde üyelerimiz ciddi sıkıntılar yaşıyor ve üstlerindeki yükün bir nebze de olsa azaltılmasını istiyor. Bu yüklerden en önemlisi ise şüphesiz, işveren-çalışan çalışma hayatının iki tarafını da etkileyen, istihdam üzerindeki vergi yükü. Bir taraftan yüksek enflasyon diğer taraftan ücretlerden alınan yüksek vergi çalışanları daha da mağdure ediyor.

Çalışan ücretleri üzerinden alınan gelir vergisi, damga vergisi, SSK primi ve işsizlik sigortası primi gibi istihdam üzerindeki tüm bu vergi ve yükler, üyelerimizin rekabet gücünü de olumsuz etkiliyor.

İstihdam üzerindeki bu ağır yük, ülkemizde ne

yazık ki yeni yatırımları engelleyip, kayıt dışını büyütürken, işletmelerin rekabet gücünü ve istihdam artışını zayıflatıyor.

Bu nedenle istihdam üzerindeki vergi ve prim yükünün azaltılması gerekiyor. Bu konuda alınacak önlem işsizliğin önlenmesi, girişimciliğin desteklenmesi açısından da önemlidir. Değerli Başkanlarım, bu konuda daha önce yaptığımız gibi Muğla Odaları olarak tek ses olmayı ve taleplerimizi gerekli mercilere hatta Ankara'ya hep birlikte iletmeyi öneriyorum." şeklinde konuştu.

Muğla ekonomisinin tüm sorunları görüşüldü

Toplantıda Muğla milletvekilleri, Milas Kaymakamı, Muğla Odaları ve Borsası başkanları tek tek söz aldı. Muğla Milletvekilleri Muğla'nın sorunlarının çözümü noktasında tüm çabayı sarfedeceklerini ifade ettiler.

36. Muğla Odaları ve Borsası Ortak Toplantısı aile fotoğrafı çekimi ile sona erdi.

BAŞKAN ÇIRALI, TGA'YA TURİZM SEKTÖRÜNÜN TALEPLERİNİ İLETTİ

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Muğla heyeti ile birlikte Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın (TGA) İstanbul'daki merkezini ziyaret ederek, Fethiye ve Seydikemer'in tanıtımına yönelik sektör aktörlerinin talepleri iletti.

İstanbul Şişli'deki TGA Genel Merkezi'nde 5 Haziran 2023 tarihinde gerçekleştirilen toplantıya Başkan Çıralı ile birlikte Muğla Vali Yardımcısı Murat Sarı, Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürü Hüseyin Toprak, Bodrum, Marmaris ve Muğla Ticaret ve Sanayi Odası ile Muğla otelciler birliklerinden temsilciler katıldı.

TGA yetkilileri tarafından bölgenin tanıtımı için gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin sunum yapılan toplantıda, Başkan Çıralı, Fethiye ve Seydikemer'in turizmi ve tanıtımına ağırlık verilmesi gerektiğini belirterek taleplerini bir dosya halin-

de TGA yönetimine sundu. Başkan Çıralı'nın talepleri arasında Likya Yolu'nun öne çıkarılması, Fethiye'nin Çin pazarında tanıtımına yönelik reklam filmi hazırlaması, 'gofethiye' sosyal medya hesabının aktif hale getirilmesi ve bölgenin dijital platformlarda daha etkin tanıtılmasına ilişkin talepler yer alıyor.

Toplantıda gündeme gelen bir başka konu ise Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından 2021 yılında "Dünyanın en iyi turizm köyü" projesi kapsamında geleneklerini ve kültürel miraslarını koruyan köyler arasından gösterilen Fethiye'nin Yeşil Üzümlü Mahallesi'ydi. TGA tarafından bölgenin tanıtılması amacıyla UNWTO'ya sunulmak üzere çekimleri tamamlanan tanıtım filmi ve çalışmalarda geline son nokta değerlendirildi.

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO), turizm ve tarımın yanı sıra sanayisiyle de her geçen gün büyüyen Fethiye ve Seydikemer iş dünyasının ihtiyacı olan yetişmiş ve günün şartlarına göre kendini yenileyen yatırımcı ve iş gücüne kalıcı çözüm sunmak için FTSO Akademi'yi kurdu. FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, "Başta üyelerimiz olmak üzere iş dünyasının tüm aktörlerinin kurumsal, mesleki ve kişisel gelişimlerine katkı vermek amacıyla faaliyete geçen FTSO Akademi, profesyonel eğitim kadrolarıyla iş birliği çerçevesinde oluşturulacak eğitim ve seminer programlarıyla bölgemize hizmet edecektir." dedi.

FTSO, üyelerinin mevcut tecrübelerine katkı sağlayan ve iş hayatındaki gelişmeleri takip edebilmelerine imkân sunan eğitim faaliyetlerini, FTSO Akademi ile bir üst noktaya taşıdı. FTSO tarafından düzenlenen eğitimlerin ücretsiz hâle getirilmesinin ardından Oda üyelerine verdikleri bir sözü daha yerine getirmenin gururunu yaşadıklarını ifade eden FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Oda üyelerinin ve çalışanlarının yetkinliklerini artırmanın, yeni ufuklar kazandırmanın ve kişisel gelişimlerine katkı sağlamanın öncelikli hedefleri olduğunu vurguladı. Başkan Çıralı, FTSO Akademi ile ilgili şunları söyledi:

Çıralı: "Nihai hedef, üyelerimizin rekabet gücünün artması"

"Bu hedef doğrultusunda ilk olarak üyelerimiz ve çalışanları için iş hayatlarına destek vermek amacıyla düzenlediğimiz mesleki ve kişisel eğitimleri ücretsiz yaptık. Şimdi de bu eğitimleri daha da sistematik hâle getirmek amacıyla Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde FTSO Akademi'yi kurduk.

FTSO'DAN FETHİYE VE SEYDİKEMER İŞ DÜNYASINA YENİ BİR HİZMET "FTSO AKADEMİ" AÇILDI

FTSO Akademi ile Odamızın yıllık eğitim takviminde yer alan eğitimleri, üyelerimizden talep gelmesi durumunda birden fazla kez organize edebileceğiz. Ayrıca üyelerimiz, yıllık eğitim takvimindeki eğitimlerin dışında da eğitim taleplerini bize iletebilecekler. Bunun yanı sıra üyelerimizden kendi işletmelerine ve çalışanlarına özel eğitim talepleri gelmesi durumunda, eğitmen havuzundan eğitim içeriğine uygun eğitim firmaları ile iletişime geçilerek, eğitim teklifleri alınacak ve özel fiyatlandırma yapılması sağlanacak. Odamız eğitim salonlarının uygun olması durumunda eğitim salonu hizmeti de vereceğiz. Yani üyelerimizin isteği doğrultusunda eğitimler Odamız hizmet binası salonlarında verilebileceği gibi üye şirket bünyesinde de verilebilecek. Yine üyelerimizden gelen talepler doğrultusunda, yeterli başvuru sağlanan her alanda mesleki yeterlilik belgelendirme sınavları organize edeceğiz.

Başta üyelerimiz olmak üzere, Fethiye ve Seydikemer iş dünyasının tüm aktörlerinin kurumsal, mesleki ve kişisel gelişimlerine yön vermek amacıyla kurduğumuz FTSO Akademinin, Türkiye'nin önde gelen profesyonel eğitim kadrolarıyla da iş birliği yaparak, eğitim, gelişim ve seminer programlarıyla üyelerimize ve çalışanlarına rehberlik edeceğine inanıyorum. FTSO Akademi, online eğitimlerle sadece bölgemize değil Türkiye geneline hizmet edecek.

Bilginin en önemli avantaj olduğu günümüz dünyasında, FTSO Akademi ile nihai olarak üyelerimizin rekabet gücünü artırmayı da amaçlıyoruz. Üyelerimize ve bölgemize hayırlı olsun."

'MOTORLU TAŞIT ALIM SATIM MESLEKİ YETERLİLİK' SINAVLARI YAPILDI

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezi (MEYBEM) AŞ iş birliğinde gerçekleştirilen 'motorlu taşıt alım satım mesleki yeterlilik' sınavlarına 11 sektör temsilcisi katıldı.

Fethiye ve Seydikemer için 'motorlu taşıt alım satım mesleki yeterlilik' sınavları 6 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirildi. Teorik kısmı FTSO Likya Salonu'nda, uygulama kısmı ise Karaçulha Mahallesi'ndeki Ford Helvacıoğlu firmasında gerçekleştirilen sınava, FTSO üyesi ve çalışanlarından oluşan 11 sektör temsilcisi katıldı. Motorlu taşıt alım satım mesleki yeterlilik belgesi alabilmek 2 aşamalı sınavdan geçen adaylar, yönetmelikteki şartları karşılamak suretiyle firmaları adına yetki belgesi almaya hak kazanacak. Yetki belgesi almayı hak eden adaylar motorlu taşıt alım satım mesleki yeterlilik belgelerini 5 yıl süre ile kullanabilecek.

Motorlu taşıt alım satım mesleki yeterlilik sınavlarına katılan tüm sektör temsilcilerine

başarılar dileyen FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, "Bugüne kadar 364'ü motorlu taşıt alım satım mesleki yeterlilik belgesi olmak üzere toplamda 758 sektör temsilcimiz için mesleki yeterlilik sınavları düzenledik. İhtiyaçlar doğrultusunda sınavlar düzenlemeye devam ederek, üyelerimizi ve çalışanlarını belgelendirmeyi sürdüreceğiz." dedi.

MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ NEDEN ZORUNLU?

13 Şubat 2018 tarih ve 30331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 'İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik' ile ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti faaliyeti gösteren firma yetkilileri ile çalışanlarının mesleki yeterlilik belgesi almaları zorunlu hâle getirildi. Yönetmeliğe göre mesleki yeterlilik belgesi alan firma yetkililerinin, firmaları adına belediyeye başvuru yapıp gerekli şartları taşıdıklarını gösteren belge almaları ve sonrasında Ticaret İl Müdürlüğüne Yetki belgesi başvurusunda bulunmaları gerekiyor.

PROJE DÖNGÜSÜ YÖNETİMİ VE PROJE YAZMA EĞİTİMİ YOĞUN KATILIMLA GERÇEKLEŞTİ

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) tarafından düzenlenen 'Proje Döngüsü Yönetimi ve Proje Yazma Eğitimi'ne 31 kişi katıldı.

FTSO Likya Salonu'nda 28-29 Nisan 2023 tarihinde düzenlenen eğitime, Eğitim Proje Danışmanı Ural Sevener konuşmacı olarak katıldı. FTSO üyeleri ve çalışanlarının yanı sıra üniversite öğrencilerinin de yoğun ilgi gösterdiği eğitimin ilk gününde proje döngüsü, hedef analizi, bütçe hazırlanması ve mantıksal çerçeve konuları üzerinde duruldu. 2'nci gün ise proje yazımında dikkat edilmesi gereken kurallar, ulusal ve uluslararası projelerden örnekler gösterilerek anlatıldı. Eğitimde katılım-cıların proje yazımına ilişkin sorularının da cevaplandı.

Eğitime ilişkin açıklamalarda bulunan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, yoğun katılımlı, oldukça faydalı bir eğitimin başarıyla tamamladığını belirterek FTSO üyeleri ve çalışanları ile eğitime katılan üniversite öğrencilerine teşekkür etti. FTSO olarak Fethiye ve Seydikemer'de birçok önemli projeyi hayata geçirmek için yoğun çaba gösterdiklerini anlatan Başkan Çıralı, bu projelerin ortaya çıkmasında teknik personel ve eğitimlerin çok önemli olduğunu söyledi. Bölgesel projelerin yanında kurumsal ve bireysel projelerinde bölgenin kalkınmasında ve gelişmesinde çok büyük öneme sahip olduğunu aktaran Başkan Çıralı, tüm katılımcılara çalışmalarında başarılar diledi.

FTSO'NUN HİJYEN EĞİTİMİNE 47 KİŞİ KATILDI

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Fethiye Halk Eğitim Merkezi işbirliğinde gıda ve su sektörü çalışanlarına yönelik 'Hijyen Eğitimi' düzenlendi. FTSO Likya Salonu'nda 1 Haziran Perşembe günü 09.30-14.00 saatleri arasında gerçekleşen hijyen eğitimine FTSO üyesi işletmelerde çalışanlardan oluşan toplam 47 kişi katıldı.

Fethiye Halk Eğitim Merkezi eğitmeni İlknur Manav tarafından verilen eğitimde iş yerlerinde uyulması gereken hijyen kurallarının kapsamlı şekilde anlatıldı ve eğitim sonunda sınav yapıldı. FTSO'dan yapılan açıklamada Oda üyelerinden gelen yoğun talep nedeniyle 8 Haziran 2023 tarihinde yeniden hijyen eğitimi düzenlenecek.

VARLIK AKADEMİ'DEN FTSO ÜYELERİNE ÖZEL İNDİRİM

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası ile Varlık Akademi Çocuk Kulübü arasında imzalanan protokol uyarınca FTSO üyelerine özel yüzde 15 indirim yapılacaktır.

FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile Varlık Akademi Çocuk Kulübü Kurucusu Tuba Gök Güran tarafından 9 Haziran Cuma günü imzalanan protokolle Varlık Akademi'de Oda üyelerine özel indirim sağlandı. İndirim protokolü uyarınca Varlık Akademi Çocuk Kulübü'

nden hizmet alan Oda üyelerinin ve üyelerin çalışanlarının 1. derece yakınlarına liste fiyatı üzerinden yüzde 15 indirim uygulanacaktır.

Üye indirim protokolleri ile üyelerinin iş yaşamının yanı sıra sosyal yaşamlarına kolaylık getirmeyi hedeflediklerini vurgulayan Başkan Osman Çıralı, çocuklara yapılan yatırımın geleceğe yapılan en ciddi yatırım olduğunu kaydetti.

Varlık Akademi Çocuk Kulübü Kurucusu Tuba Gök Güran da protokolün hayırlı olmasını dileyerek, FTSO üyelerinin, Oda üyesi olduklarını belgeleyen Oda Kimlik Kartı ya da Faaliyet Belgesi ile başvurularını halinde indirimden yararlanabileceğini söyledi.

FTSO üyeleri ve birinci derece yakınlarının faydalanabileceği yüzde 15 oranındaki indirim 1 yıl süreyle geçerli olacaktır.

FTSO ÜYELERİNE, BOĞAZIÇI EĞİTİM KURUMLARINDA %25 İNDİRİM

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası ile Boğaziçi Eğitim Kurumları arasında imzalanan protokolle, FTSO üyelerine, yüzde 25 özel indirim yapılacaktır. FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile Bek Boğaziçi Özel Eğitim Öğretim Danışmanlık Turizm ve Ticaret Limited Şirketi Müdürü Rıdvan Mutlu tarafından 13 Haziran Salı günü imza altına alınan protokol uyarınca FTSO üyelerinin 1. Derece yakınlarına ve çalışanlarına Boğaziçi Eğitim Kurumları'nda 9. 10. 11. ve 12. sınıf Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) hazırlık ile mezun YKS hazırlık kurslarında yüzde 25 indirim uygulanacaktır.

Boğaziçi Eğitim Kurumları VIP Kurum Müdürü Ebrule Uygun ve Eğitim Koordinatörü Ozan Özerk'in de katıldığı protokol imza töreninde konuşan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, 13 Haziran 2024 tarihine kadar 1 yıl süreyle

geçerli olacak Oda üyelerine özel indirim protokolünün hayırlı olmasını diledi. Yükseköğretim Kurumları Sınavlarının gençlerin hayatlarına yön vermede önemli bir basamak olduğuna dikkati çeken Başkan Çıralı, sınava giren tüm adaylara başarılar diledi.

Boğaziçi Eğitim Kurumları Müdürü Rıdvan Mutlu da protokolün hayırlı olmasını dileyerek, Başkan Osman Çıralı'ya Kurumsal İş Ortaklığı Belgesi takdim etti.

FTSO üyelerinin birinci derece yakınlarının ve çalışanlarının faydalanabileceği yüzde 25 oranındaki indirimden yararlanmak isteyenlerin, kurs başvurusu sırasında Oda üyesi olduklarını belgeleyen Oda kimlik kartı ya da faaliyet belgesini Boğaziçi Eğitim Kurumlarına ibraz etmeleri yeterli olacaktır.

LİMİT EĞİTİM KURUMLARI'NDAN FTSO ÜYELERİNE % 10 İNDİRİM

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Fethiye Limit Eğitim Kurumları arasında imzalanan protokolle Fethiye Limit Özel Öğretim Kursu ve Fethiye Limit Özel Çocuk Kulübü'nden hizmet alan FTSO üyeleri yüzde 10 indirimden yararlana-
cak.

FTSO Meğri Salonu'nda, 9 Haziran 2023 tarihinde FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile Fethiye Limit Eğitim Kurumları Kurucu Müdürü Doğan Bozbay arasında imzalanan protokolle, FTSO üyelerine özel indirim sağlandı. İmza törenine Fethiye Limit Eğitim Kurumları Genel Koordinatörü Ercan Başbal da katıldı. Protokol kapsamında Fethiye Limit Özel Öğretim Kursu ve Fethiye Limit Özel Çocuk Kulübü'nden hizmet alan FTSO üyeleri ve üyelerin çalışanlarının 1'inci derece yakınlarına liste fiyatı üzerinden yüzde 10 indirim uygulanacak. İndirim 1 yıl süreyle geçerli olacak. Fethiye Limit Eğitim Kurumları Kurucu Müdürü

Doğan Bozbay, protokolün hayırlı olmasını dileyerek, FTSO üyelerinin, FTSO Kimlik Kartı veya Faaliyet Belgesi ile başvurmaları halinde indirimden yararlanabilceğini söyledi.

FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ise eğitim faaliyetlerine verdikleri önemi, FTSO üyelerine özel indirim protokollerine de yansıttıklarını belirterek, "Kıymetli üyelerimizin iş ve sosyal yaşamına katkıda bulunmak için indirim protokollerini çok önemsiyoruz. Protokolümüzün hayırlı olmasını diliyorum. Hem kurumumuza, hem de üyelerimize fayda getirmesini umuyorum." dedi.

FETHİYE YENİ NESİL PLUS'TA, FTSO ÜYELERİNE ÖZEL İNDİRİM

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) ile Fethiye Yeni Nesil Plus Kurs Merkezi arasında imzalanan protokol kapsamında FTSO üyelerine yüzde 15 indirim uygulanacak.

FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile Fethiye Yeni Nesil Plus Kurs Merkezi Kurucu

Müdürü Halide İnan tarafından imzalanan protokol uyarınca, FTSO üyelerine ve çalışanlarının birinci derece yakınlarına üniversiteye hazırlık kurslarında yüzde 15 indirim yapılacaktır.

Oda üyelerine iş hayatlarının yanı sıra sosyal hayatlarında da destek olmak amacıyla indirim protokolleri imzaladıklarını vurgulayan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, bu konuda iş birliği yapan firmalara teşekkür etti. Çıralı, Fethiye Yeni Nesil Plus Kurs Merkezi ile imzalanan üye indirim protokol çerçevesinde FTSO üyelerinin ve çalışanlarının birinci derece yakınlarına üniversiteye hazırlık kurs ücretlerinde yüzde 15 indirim uygulanacağını belirterek protokolün hayırlı olmasını diledi.

Fethiye Yeni Nesil Plus Kurucu Müdürü Halide İnan da Başkan Çıralı'ya teşekkür ederek, FTSO üyelerine özel yüzde 15 indirim imkânı sağlayan protokolün 1 yıl süreyle geçerli olacağını söyledi.

ENGLISH TIME'DAN, FTSO ÜYELERİNE %30 İNDİRİM

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası üyelerine, English Time Dil Okulunda Almanca, İngilizce ve Rusça dil kurs ücretlerinde yüzde 30 indirim yapılacaktır.

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası (FTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile English Time Dil Okulu Müdürü Mehmet Can Yiğit ve Eğitim Danışmanı Ebru Pamuk'un katıldığı törenle imzalanan indirim protokolü-yle FTSO üyelerine özel indirim imkânı sağlandı. Böylece Oda üyeleri, çalışanları ve birinci derece yakınları Almanca, İngilizce ve Rusça dil kurslarında yüzde 30 indirimden yararlanabilecek.

Turizm sezonu öncesinde işletmelerin yabancı dil bilen kalifiye eleman ihtiyacının arttığını hatırlatan FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı, Oda üyelerine ve çalışanlarına indirim imkânı sağlayan English Time Dil Okulu yetkililerine teşekkür ederek, protokolün hayırlı olması temennisini dile getirdi.

FTSO üyelerinin, protokol çerçevesinde oda kimlik kartı ya da faaliyet belgesi ile başvurmaları hâlinde yüzde 30 indirimden faydalanabileceklerini kaydeden English Time Dil Okulu Müdürü Mehmet Can Yiğit, indirimin 1 yıl süreyle geçerli olacağını söyledi.

FTSO ÜYELERİNE İLK ADIM KREŞ VE ANAOKULUNDA İNDİRİM

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası ile İlk Adım Kreş ve Anaokulu arasında imzalanan protokolle FTSO üyelerine yüzde 10 indirim yapılacaktır. Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası, farklı sektörlerdeki firmalarla imzaladığı indirim protokollerine bir yenisini daha ekledi. İlk Adım Kreş ve Anaokulu üye indirim protokolü 17 Nisan 2023 Pazartesi günü FTSO Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çıralı ile İlk Adım Kreş ve Anaokulu Kurucusu Feyza Koç tarafından imzalandı. Okul Müdürü Derya Kaptan'ın da hazır bulunduğu imza töreninde konuşan Başkan Osman Çıralı,

FTSO üyelerine çocuklarının İlk Adım Kreş ve Anaokulundan aldıkları eğitim hizmetlerinde yüzde 10 indirim sağlayan protokolün hayırlı olmasını diledi. İlk Adım Kreş ve Anaokulu Kurucusu Feyza Koç da FTSO üyelerinin, Oda kimlik kartı ya da faaliyet belgesi ile başvurmaları hâlinde protokol kapsamındaki indirimden yararlanabileceklerini söyledi.

FTSO üyelerinin birinci derece yakınlarının faydalanabileceği yüzde 10 oranındaki indirim 1 yıl süreyle geçerli olacak.

DOSYA
KONUSU

**EMLAK DANIŞMANLIĞI
MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ**

**ASLI
PINAR
TAŞKIN**

Mesleki yeterlilik belgesi, belirli meslek grup-larında çalışacak kişilere verilen yeterliliğin ibrazı anlamını taşımaktadır. Mesleki yeterlilik belgesi, yetkilendirilen kurumlar tarafından verilmektedir. Kişinin, meslekte yeterli düzeyde bilgisi olduğunun kanıtlayan bir nevi kişinin ilgili mesleği yapıp yapamayacağını göstergesidir. Ayrıca, mesleki Yeterlilik Belgeleri tüm dünyada tanınan bir standarda göre oluşturulmuş anlamına gelmektedir.

5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanununun amaç ve kapsamında da açıkça belirtildiği üzere “Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik ve mimarlık meslekleri” ile “en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş” olan meslekler dışındaki tüm meslekler için Mesleki Yeterlilik Belgesi alınması zorunludur.

Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmeliğinin 10.maddesinde “İşletmede pazarlama ve satış personeli olarak çalıştırılan kişilerinde “Sorumlu Emlak Danışmanı Seviye 5 ve Emlak Danışmanlarının ise Seviye 4 mesleki yeterlilik belgesine sahip olması gerekir” ibaresi bulunmaktadır.

Sektör çalışanlarının kanun ve yönetmelik hükümlerince alması gereken “Sorumlu Emlak Danışmanı Seviye 5” ve “Emlak Danışmanı Seviye 4” mesleki yeterlilik sınavları Odamız ile TOBB MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri işbirliğinde Odamızda periyodik olarak gerçekleştirilmektedir.

SIK SORULAN SORULAR

Neden mesleki yeterlilik belgesi almalıyım?

Emlak ticareti faaliyetinin yürütülebilmesi için emlak ofisi sahibinin Sorumlu Emlak Danışmanı Seviye 5 mesleki yeterlilik belgesi alması 14 Ekim 2020 yayınlanan 31274 sayılı Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik ile zorunlu hale gelmiştir. Taşınmaz ticareti yapmak isteniyorsa mutlaka MYK Belgesi alınması gerekmektedir. Gayrimenkul ilanları yayınlayan internet sitelerinde ilan sahibince alınan MYK Belgesinde yer alan belge numarasına ilişkin bilgiler sorulmaktadır.

Sınavdan geçme notu kaç puan?

Sorumlu Emlak Danışmanı Seviye 5 sınavı teorik ve performans olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Teorik aşama yazılı olarak sınava alınmaktadır. 17UY0333-5/A1: İSG, Çevre ve Kalite, 17UY0333-5/A2: Pazarlama Stratejisi Geliştirme ve İş Organizasyonu ile 17UY0333-5/A3: Emlak Satışı/Kiralama Süreci İşlemlerinin Yürütülmesi bölümleri olmak üzere toplam 3 bölümden oluşan soruların %70 ine doğru cevap verildiğinde aday bu aşamadan başarılı sayılır. Yanlış cevaplar adaya puan kaybettirmez.

2. aşamada gerçekleştirilen performans sınavında ise mülakat (mizansen) şeklinde kamera karşısında gerçekleştirilmektedir. Birinci bölümde Pazarlama Stratejisi Geliştirme ve İş Organizasyonu Oluşturma, ikinci bölümde ise Emlak Satışı/Kiralama Süreci İşlemlerinin Yürütülmesi ile ilgili "Beceri ve Yetkinlikler" ölçülmektedir. Kritik adım olarak adlandırılan aşamaların da mutlaka doğru cevaplanması gerekir. Geçme notu yine %70 olarak belirlenmiştir.

Sorumlu emlak danışmanı seviye 5 belgesi ve emlak danışmanlığı seviye 4 belgesi arasındaki fark nedir?

Emlak danışmanlığı seviye 4 mesleki yeterlilik belgesini Emlak ofisinde **çalışanlar alırken, seviye 5** mesleki yeterlilik belgesini ise **emlak ofisinin sahipleri** almaktadır.

İl ticaret müdürlüğü tarafından düzenlenen taşınmaz ticareti yetki belgesi ile mesleki yeterlilik belgesi arasındaki fark nedir?

Emlak ofisi açarak taşınmaz ticareti yapacak kişilerin **il ticaret müdürlüğünden yetki belgesi** almak zorundadır. Mesleki yeterlilik belgesi yetki belgesi alma kriterlerinden biridir.

Yetki belgesi ticari işletmeye, yeterlilik belgesi ticari işletme sahibine verilmektedir. Yetki belgesini ruhsat, yeterlilik belgesini ise ehliyet gibi düşünülmektedir.

Emlak ofisi açmak için mesleki yeterlilik belgesi yeterli midir?

Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğinin 6. maddesinde işyeri açılmasına ilişkin aşağıda yer alan hususların yerine getirilmesi gerekmektedir.

(1) İşletmeye yetki belgesi verilebilmesi için;

- a) Meslek odasına kayıtlı olunması,
- b) Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olunması,
- c) Meslek odası ve vergi kayıtlarındaki işgal konuları arasında taşınmaz ticareti faaliyetinin bulunması,
- d) Sorumlu emlak danışmanlarından en az birinin Seviye 5 mesleki yeterlilik belgesine sahip olması,

(2) Sorumlu Emlak danışmanlarının;

- a) On sekiz yaşını doldurmuş olması,
- b) En az ilköğretim mezunu olması,
- c) İflas etmemiş veya iflas etmiş olsa bile 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre itibarının yerine gelmiş olması,
- d) Kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıldan fazla kesinleşmiş hapis cezası almamış veya devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, milli savunmaya ve devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama,

terörün finansmanı, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme, işkence, cinsel saldırı ve çocukların cinsel istismarı, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, hayâsızca hareketler, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçlarından hüküm giymemiş ya da ticaret ve sanat icrasından hükmen yasaklanmamış olması,

e) Milli Eğitim Bakanlığı, üniversiteler veya Milli Eğitim Bakanlığınca yetkilendirilen kurum ve kuruluşlarca taşınmaz ticareti konusunda verilen en az yüz saatlik eğitimde başarılı olması,

f) Yetki belgesi başvurusunun yapıldığı tarihten önceki son beş yıl içinde ortaöğretim mezunlarının en az on iki ay; ön lisans, lisans ve lisansüstü mezunlarının ise en az altı ay emlak danışmanlığı veya sorumlu emlak danışmanlığı yapmış olması,

(3) Sorumlu emlak danışmanlarının, orta-öğretim veya yükseköğretim kurumlarının taşınmaz ticareti ile ilgili alanlarından ya da bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki öğretim kurumlarından mezun olmaları durumunda birinci fıkranın (d) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen mesleki eğitim şartı ile (6) numaralı alt bendinde belirtilen mesleki deneyim şartı aranmaz.

Mesleki yeterlilik belgesi e-devletten görüntülenebilir mi?

Başarılı olarak tamamlanan mesleki yeterlilik belge sınavlarının sonuçlarından sonra kişi adına oluşturulan mesleki yeterlilik belgesini e-devletin ilgili ekranından görüntüleyebilmektedir.

SEKTÖRDEN

TURİZM VE KONAKLAMA SEKTÖRÜ ÖZELİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

Av. BATUHAN SOYDAN

Yaşadığımız dijital çağda, teknolojinin hayatımızın her alanına sirayet etmesiyle birlikte kişisel verilerin korunması hem sektöre göre değişiklik gösteren işletmeci veya hizmet veren gibi sıfatlara haiz “veri sorumluları” hem de verisi işlenen “ilgili kişiler” için hayati önem arz etmektedir. Bu önemin kaynağı, bir yanda Kişisel Verileri Koruma Kurumu ("Kurum") tarafından veri sorumlularına kesilen ve boyutu 14 bin Türk lirasından başlayıp 8 milyon Türk lirasına kadar ulaşabilen idari para cezaları, diğer yanda da ilgili kişilerin kişisel verilerinin hukuka aykırı işlenmesinden doğan zarara uğrama ihtimalidir.

Yaz ayları yaklaşırken, turizm ve konaklama sektörünün canlanmasını umut etmekle birlikte bu canlılığın getirdiği risklerin de göz ardı edilmemesi gereklidir. Özellikle konaklama işletmelerinin veri sorumlusu olarak yoğun veri işleyeceği yaz döneminde; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("Kanun") ile Kişisel Verileri Koruma Kurulunun (Kurum içindeki 9 kişilik kurul) kararları kapsamında birtakım yükümlülükleri mevcuttur.

Yazımızda, veri sorumlusu olan turizm ve konaklama işletmecilerinin yükümlülüklerini ve alması gereken tedbirleri Kişisel Verileri Koruma Kurulunun kararları çerçevesinde değerlendireceğiz.

Öncelikle, turizm ve konaklama işletmelerinin de diğer veri sorumluları gibi idari ve teknik tedbirleri almak gibi yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu idari ve teknik tedbirlerin alınması sayesinde, hem turistlerin güven içinde tatil yapmaları hem de işletmelerin oluşabilecek veri ihlali tehditlerinden korunmaları sağlanacaktır. Kanun'umuzda, sadece idari ve teknik tedbirlerin alınması gerektiğinden bahsedilmiş ve bu tedbirlerin içeriği Kurumun yayımlanmış olduğu Kişisel Veri Güvenliği Rehberi'nde belirtilmiştir. Teknik tedbirler; siber güvenliğin sağlanması, kişisel veri takibinin baştan sona yapılması, bilişim sistemleri donanımlarının kurulması ve bakımı olarak özetlenebilir.

İdari tedbirler, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere; kişisel veri envanterinin oluşturulması ile başlayıp Veri Sorumluları Bilgi Sicil Sistemi ("VERBİS")'ne kayıt ile tamamlanmaktadır.

İdari Tedbirler
Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması
Kurumsal Politikalar (Erişim, Bilgi Güvenliği, Kullanım, Saklama ve İmha vb.)
Sözleşmeler (Veri Sorumlusu - Veri Sorumlusu, Veri Sorumlusu - Veri İşleyen Arasında)
Gizlilik Taahhütnameleeri
Kurum İçi Periyodik ve/veya Rastgele Denetimler
Risk Analizleri
İş Sözleşmesi, Disiplin Yönetmeliği (Kanuna Uygun Hükümler İlave Edilmesi)
Kurumsal İletişim (Kriz Yönetimi, Kurul ve İlgili Kişiyi Bilgilendirme Süreçleri, İtibar Yönetimi vb.)
Eğitim ve Farkındalık Faaliyetleri (Bilgi Güvenliği ve Kanun)
Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine (VERBİS) Bildirim

1.1.İdari Tedbirler Tablosu

İDARİ TEDBİRLERİN ALINMASI

1. Kişisel veri işleme envanterinin hazırlanması

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum sürecinin en önemli aşaması kişisel veri envanterinin hazırlanmasıdır.

Kişisel veri envanteri, faaliyetleri kapsamında kişisel veri işlemekte olan veri sorumlularınca tüm süreçlerin değerlendirilmesi, bu süreçler kapsamındaki tüm faaliyetlerin irdelenmesi, her faaliyetle ilgili işlenen kişisel verilerin tek tek

belirlenmesi, bu kişisel verilerin hangi amaçlar ve hukuki sebeple işlendiği, aktarılıp aktarılmadığı, kimlere aktarıldığı, işlenen kişisel verinin kimlere ait olduğu, her bir kişisel veri için veri sorumlusunca belirlenen saklama süresi, yurt dışına aktarım yapıp yapılmadığı, verilerin güvenliği için hangi teknik veya idari tedbirlerin alındığı bilgilerinin detaylı analizinin yapılması sonucunda ortaya çıkacak bir tür rapordur.

Envanter hazırlanırken dikkat edilmesi gereken husus, kişisel veri işleme sürecinin "beşikten mezara" olacak şekilde yani verilerin toplandığı ilk andan imha edildiği ana kadarki sürecin kapsayacak şekilde yansıtılmasıdır. Bunun için de envanteri hazırlayan uzmana, bu konuda şeffaf ve doğru bilgi verilecek personelin hazır edilerek bu konuda personele eğitim verilmesidir.

2. Eğitim ve farkındalık faaliyetleri (bilgi güvenliği ve kanun)

Yukarıda bahsedildiği üzere envanterin hazırlanması sürecinden başlamak üzere kurum içindeki idari yöneticiler de dâhil olmak üzere tüm personele eğitim verilmesi gereklidir.

Eğitimde, teorik olarak Kanun'un getirdiği hak ve yükümlülükler dâhil, uygulamada sektöre özel karşılaşılabilecek muhtemel problemler de aktarılmalıdır. Bu sayede, önleyici bir şekilde denetim sağlanacak ve ihlaller yaşanmadan önce çözüm getirilebilecektir. Proaktif çalışma olarak adlandırılan bu sistem, her personel ve departman için özel olarak oluşturulmalıdır.

3. Kurumsal politikalar (erişim, bilgi güvenliği, kullanım, saklama ve imha vb.)

Personele eğitim verilerek kişisel veri envanterinin oluşturulmasından sonra kişisel verinin işlenmesi, saklanması ve imhasıyla ilgili prosedürler de dâhil olmak üzere verinin alındığı andan imha edilene kadar tüm sürecin planlanması ve organizasyona dâhil edilmesi gereklidir. Bu prosedürlerin politika olarak belirlenmesi ve personellere tebliğ edilerek uymalarını sağlamak, hem kurumsal kimliğin oluşturulmasına yardımcı olacaktır hem de herhangi bir ihlal anında kimin hangi görevli olduğunun ve sorumluluğunun tespitinde işe yarayacaktır.

Örneğin, turizm sektöründe otele kayıt yaptıran müşterinin, kayıt yaptırdığı ve otelde konakla-

dığı sırada elde edilen kimlik, müşteri işlem, iletişim bilgisi gibi kişisel verilerinin nerede ve ne kadar süre saklandığı, kimlerin bu verilere erişiminin ve yetkisinin olduğu (veri matrisi), hangi verilerin hangi yöntemlerle imha edildiği ve verilerin kimlerle paylaşıldığı (Gelir İdaresi Başkanlığı ve kolluk kuvvetleri ile KPS aracılığıyla paylaşım), kriz masası kurularak hangi personelin bir ihlal ihtimali olduğunda veri sorumlusu yöneticisine ulaşacağı ve bu konuda ne yapılacağı konuları şeffaf bir şekilde düzenlenmelidir.

4. Sözleşmeler (veri sorumlusu - Veri sorumlusu, veri sorumlusu - Veri işleyen arasında)

Teorik olarak tüm prosedürlerin belirlenip personelin görev dağılımı yapılması kadar veri sorumlusu işletmenin diğer veri sorumluları ile veri paylaşımını, veri işleme süreçlerinin şartlarını, kapsamını, yükümlülüklerini ve ihlal hâlinde sorumluluğunun belirlendiği bağlayıcı bir sözleşmenin yapılması gerekmektedir. Böylelikle, sadece sorumlulukların verilmesi değil aynı zamanda denetim ve gözetimin de efektif bir şekilde sağlanması gereklidir.

Örneğin, otel sahiplerinin birtakım aracı turizm kuruluşları ile yaptığı hizmet sözleşmelerinin yanında bu hizmetten kaynaklı olarak iş ortağı aracı kuruluşa aktarılacak verilerin nasıl işleneceği, hangi tedbirlerin bu kurumlar tarafından alınması gerektiği ve herhangi bir ihlal olduğunda sorumlulukların nasıl belirleneceği konusu düzenlenmelidir.

5. Gizlilik taahhünameleri

Sözleşmelerin bir yansıması olarak; veri sorumlusunun hangi bilgileri "gizli bilgi" kategorisine sokacağına belirlenerek, kendi içerisindeki personel ve veri aktardığı üçüncü kişilerin bu gizli bilgileri koruması ve sözleşmeye uygun davranmasının sağlanması için gizlilik taahhünamelerinin yapılması gereklidir.

Personel veya üçüncü kişilerin bu taahhütlerini yerine getirmemeleri sebebiyle oluşacak ihlallerden kaynaklı sorumlulukları da belirlenmelidir. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun uygulamış olduğu idari para cezalarında, gizlilik taahhüdünün hiç veya gereği gibi yapılmadığı durumlarda sadece bundan kaynaklı olarak idari para cezası uyguladığı görülmektedir.

6. Risk analizleri

Envanterin hazırlanmasından sonra tüm verilerin beşikten mezara haritasının çıkarılmasından faydalanılarak oluşabilecek risklerin belirli bir puan üzerinden tasniflenip yine bu puan bazında öncelik sıralaması oluşturularak veri sorumlusunun bütçe planlamasına dâhil edilmelidir. Yine büyük risklerin bir an önce tespit edilerek oluşabilecek ihlallerin önüne proaktif şekilde geçilmesi gereklidir.

7. İş sözleşmesi, disiplin yönetmeliği (kanuna uygun hükümler ilave edilmesi)

Personel ile imzalanan iş sözleşmesi ve disiplin yönetmeliklerinin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uygun hâle getirilmesi ve burada yer alan koruma tedbirlerinin iş sözleşmesinde belirlenerek işçinin sorumlulukları arasına eklenmesi gereklidir.

8. Kurumsal iletişim (kriz yönetimi, Kurul ve ilgili kişiyi bilgilendirme süreçleri, itibar yönetimi vb.)

Teorik olarak tüm tedbirlerin alınmasının yanında, herhangi bir ihlal oluşması durumunda etkin ve hızlı bir şekilde bu ihlale karşı nasıl hareket edileceğinin önceden belirlenmesi gereklidir. Bu şekilde herhangi bir ihlal ihtimali doğduğunda, Kanun'da belirtilen sürelerin kaçırılmadan kapsamlı bir çalışma yapılması mecburidir. Kişisel Verileri Koruma Yönetim Kurulu, Kişisel Verileri Koruma Temsilciler Kurulu, İlgili Kişi Yardım Masası gibi karar alınması süreçlerinin prosedürel olarak düzenlenmesi önemlidir.

9. Veri sorumluları sicil bilgi Sistemine (verbis) bildirim

Tüm bu Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum süreçlerinin, veri sorumluları tarafından uygulanmasında popülerliği ve farkındalığı oluşturan sicil sistemimiz VERBİS; yukarıda sayılan tüm işlemlerin yapılması akabinde bunun kamuya açık bir şekilde, herkes tarafından denetlenebilir bir sisteme kaydedilmesi işlemidir. Kanun koyucu tarafından bu şekilde, veri işleme süreçlerinin kapsamlı bir şekilde sürekli denetiminin sağlanması amaçlanmaktadır. Yine idari tedbirler sayılırken en son VERBİS kaydına değinilmesi de uygulama

mada sıkça karşılaşılan "sadece VERBİS kaydından ibaret" uyumluluk süreçlerinin hatalı olduğunu göstermek amacıyla yapılmış bilinçli bir sıralamadır.

Gerçekten uygulamada, birçok veri sorumlusu tarafından hiçbir işlem yapılmadan sadece VERBİS sistemine giriş yapılarak orada yer alan birkaç yüzeysel soruya cevap verilmek suretiyle sürecin tamamlandığının zannedildiği ve bu bakımdan ihlallerin yapıldığı gözlemlenmektedir.

VERBİS kaydı, yukarıda sayılan tüm işlemlerin ve teknik tedbirlerin alındıktan sonra yapılması gereken bir "bildirim" işleminden ibarettir. Bunun en başta, sürece dair herhangi bir bilgisi olmayan kişiler tarafından yanlış bilgi girişi yapılması sonucu çok büyük zararların oluşmasına sebebiyet verebilecektir.

SONUÇ

Yaz döneminin yaklaşmakta olduğu göz önüne alındığında, turizm ve konaklama sektöründeki canlılığın artacağı umuduyla, birtakım kişisel veri ihlallerinin gerçekleşebileceği ortadadır. Yukarıda bahsedildiği üzere, özellikle yaz döneminde veri işlemenin en yüksek düzeye ulaştığı konaklama ve turizm işletmecilerinin alması gereken önlemler daha önemli hâle gelmektedir. Yazımızda, bu önlemlerden idari tedbirlere yönelik olanları anlatılmış ve bu konuda veri sorumlularının alması gereken aksiyonlar belirtilmiştir. Turizm ve konaklama sektöründe faaliyet gösteren tüm veri sorumlularımızın, bu önlemleri alarak yaz dönemine hazırlanmaları, 8 milyon Türk lirasına kadar ulaşabilen idari para cezalarından korunmaları için önemlidir.

Tüm sektör paydaşlarımıza, verimli ve huzurlu bir yaz dönemi geçirmeleri dileğiyle esenlikler diliyoruz.

Muzaffer TUFAN

MUZAFFER TUFAN

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR KI**MANİFATURADAN KUYUMA, İNŞAATTAN EĞİTİME
FETHİYE TİCARETİNİN ÖNEMLİ İSİMLERİNDEN
MUZAFFER TUFAN****TİCARETTE BAŞARILI OLMANIN İNCELİKLERİNİ ANLATTI**

Manifaturadan giyime, kuyuma, inşaat ve eğitime, son olarak da gıda sektörüne kadar birden fazla sektörde ilklere imza atan, 1976 yılından bu yana Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası'nın üyesi Muzaffer Tufan ile ticarete başarılı olmanın sırlarını ve eski Fethiye'yi konuştuk.

Simit satarak çocuk yaşta başladığı ticareti severek yapan ve girdiği her sektörde yenilikçi yönüyle marka olmayı başaran Muzaffer Tufan, iş hayatındaki yarım asrı aşkın tecrübesini, Makri Dergisi okurları için anlattı.

Denizli'den Fethiye'ye göçen babası İbrahim Tufan'ın bir saya makinesinin parasını sermaye yaparak başlattığı ticaret yolculuğunu, babasının erken yaşta vefatının ardından devam ettiren Muzaffer Tufan, Tufan Ailesinin, Fethiye ticaretine yön veren ailelerinden biri olmasında önemli bir rol üstlenmiş.

İlkokula giderken babasına işyerinde yardım eden, ortaokulu bitirdikten sonra meslek öğrenmesi için babası tarafından İzmir Kemeraltı'na, Yahudilere ait kuyum dükkânında çıraklık yapmak üzere gönderilen Muzaffer Tufan, "Bu benim için tam bir altın bilezik oldu." diyerek, babasının ne kadar öngörülü olduğunu dile getiriyor.

1957 yılındaki Fethiye depreminde daha bebekken enkaz altında kalan ve kısa sürede enkazdan çıkarılan Muzaffer Tufan, ticaret hayatında da mücadelesini kararlılıkla sürdürmüş. Ticarete günün trendlerini yakından takip eden ve tüm ailesini bir arada tutarak, örnek bir Aile Şirketi yöneten Muzaffer Tufan, kısa bir süre önce tüm işleri çocukları Bedia, Fatih ve İbrahim'e devrederek emekliliğin keyfini sürmeye başlamış.

RÖPORTAJ / Selda OĞUZ

den hemen önce doğmuşum, Hatta depremde evimizin duvarı üzerime yıkılmış, göçük altında kalmışım. Ama ev tek katlı ve kullanılan malzeme hafif olduğu için bana bir şey olmamış. O zaman ki evimiz şimdiki Yeni Camiinin hemen üzerindeki dolmuş durağının oradaymış. Evimiz aslında 2-3 senelikmiş, yeniymiş, ama depremde yıkılmış.

Babam İbrahim Tufan ticaretle uğraşıyordu. Annem Nazife Tufan ev hanımıydı. Babam aslen Denizlili. Önce bir arkadaşı göçüyor Denizli'den Fethiye'ye, o tavsiye ediyor; "Gel İbrahim burada işler iyi. Sen de ticaret yaparsın burada" diyor. Onun üzerine, babamın Fethiye'de asker arkadaşları varmış, biri de Dedeoğlu Otelinin sahibi rahmetli Kemal Dedeoğlu, onlara mektup yazıyor, 'Fethiye'ye gelmek istiyorum, orada ticaret yapmayı düşünüyorum, siz de yardımcı olur musunuz' diye soruyor. Onlar da 'gel tabii ki yardımcı oluruz' diye cevap yazınca, babam da Fethiye'ye gelmeye karar veriyor.

Denizliler ticarete çok iyidirler. Denizli'nin içi ticarete çok daha yatkındır. Özyerler de bizim

Sizi tanıyabilir miyiz?

1957 doğumluyum. Büyük Fethiye depremin-

köyden. Bizim memleket, Denizli Acıpayam'ın Yeşilyuva kasabası, çoğunluğu ayakkabıcıdır. Rahmetli dedem de ayakkabı tamircisiymiş. Babam da saya (ayakkabıların üzerinde bulunan yumuşak deri) dikiyormuş. O saya makinesi satıp, Denizli'den Fethiye'ye geliyor. Babam o saya makinesinin parasını sermaye yapıyor ve burada manifaturacılık ile ticarete başlıyor. Sonra 1960'lı yıllarda, dükkânın içinde dolap şeklinde ufak bir vitrin yaptırıp, aynı zamanda altın koymaya başlıyor. Hem manifatura hem de altın satmaya başlıyor.

Bizim ilk dükkân şimdiki Vakıfbank'ın oradaydı. Babam orada kiracıydı sonradan Ali Döğeri Caddesinde dükkân aldı, oraya geçtik. Şimdiki Likya İş Merkezinin olduğu yer çok eskiden pazar yeriydi, açık haldi. Sonradan hal yukarı geçince orası öldü, şu andaki hal yeri revaçta oldu.

Ticarete nasıl başladınız?

Ben küçükken simit satardım, severdim para kazanmayı, babam da 'sat oğlum, çalış' derdi. Şimdi de ben herkese diyorum; tatillerde çocukları zanaatçı yanına verin, bir işe verin, açılınsın iş yapsın. Çünkü ticaret altın bileziktir. Ama maalesef kimse göndermiyor çocuğunu. Herkes çocuğum okuyacak diyor, hepsi üniversiteye gidecek. Herkes çocuğunu ya profesör yapacak veya memur yapacak. Ben okumasınlar demiyorum, kesinlikle okusunlar ama tatillerde bir tamirciye, sıvacıya ya da sucuya gitsin bir meslek, iş öğrensin. Yine oku-

Muzaffer Tufan'ın babası İbrahim Tufan

sun, ama bir mesleği olsun elinde. Okuyamazsa ya da iş bulamasa bile elinde bir altın bilezik olur. Babam beni bu anlayışla yetiştirdi. Fırından simit alırdım, meşhur Manavgatlıların fırını vardı, oradan hem simit hem de tatlı maya derlerdi şimdi açma deniyor onları alır, çarşı da satardım. O zamanki pazar yerinde, oranın etrafında satardım.

İlkokuldan itibaren de yani 7 yaşında dükkâna, babamın yanına gitmeye başladım. Okulda o zaman ikili sistem vardı; sabahçı ve öğlenci ayırdı, eğer öğlenciysen sabahtan giderdim

1 Haziran 1966 Akıncı İlkokulu Muzaffer Tufan öğretmeni ve sınıf arkadaşlarıyla

1975 Yılı Ticaret Lisesi Voleybol Takımı

dükkâna, sabahçı isem okuldan çıkıp, eve giderdim, annem sefertasında yemekleri verirdi, onu babama götürürdüm. Sonra da akşama kadar dükkânda kalırdım. Babam ne iş verirse onu yapardım. Bozulan rafları düzenlerdim, temizlik yapardım, ortalığı toplardım. Hatta 15-16 yaşındaydım, babam, dükkânı bana bırakıp yazın 1-1.5 ay Denizli'ye bile gitti.

Ortaokulu bitirdikten sonra babam, beni İzmir'e kuyumculuk öğrenmeye gönderdi. O dönem İzmir'de dayım vardı. Dayım hem okuyordu hem de BMC'de çalışıyordu onun yanında kaldım. Aşağı yukarı 1,5 yıl İzmir'de Kemeraltı'nda kuyumculuk, tadilat işini öğrendim. Çırak nasıl olunursa öyle çalıştım. Şunu tutuver, onu veriver derken, kaynak yaparken, yavaş yavaş mesleğe başladım. İşin inceliklerini gördüm. Bu benim için tam bir altın bilezik oldu. İş öğreten ustamın adı Mensuri idi. Erzurumluydu, o zaman askerden yeni gelmişti, benden 4-5 yaş büyüktü. Ondan çok şey öğrendim. Hatta Mensuri Usta, daha sonra Fethiye'ye geldi, beraber çalıştık. Bizim atölyemize baktı.

1976 yılında babam vefat etti, ben 19 yaşındaydım. Babamdan sonra işleri biz devam ettirdik. Evi idare etmek bana düştü. Bir de kız kardeşimin eşi eniştem Hüseyin Karagöz vardı. Babamızdan öğrendiklerimizle tecrübe kazandık. 1978 yılında askere gittim. Ninem vardı, 'ölmeden evlendiğini göreyim' dedi.

Muzaffer Tufan eşi Dilek Tufan Kızları Bedia, Fatih ve İbrahim ile

18 Nisan'da eşim Dilek Tufan ile evlendim. 1 Temmuz'da askere gittim. Eskiler öyleydi. Eşim de Denizlili hatta aynı köylüyüz ama o Fethiye doğumlu.

Askerlikte acemiliği Balıkesir'de yaptım, sonra Ankara'ya gittim. Askerliği 20 ay yaptım. O sırada işlere eniştem baktı. Askerden geldim, yine işin başına geçtim; manifatura ve kuyum bir süre devam etti.

Benim bir huyum vardır; Yeniliğe hep ayak uydururum. Mesela Fethiye'de kuyumda ilk elektronik teraziyi ben aldım. Daha önce pul ata ata altını tartıyorduk. Elektronik tartı ile saniyeler içinde tartıyorsun hem hızlanıyorsun hem de alıcı görüyor, güven veriyor. Yine dükkâna ilk klimayı Cumhuriyet Eşen'e ben taktırdım. Fethiye'nin ilk kuyumcu atölyesi de dükkânın içine ben açtım.

Kuyum işini de çok lüks yaptım, dükkânda yerleri mermer, duvarları cevizden lambri yaptım. Hatta ilk zamanlar beni eleştiren oldu. "Ne yapıyorsun, bizim insanımız bu kadar lüks yaparsan, dükkâna girmeye kocar" diyenler oldu. Ama hiç de öyle olmadı. Aksine işlerimiz daha da açıldı.

Bir de bir işte çok ısrar etmem. Baktım işler istediğim gibi iyi gitmiyor hemen değiştiririm. Bu benim eski işim deyip devam ettirmek için zorlamam. Mesela hem giyim, hem kuyum bir arada idi; giyimi bıraktım bir ara sadece kuyumla devam ettim. Aileden "bizim baba mesleğimiz" diyerek istemeyenler oldu. Ama nihayetinde kabul ettiler.

Hem manifatura hem de kuyum olduğu dönemde biraz zorlanıyordum. O zamanlar eleman çalıştırma diye bir şey de yoktu. Aynı anda

her ikisi ile ilgilenmek zor oluyordu, o nedenle bıraktım manifaturayı. Kuyumda mecburen kalabalık olmak zorundasınız. Çünkü hırsızlık oluyor ufak çaplı da olsa. Bizde de oldu ama hepisi ders oldu bize. Biz 3 erkek, 2 kız, 5 kardeşiz ve uzun yıllar biz hiç ayrılmadık. Ne kazandıysak birlikte bölüştük. Bir dükkândan 5 aile geçindik. Allah bereketini verdi.

Manifaturada, kuyumda malı nereden alırdınız? İzmir'den mi?

O dönemde giyimi de kuyumu da İzmir'den alırdık. Hep İzmir'den çalıştık ama kuyumda İstanbul daha iyimiş sonradan anladım. İstanbul her şeyin merkezi. İzmir'den 5'e aldığını İstanbul'dan 3'e alırsın. Yani daha alırken kazanacakmışız. Yine de Allah bereket versin.

Giyimde hep Türklerle çalıştık, kuyumda Yahudilerden alırdık malı. Yahudilerle alışverişimiz hep iyi geçti. Hatta arkadaşlar bana takılırdı gençliğimde Yahudi'nin yanında çalıştığım için. Çok güveniyorlardı bize. Ama ben askerden geldikten sonra 1980'lerde Türklerle çalışmaya başladık.

Kuyumda önceleri İzmir'e gidip, kendimiz seçerek sipariş verirdik. Kuyum işi çok riskliydi, o yıllarda İzmir'den aldığımız malları kendimiz getiriyorduk Fethiye'ye riskliydi. Daha sonra işler değişti, firmalar Fethiye'ye kendileri getirmeye başladı. Firmalar artık mağazaların ayağına geliyorlar.

Fethiye'de çok kuyumcu var mıydı?

Fethiye'de o dönemde 10 kuyumcu filan vardı. Fethiye büyük bir yer sonuçta. Tatlı bir rekabet vardı, rekabet olmalı da. O zamanlar çok güzeldi kuyumculuk. 22 ayar vardı, sonra 18, 14 ayar çıktı. Çıkan yeni ürünleri takip ediyorduk. O zaman sattığımız setleri şimdi nerde satacağsın.

Kuyumda moda günün koşullarına göre kendiliğinden oluşuyordu. Fethiye halkı çok severdi altını şimdi daha çok yatırım amaçlı alınıyor altın. Düğünlerde bir zaman Osmanlı ve beşibiryerde alırlardı. Osmanlı Reşat lira idi. Çok zenginler 3 tane beşibiryerde alırdı. 10 tane de Osmanlı alırlardı. Beşer tane de yanlarına dizilirdi zincire. En az 3 ila 5 bilezik alınırdı. Bir de yüzük, küpe alınırdı. Kolye bile pek yoktu. Sonra

zincir çıktı, 2 metrelik pullu zincirler çıktı. Sonra setler moda oldu.

Eski alışverişler bitti. Önceden köylülerin gideceği dükkan daha evden çıkarken belliydi. Eskiden düğüncüler tüm yakınlarına da giyim alırdı. Yakın dostlarına oku alınırdı. Onlar hep bitti.

Fethiye'de o dönemde ticaret nasıldı? Kimler vardı ticaret yapan?

Eskiden Fethiye küçük bir yerdi herkes birbirini tanırdı. O dönemde ticarete güven esastı. Herkes birbirine güvenirdi. Dükkânı açık bırakıp gidebilirdik. Kuyumda bile öyleydi. Düşünün babam, ben 16 yaşındayken dükkânı emanet edip gitti, güven olmasa bırakıp gidebilir miydi? Bizim zamanımızda herkes öz sermayesi ile büyütürdü işlerini. Banka, kredi işi hiç olmazdı. Hazır giyim çok yoktu. Manifatura dükkanında her şey olurdu. İlhami Karadağ, Bayram Özer, Yılmaz Yılmaz vardı onlar da manifaturacıydı. Özyerler vardı, Arif Kaşlı, Erol Kaya, Hakkı Arıkan, Durmuş Arıkan, Mehmet Ali Pulcu vardı. Hepsi ticareti yön veren isimlerdi.

1976'da Ticaret Odasına üye oldum. Yılmaz Yılmaz'ın başkanlığı döneminde Yönetim Kurulu üyeliği yaptım. Şevki Gavcar vardı onun

ısrarı ile oda yönetimine girdim. Oda Genel Sekreteri Zeyyad Abi vardı. Allah rahmet eylesin. O bilgilendirirdi konularla ilgili. Şimdiki gibi değildi çok fazla sorun yoktu.

Yılmaz Yılmaz da manifaturacıydı. Manifatura dışında bir de sineması vardı. Eski Yılmaz Sinemasının sahibiydi. O yıllardı Fethiye çok güzeldi. O Yılmaz Sinemasının olduğu yer, Ulaşlıoğlu'nun olduğu yer kışın İstanbul'un Beyoğlu caddesi gibi o kadar kalabalık olurdu. İki sinema Yılmaz ve yeni sinema iki sinema yan yana karşısında arabalı köfteciler. Çok şahane idi. Şimdi Akgünlerin buzdolabı sattığı yerin yanından girince yeni sinema vardı orada yabancı filmler oynardı, Yılmaz sinemasında yerli filmler oynardı. İnsanlar özenli giyinir sinemaya giderdi. Başka eğlence yok, televizyon yok. Ben de giderdim sinemaya. Hatta çocukken sinemaya gitmek için babamıza yalan atardık, tarihi film gelmiş baba derdik. O da bilirdi belki ama izin verirdi giderdik cumartesi-leri.

Turizmin gelişmesi ticareti nasıl etkiledi? Mesela kuyum satışlarını etkiledi mi?

Turizmin artması kuyumu çok etkiledi. Yabancı-lara çok satış yaptık. İlk Almanlarla başladı, sonra

Muzaffer Tufan
oğulları Fatih ve İbrahim Tufan ile

Muzaffer Tufan'ın iş dışındaki en büyük tutkusu futbol olmuştur

Muzaffer Tufan BJK'lı sarı fırtına Metin Tekin ile

Fanatık BJK'lı Muzaffer Tufan Pascal Nouma ile

İngilizler geldi. Onlara çok altın sattık. Uygun olduğu için Türkiye'den alıyorlardı. O dönemde buradan 15 marka aldıkları altını Almanya'da 30 marka alıyorlardı.

İnşaat sektörüne nasıl girdiniz?

2000'li yıllarda inşaat sektörüne girdik. Yabancılar çok gelmeye başlayınca önce emlak ofisi açtık, sonra 'yapalım satalım' dedik ve inşaat işine girdik. Daha önce erkek kardeşim Ömer Tufan ile ortaktık. Tufanlar olarak hep beraberdik. Sonra yavaş yavaş ayrıldık herkes kendi şirketini kurdu.

Ayrıldıktan sonra hem kuyum hem giyim bir araya geldi Çarşım Kuyumculuk'ta. 5-6 yıl sonra giyimi bırakıp, kuyuma döndüm tekrar.

2015'ten sonra oğlum Fatih Tufan ile birlikte inşaatı yeniden başladık. Aslında o dönemde kuyumu da oğullarım Fatih ve İbrahim'e devretmiştim. İnşaatı da yeniden başlamış olduk FİMTAŞ ile.

Son olarak kuyumu kardeşime Ömer'e devrettik. Şu an inşaat, eğitim ve gıda sektöründeyiz. İbrahim Erdem ile birlikte Bahçeşehir Okulları ile eğitim sektörüne girdik. Fethiye'de iyi bir marka olduk. Son olarak Bolulu Hasan Usta'yı açtık.

İş dışında neler yaparsınız?

İş dışındaki en büyük tutkum futboldur. Futbolu çok severim çok uzun süre de oynadım. Uzun yıllar 10 yıl kadar Fethiye Doğanspor'da oynadım. Onun haricinde Fethiyespor'da oynadım. Hatta Doğanspor'da oynarken Muğla şampiyonu olduk. 57 yaşına kadar faal olarak futbol oynadım.

Beşiktaş kongre üyesiyim. Zaman zaman İstanbul'a maçlara giderim.

Girdiğiniz her sektörde başarılı olmayı nasıl başardınız?

Ticarette önemli olan fırsatları iyi değerlendirmektir. Eğer fırsatları iyi değerlendiremezsen istediğin kadar çalış kazanamazsın. Fırsatı zamanında değerlendirmek önemli. Ama bu asla fırsatçılık değil. İş değiştirmekten hiç korkmam, çok cesurumdur. Bir iş yapılacaksa hemen yapılmasından yanayım. Biraz da tez canlıyım. Baktım bir iş çok rantabl değil hemen başka işe geçerim. İş değiştirme benim en kolay ve en fazla yaptığım şeydir. Zarar da etsem kapatır geçerim. Zamanında bırakabil-

Muzaffer Tufan ve ailesi

mek önemli. Bazı insanlar vardır asla vazgeçmezler, bırakamıyorlar.

Bir de bazı büyüklerimizi görüyordum; mesela manufakturacı amcalarımız vardı hiç kalkmadılar o kasanın başından. Hep çocuklarının üzerinde oldular, onun biraz sıkıldığını gördüm. Adapazarlı bir dostum vardı Hüseyin Amca onunla tanıştıktan sonra benim hayata bakışım değişti. Erken yaşta çocuklarına devretmiş işlerini ve ondan sonra kendine göre bir yaşam kurmuş. Yazın 3 ay yazlıkta, kışın evinde emekli hayatı ondan esinlendim. Ben de bir süre önce işleri büyük oğlum Fatih ve küçük oğlum İbrahim'e bıraktım. Kızım Bedia da onlara ortak. Kışın işle ilgili verilecek kritik kararlarda çocuklarım bana fikrimi sorarlar. Yaz aylarında Dont yaylasına gidiyorum. Çocuklara sorumluluğu devretmezsem ne zaman ispatlayacaklar kendilerini. Ben bugün varım, yarın yokum. Ben gittikten sonra ne yapacaklar. Sudan çıkmış balık gibi

olacaklardı. Büyük oğlum Fatih çocukluğundan itibaren dükkândan çıkmazdı, gel demeden gelirdi. Çok meraklıydı, daha 6 yaşındayken getir götür işleri yapardı, altın getirdi götürdü. Fatih, Marmara iktisattan mezun, İbrahim de Yıldız Teknik'ten mezun. Onları özellikle İstanbul'a gönderdim. Çünkü İstanbul'un kendisi başlı başına okul. İş devrederken dikkatli ve sağlam gitmelerini tavsiye ettim.

Gençlere en önemli tavsiyeniz ne olur?

Okusalar bile boş zamanlarında illa ki bir zanaat öğrensinler bir ustanın yanına girsinler, çıraklık yapsınlar bir sanat, zanaat öğrensinler. İster badanaçılık, ister suculuk, isterse fayansçılık birini birini yapsınlar, bunların hepsi altın bilezik. Okuyamasalar bile para kazandırır.

Bir de çok çalışmaktan erinmesinler, çünkü işleyen demir işildar.

MAKRI^{FCB}

GEZİ İTALYA UĞUR ÇAÇARON

İNSANLIK İÇİN KÜÇÜK, BENİM İÇİN ÇOK BÜYÜK BİR GEZİ

Küçük oğlumdan sonra en iyi yol arkadaşım Özgür'dür benim. Yoldaşım yani. "Abi, İtalya'yı gezmeyi çok istiyorum. Bana eşlik eder misin?" dediğinde içimi bir heyecan kapladı. İtalya'ya gitmek benim için ancak rüyamda görebileceğim bir şeydi. Hemen bilgisayarın başına oturdum ve kış aylarında İtalya'da hangi kentlerin gezileceğini okudum. Gezinler birçok anı ve öneri paylaşmışlardı. Bunlardan yararlanarak 10 günlük bir plan yaptık. Hangi uçakla nereye gidilecek, hangi yerlerde kalınacak, şehirden şehire hangi tren seferi seçilecek, hepsini bir bir belirledik.

26/02

26 Şubat gününü 27'ye bağlayan gece otobüsle İzmir otobüsüne bindim. Kâh uyur kâh uyanık 5,5 saatlik yolculuktan sonra çok sevdiğim şehre vardım. Sabahın köründe Özgür'le buluşup havaalanına yakın yer ayırttığı otele gittik. Uygunluk varmış, odaya erken aldılar bizi. Biraz dinlendikten sonra Balçova'daki Agora'ya gittik. İçinde gezmeyi pek severim ben buranın. Özellikle de Paşabahçe mağazasında dolaşmaya bayılırım. El emeği cam ürünler hep ilgimi çekmiştir. Önce karnımızı doyurduk, sonra Özgür'ün telefonunun ekran koruyucularını değiştirdik. Adamlar garanti kartı vermişler. Sorun olursa (koruyucu kalkarsa filan) bir kereliğine bedelsiz değiştiriyorlar. Değiştirdiler. Ve bu arada benim elimden ayağımdan can çekildi. Bir önceki gün öksürüpduruyordum ve bunu arada sırada içtiğim bir dal sigaraya saymıştım. Sanırım değil.

Birer çay içip otelimize dönme isteğime itiraz etmedi hâlimi gören Özgür. Biraz daha dinlendim ama öksürmekten karın kaslarım ağrımaya başlayınca modern tıp desteği almaya karar verdik. Gaziemir'deki bir hastaneye gittik. Doktor grip olduğumu sözleyince tam da İtalya gezisi öncesi bir umutsuzluk kapladı içimi. İlaçlar yazıldı. Serumdan sonra biraz kendime gelmeye başladım. Kuru kuru öksüre öksüre otelimize döndük ve erkenden yattık. Sanırım bu gezimiz benim yüzümden biraz sıkıntılı geçecek. Dur bakalım...

27/02

Çok daha iyi hissederek saat 4.30 suları uyandım. Terlemişim. Ne de olsa vücudumda bir meydan muharebesi sürmekte. Özgür de erken uyandı.

Valizleri topladık, son kontrollerimizi yaptık. Önceki gün zar zor yürürken kahvaltıya giderken koşabiliyordum. Bu, iyiye işaretti. Erkenden uyanınca otelde zaman geçirmek kolay olmuyor. Son kontrolün de kontrolü, onun kontrolünün kontrolünün kontrolü... Derken saati 9 yapabildik. Adnan Menderes Havalimanına gittik. Kontuarda eşyamızı verip biniş kartlarımızı aldık. Zamlanan yurt dışı çıkış harcı pullarımızı makineden alıp gümrüksüz alana geçtik.

Yolculuğumuzun ilk ayağı olan Milano'da içeceğimiz içkileri ve uçuşu daha eğlenceli kılacak bir şişe meşhur İtalyan içkisi Limonçello aldık. Ne de iyi etmişiz. Uçuşumuz pek güzel geçti. Milano Malpensa Havalimanından kalacağımız apartmanın anahtarını alacağımız ofise gitmek için trene bindik. Önceleri bir yere gittiğimde hep araba kiralardım. Sonra bunun çok gereksiz olduğunu, şehrin sakinleri gibi yapıp toplu taşıma olanaklarını kullanmanın hem daha hesaplı hem de gittiğim şehri daha iyi gezmemi sağladığını gördüm. Merkez istasyonundan 950 m uzakta bulunan ofisten anahtarları aldık. Sonra da ofisten 1.400 m uzaktaki apartmanımıza yürüdük.

Kocaman bir apartman dairesi ile karşılaşınca pek şaşırдық. Gerçi orayı kiralarken alanına bakmıştık, ama bu kadarını beklemiyorduk. Eve yerleştikten sonra ilk alışverişimizi yapıp buzdolabını doldurduk. Yorulmuştuk. Özgür ile bir film izlemeye çalıştık. Filme sabah devam etmek üzere günü noktaladık. Normalde gezilerde erkenden yatmayı hiç sevmeyen arkadaşım, sanırım bendeki gripten nasibini almıştı.

28/02

Ben gene 4.30 civarında uyandım. 6'ya kadar, sosyal medyada, Kızılayın AHBAP'a sattığı çadırlarla ilgili tartışmaların bazılarını izledim. Körkütük partili bir Karadenizli'nin tarafgir ve saçma bulduğum düşüncelerine cevap verdim. Özgür de kalkınca kahvaltı edip ilaçlarımızı ve Özgür'ün geleneksel tıp ürünü karışımlarını içtik. Milano'nun dört önemli yerini ziyaret etmek üzere kendimizi sokağa attık.

İlk olarak Pinacoteca di Brera'ya gittik. Burası bir

Pinacoteca di Brera

öğretim kurumu. Güzel sanatlar eğitimi veriyor. İçinde sergi salonları ve bir botanik bahçesi var. Bahçede bir astronomi gözlem kuleciği görünce şaşırdık. Bahçenin 1775'te yapılmış olduğunu kuleciğin kitabesinden okuduğumuzda daha da şaşırdık. Şu İtalyanlar pek garip. Şehrin göbeğinde böyle antin kuntin bir bahçenin ne işi var ki? Yerine bir alışveriş merkezi kondurulsa şimdikinden daha çok para getirmez mi? Hoş bu bahçeyi gezmek için para ödenmiyor ya, bu da İtalyanların başka bir garipliği zahir.

Vittoria Emanuele II Galleria

Sonraki durağımız Vittoria Emanuele II Galleria ve yanı başındaki Duomo di Milano Katolik kilisesi oldu. Galleria, adı üstünde bir galeri. Güzel güzel şeyler satan güzel güzel mağazalar var. Vitrinler, Milano'nun neden moda ve tasarımda

Gözlem Kulesi

seçkin bir yere sahip olduğunu açıkça gösteriyor. Bir şapka mağazası el yapımı çeşit çeşit ürünleriyle dikkatimi çekiyor. Fiyatları, şu anda Türkiye'deki benzer ürünlerden yüksek değil. Şaşıyor insan.

Kiliseye girmek istiyoruz. Buna, kapıdaki kalabalık ve içeri girişin 20 avro olması engel oluyor. Bence bu tür eserler daha uygun bir bedelle, hatta bedelsiz ziyaret edilebilmeli. Zaten her yerde parayı veren düdüğü çalmıyor mu? Yerel yönetimler ya da buraların gelirini toplayan kurumlar daha halkçı olamazlar mı?

Sforzesco Şatosuna giderken aklımızı çecek birçok pizzacı ve şarap servisi yapan restoran

Sforzesco Şatosu

Duomo di Milano

Muğla Makası'na 2 saatten uzun sürede gidebildiğimizde bunun ne demek olduğunu yaşayarak görmüştük ya, bir daha hatırladık.

Last Supper

geçtik. Hiçbiri bizi yolumuzdan alıkoyamadı! Doğruca şatoya gittik. 14. yy.dan kalma sur kalıntıları üzerine 15. yy.da inşa edilmiş. Bir zamanlar şehrin girişini kontrol ediyormuş. Etrafı hendek kazılıydı. Timsah aradı gözlerimiz, ama göremedik. Hemen yanında bir park var. Ördekler bizi hiç umursamadan yüzüpduruyorlar. Aileler, sevgililer, yayalar, bisikletliler yeşillikler arasında geziyorlar. Parkın sonunda bir zafer takı var. Onu da fotoğrafladıktan sonra Leonardo'nun (hani şu da Vinci olan), Son Akşam Yemeği freskinin yemekhanesinde çizili olduğu Santa Maria delle Grazie kilisesine doğru yola koyulduk.

Hedefimize vardığımızda, içeri girmek için bir iki hafta beklememiz gerektiğini öğrenmek biraz hayal kırıklığı yarattı. Yahu ne var bunda? Biz de giriverelim içeri işte! Resmi yiyecek miyiz? Ama olmazmış. Resmin olduğu yere aynı anda en fazla 15, 20 kişi alıyorlarmış. Daha fazla giren olursa, zaten daha önce restorasyon görmüş olan eser zarar görebilirmiş. Hemen aklıma, FTSO'nun yaptığı taşıma kapasitesi belirli turizm varlıkları envanteri çalışması geldi. Demek taşıma kapasitesi denilen şey buymuş. Gerçi bazı bayramlarda Fethiye'de Karagözler'den

Santa Maria delle Grazie

Kilisenin önündeki meydanda, adının Paolo olduğunu sonradan öğrendiğimiz biri Autentico adlı bir şarap ve aperitif tadım yerinin broşürünü verdi. Son Akşam Yemeği'ne eşlik

edemeyince kendimiz bir şeyler yiyelim bari dedik. Hoş bir yere benziyordu. İçeri girince çok daha hoş bir yer gördük. Luca bize, seçtiğimiz beyaz şarabın yanında ekmek üstü lezzetler ikram etti. Pizza ve makarna yiyebileceğimiz, yerli Milanoluların tercih ettiği restoranları söylemesini istediğimizde, iki yerin adresini bir kağıda yazıp getirdi. Napoliten pizza ile makarna ve risotto yiyebileceğimiz iki restoran önerdi: El Brellin ve Gino Sorbillo. Luca'dan sonra Paolo'dan başka nefis lezzetler içeren bir tabak daha aldık. Paolo, aslında bir seyahat acentesi olduklarını, pandemi zamanı böyle bir konsepti uygulamaya başladıklarını, kişi ve gruplara özel tatil planları üzerine çalıştıklarını anlattı. Toscana bölgesi ziyareti ve İtalyan yemekleri pişirme ders turu için yardımcı olabileceğini söyledi. Kartı cepte.

Autentico'dan sonra dairemize dönüp akşam yemeğinden önce biraz dinlendik. Ne de olsa hastalığım devam etmekte ve ben öksüre öksüre, ağır adımlarla dolaşabiliyorum bu rüyadan çıkma şehri. Çetrefilli bir taksi arama sürecinden sonra El Brellin'e gittik. Klasik risotto, ekstra peynirli tagliatelli ve şarap sipariş ettik. Yemekler umduğumuz kadar lezzetli değildi. Barcelona'nın deniz ürünlü paellasını mumla aradık. Ben hafiften limoni olduğumdan, yemeği bitirip hemen kalktık. Kısa bir yürüyüşle taksi durağımızı bulduk ve apartmanımıza dönüp, fazlaca oyalanmadan, ilaçlarımız içip yattık.

01/03

Bugün Özgür'in yaş günü. Bugün ayrıca bir şeyler yapmak gerek, ama ben hasır eskisi gibi bir hâldeyim. Özgür beni böyle görünce kahvaltıdan sonra sirkeli ve kantaron yağlı tarifi ailesinden gelen bir ilacı var, onu zorla içirdi. Saat 11 gibi uzunca bir yürüyüşe çıktık. Tabii ki ben-

Napolitan Pizza

den ötürü kaplumbağa hızında. Luca'nın tavsiye ettiği Sorbillo'dayız. Biri peynirli, diğeri etli iki pizza sipariş ettik. İtalya'ya gelip pizza yemeden dönsek Türkiye'de dayak yerdik herhalde. Tadı güzel de, pizzanın hamuru lastik gibi. Napoli'de böyle yapıyorlar zahir pizzayı.

Pizzalarımızı yedikten sonra yavaş şehir turumuza devam ettik. Bir köşe başına geldiğimizde nereden gitmek içimizden geliyorsa o tarafa yönelerek dolaştık. Grossing binasını gördük. İçinde bir okul var. Duvarları, çok güzel oyulmuş tuğlalarla süslenmiş. Fotoğraf hafızasına kaydedildi. Bu okulda öğrenci olmak isterdim. Hem Milano'da hem tarihî bu binada hem de sanat okumak isterdim.

İçe doğma yöntemi bizi kanal kenarına getirdi. Bir baktık, risotto ve makarna yediğimiz El Brellin'in oralardayız. Luca&Ander'in eski bir binadaki barına girip şarap içtik. E ne de olsa bugün yol arkadaşımın yaş günü. Bugün o ne isterse ona uymaya çalışacağım. Ama hastalık zorlamaya başladı. Evimize dönme kararı aldık. Benim böyle ekşi turşu hâlim nedeniyle akşam kutlu yaş günü kutlamaları çerçevesinde dışarı çıkabilir miyiz diye sormadı bile. Kanseri iki çocuğun umut ve azim dolu filmi izleyip günü kapadık. Yarın istikamet Cenovaaaaa!

Grossing

Grossing Detay

02/03

Sabah erkenciyiz gene. Bugün kahvaltıyı ben hazırladım. Bir şeyler yedikten sonra geleneksel kaynaklı olanlar dâhil ilaçlarımızı içtik. Valizlerimizi topladık. Saat 11 suları kapıyı çekip çıktık. Milano Centrale (Milano merkez istasyonu) kaldığımız yere 800 m uzakta. Yavaşça yürüye yürüye oraya gittik. Trenimiz 12.10'da. Birer bira içip trene geçtik. İtalyan trenleri de antibiyotikler gibi dakik. Tam zamanında kalktı. Bir buçuk saat sürecek yolumuz var. İtalya'ya gelirken aldığımız nefis Limonçello'dan biraz kalmıştı. Kuru yemiş eşliğinde şişenin dibine darı ektik. Cenova'ya yaklaşırken kısıklı uzunlu birçok tünelden geçtik. Genove Piazza Principe pek şirin.

Meryem Ana

Taksi ile Via Donghi'deki evimize gittik. Giderken yolda kayaya oyulmuş Meryem kompozisyonu dikkatimizi çekti. Buralarda umulmadık yerlerde umulmadık eserler göze çarpıyor. İşin güzeli, İtalyanlar bu mirasa sahip çıkıyorlar. Daire de pek şirin. Milano'daki 150 m²'lik daireden sonra Özgür'e biraz garip geldi, ama sonra sevdi. Oda pek zevkli döşenmiş. Eşyamızı yerleştirip hemen kısa bir çevremizi tanıma turuna çıktık. Açık restoran bulamadık. Burada yiyecek içecek işletmeleri akşam 7'den sonra servise başlarmış. Açık bir fast foodcuda tavuk yiyip 66 cc'lik Heineken birası içtik. Hacim ilginç. Hiç, bir litrenin üçte ikisi kadar bir bira şişesi görmemiştik şimdiye kadar. Klasik yöntemimiz olan kalbe doğma usulüyle deniz kıyısına gittik. Yolda bir Vespa motosiklet bayisi gördük. Özgür 5.500 avroluk kırmızı yeni, ben de 11.000 avroluk mavi eski bir model gözümüze kestirdik. Türkiye'deki fiyatlara göre çok uygun olduğunu görünce şaşırıldık mı? Tabii ki, hayır! Arkadaşım Saim motosiklet için yağmurluk sipariş etmişti. Orada yokmuş. Olan yeri tarif ettiler. Dönüşte aldık. Üstümden bir yük kalktı.

Deniz kıyısında bol bol iyot koklayıp turladık.

Milano Centrale

Kaldığımız yere dönerken Özgür (gene) susadı. Bira molası verdik. Aheste aheste yürüyerek sokağımızı (Via Donghi) bulduk. Oradaki bir marketten alışveriş yaptık. Evimize gidip dinlendik. Dönüşte Özgür odamızı daha çok sevdi.

03/03

Kahvaltı sonrası ziyaret edeceğimiz yerleri Google'ın harita uygulamasında işaretledim. Öyle adlı sanlı yerler değil, 'turistik' diye uygulamanın tavsiye ettikleri işte. Cenova'daki ikinci günümüzde, mümkün olduğu kadar turistik yerleri gezelim, akşam evimizde makarna yiyelim dedik. Milano'da aldığımız taze makarnayı orada pişirmemiştik. Nasipse bugün artık...

Cenova'nın tarihi merkezi, daracık sokakları ve

yaşayan tarih kokan çok güzel bir bölge. Biz burayı Milano'dan çok sevdi. Ne kadar kısa ve dar olursa olsun her sokağa bir isim ve ne kadar küçük olursa olsun her açıklığa bir meydan ismi vermişler. Dar sokaklarda, büyük caddelerde olmadığı kadar çok sayıda ve şaşırtıcı kalitede

ürünler satan dükkân var. Giysi vitrinleri İtalyan tarzı ve farkını ortaya koyacak karakterde. Biz Cenova'yı çok sevdi, çok!

Milano'dan aldığımız ek olarak, eve dönerken taze ravioli aldık. Evde pişirdik ve bol sarımsaklı yoğurtla yemeye çalıştık. Çalıştık, çünkü yoğurt bildiğin tatlıydı. Bu gavurlar sade yoğurt yiyemiyor zahir.

04/03

Kahvaltıdan sonra saat 10 gibi kendimizi sokağa attık. Yüksekte bir kaleye gideceğiz. Kapalı sanki. Ama oradan Cenova ayaklar altındaymış. Ben orayı ziyaret etme konusunda ısrarengiz davranınca Özgür kırmadı beni. Ne de olsa bütün gece öksüre öksüre uyumaya çalışmışım ve kim bilir, belki de dünyadaki günlerim sayılıydı. Neyse... Yüzlerce merdiven çıkararak ve Özgür'ün söylenmelerine kulak tıkayarak kaleye vardık. Kapalıydı. Pek de küçük bir kaleymiş. Ama olsundu. Cenova buradan bir başka gözüküyor.

Geze geze, bir eğitim kurumunun tarihi binasının yanından deniz kenarına indik. İtalya'da, gördüğüm kadarıyla, tarihi büyük binaları kamu kullanımına açmışlar. Genellikle de okul ya da enstitü olarak kullanıyorlar. Bunların kafaları ticarete pek basmıyor sanki. Bizde olsa hemen bol yıldızlı otele çevirir, sermayedarın parasına para katardık. Yok, yok. Bunlardan olmayacak! Deniz kenarında bulunan bir galerinin kafesinde bira içip (merak ettiğimiz patatesli İtalyan lezzeti) gnocchi yedik. Pesto soslu üstelik ve ben orijinal pesto sosunu çok merak ediyordum. Ne de olsa fesleğen tadı benim damağımda küçüklüğümden kalan bir şey değil. İkimiz de beğendik. Oturduğumuz kafeden gözüken dönme dolaba doğru yola çıktık. Cenova Kongre Merkezinin yanındaydı. Cenova, en yukarıdan, kalenin oradan olduğu kadar güzel gözüküyor. Ayaklarımızı tekrar yere bastıktan sonra kongre merkezinin yanındaki restoranlardan birinde şarap içip İtalyan atıştırmalıklarından yedikten sonra (tabii ki aheste aheste) geze geze evimize döndük. Aldığım ilaçlar akşama kadar idare etmiyor.

Hasta da olsam yemek yapmak benim işim. İncecik dilimlenmiş eti tereyağında pişirip servis ettim. Viski ile yedi Özgür. Bu da Türk usulü işte.

Cenova Meydan

Panoramik

Panoramik-2

05/03

Bol öksürük ve karın kasi egzersizli geçen son geceden sonra sabah kalkıp hazırlandık. Kahvaltı yapıp Cenova Centrale Principe'ye doğru yayan yola koyulduk. Pazar günü taksiciler çalışıyor umarız, diye cümleler kurarken durakta bekleyen taksiler gördük. Hem daha sabahın köründeyiz. Şaşırarak sevindik. Sıradakine binip gara gittik. Geçen gün deniz kenarına inerken yanından geçtiğimiz okulun dibindeymiş meğer. Tövbeler olsun! TrenItalia

Piazza Maria Novella

Davut

Rönesans Heykelleri

çok dakik çalışıyor. 9.47'deki trenimiz (seferin saatine özel bir dikkat isterim) 9.49'da hareket etti. Pisa'ya kadar hep deniz kıyısından gittik. İrili ufaklı birçok tünelden geçtik, tıpkı bu kıyı şehrine gelirken olduğu gibi.

Bu kez yolculuğumuz 2 aşamalı. Pisa'da tren değiştireceğiz. İlk trenden inince hemen Floransa treninin peronuna geçtik. 2 dakika farkla trenimiz kalktı. Bu, bölgesel bir sefer olduğundan (diğeri şehirler arası idi) daha kalabalıktı. Floransa Santa Maria Novella istasyonuna tam planlanan zamanda vardık.

Acıkan karnımızı Piazza Santa Maria Novella meydanında Peroni bira eşliğinde pizza yiyerek

doyurduk. Garsona pizzalarını övdüğümde, aslında iki bina ötedeki restoranda kendilerininkinden çok daha güzel pizza pişirildiğini, orijinal İtalyan lezzeti arıyorsak orada bulabileceğimizi söyleyince dürüstlüğüne şaşırmadık değil hani. Kalacağımız yerin anahtarını verecek olan Pascal ile 14.45'te buluşmak için sözleşmiştik. Taksiyle, dairenin olduğu San Niccolo sokağına gittik. Çocuk geldi, anahtarları verdi, açıklamalarını yaptı ve gitti. Odamız resimlerdekine pek benzemiyor, ama ben sevdim. Benim tatillerde Polyanna modum devreye giriyor sanırım. Her şeyi beğenme eğilimim ağır basıyor. Memnun olacak şey arıyorum.

Odaya yerleşip hemen kendimizi Rönesans'ın kollarına attık. Tarihin ve sanatın içinde, tarihi ve sanatı koklayarak içimizden geldiği gibi dolaştık. Sokak ve meydanlarda, Davut heykeli başta olmak üzere birçok Rönesans eseri ile selamlaştık. Böyle bir çırpıda söyleyince hızlıca gezdiğimiz sanılmasın. Ben öksürük eşliğinde ancak kaplumbağa hızında gidebiliyorum. Orijinal bir restoranda deniz ürünleri yiyip şarap içtikten sonra apartmanımıza doğru yola koyulduk. Yolda bira molası verdik. Floransa'da kalacağımız süre içinde tüketeceğimiz yiyecek ve içecekleri almaya gittik. 21.30 suları evimize döndük. Özgür uzun süreli iş yerinde olmaya-çağı için iş bilgisayarını yanında getirmişti. Gelen elektronik postalarını okuyup onun yapması gereken acil bir şey olup olmadığına bakmak üzere bir süre çalıştı. Ben zaten hâlâ hastayım. Biraz oyalanıp yattık. Sabaha daha iyi olurum umarım.

06/03

Gece gene bol öksürüklü geçti. Öksürmekten karın kaslarım ağrıyor. Duş alıp kahvaltı yaptıktan sonra 10 suları dışarı çıktık. Kaldığımız yer yüksekçe bir yerde bulunan Piazzale Michelangelo'ya çok yakın. O tepenin hemen altı bizim sokak. Otel yerine iki odalı bir Floransa evinde kaldığımızı göre artık biz de buralı sayılırız ve bu durumda sokak "bizim" olabilir. Yavaş yavaş (kaplumbağa hızında) tepeye çıkıp, çıkarken Floransa'nın pek çok fotoğrafını çektik. Meydandaki kafede kahve içip, o çok merak ettiğimiz İtalyan gelatosundan (dondurmanın İtalyan hâli) yedik. Oradan sonra, bahçesinde birçok aile mezarlığı olan bir kiliseye girdik.

Floransa panorama

Kiliseden panorama

Burada restorasyon çalışması var. Şehrin her yerinde bu tür çalışmaları görmek mümkün. Ama Rönesans çocukları orijinal eserin üzerine kelebek kondurmadan yapıyor bu işi. Aslına uygun ve yavaş yavaş.

Sırada Museo Galileo var. Yani Galile Müzesi. İçinde iki grandükün (Medici ile Lorraine) ve ailelerinin katkısıyla oluşturulmuş, dünyanın en büyük bilimsel alet, aygıt ve düzenek koleksiyonu var. Müze bir enstitü tarafından işletiliyor ve 11.yy.dan kalma bir binada yer alıyor. İnsan bunları öğrenince tüyleri diken diken oluyor. Bin yaşında bir binada, Galile gibi bir bilim adamına adanmış bir müze... Zamanının çok ilerisinde çalışan zekalara hayran olmamak elde değil. Bir de İtalyanların vefa ve koruyuculuğuna. Gerçi insanlığın ortak malı diye gördüğüm bu eserlerin her birine giriş para istemelerine bozuluyorum. Bu müzeye giriş 10 avro. Bedelsiz olması bence en ideali. Daha önce de dediğim gibi, hiç olmazsa 2, 3 avro gibi sembolik bir miktar alınsa daha iyi olmaz mı?

Müzeden sonra, 4. yy.dan kalma bir Bizans kilisesinin üstüne 1296'da inşa edilmeye başlanmış ve yapısal olarak tamamlanarak 25

Galileo Müzesinden

Mart 1436 tarihinde (Floransa takvimine göre yılın ilk günü) Papa Eugene IV tarafından kutsanmış. Tarihte geçici bir ahşap destek çerçevesi olmadan inşa edilen ilk 'sekizgen

kubbe imiş. Rönesans'ın en etkileyici projelerinden biri olarak değerlendiriliyor. Bu kubbe Rönesans'tan söz edilen bir yerde hepimizin gözüne çarpmıştır. Katedrale para ödemedi giriliyor, ama bodrum kattaki Bizans kalıntılarını göstermek için para istiyorlar. Buyur bakalım!

Katedral

07/03

Kahvaltı, duş, 10 suları yola düşme...

Da Vinci ne adammış! Kafası zehir gibiymiş ve hep çalışıp durmuş. Silahlar üzerine de çalışmış olması epey garip. Zamanına göre, kitle imha silahı bile sayılabilir tasarladıkları. Arşimet vidası, robot davulcu, uçmak için kanatlar, helikopterin atası sayılan hava burgusu, anemometre, köprü, daha neler neler... Onun için de bir müze var Floransa'da.

Floransa'nın, turistlerin (ki yılın bu zamanı bile sokaklar gezgin dolu diyebiliriz) pek gözükmediği sokaklarında gezmeyi daha çok sevdi biz. Ama nereye gidersek gidelim, ne tarafa yönelirsek yönelelim, sonunda katedralin oraya dönüyoruz. Bizi ona çeken bir şey var, ama ne olduğunu hiç bilmiyoruz.

Robot Davulcu

Da Vinci Silah

08/03

Bugün hem İtalya hem Floransa günlerimizin sonuncusu. Buraya bir daha gelip gelmeme konusunda Özgür tereddütlü. Bu kadar sanat insanda kültürel doz aşımı etkisi yapıyor ne de olsa. Ben Davut heykelinin aslını görmek (ki dünyada üç tane varmış: Biri İngiltere'de, biri meydanda, diğeri Galleria dell'Accademia'da olmak üzere Floransa'da), bütün müzeleri gezmek, Palazzo Vecchio'dan başlayarak sarayları görmek için kaç kez daha gelmem gerekirse Floransa'ya gelirim.

Palazzo Pitti

Bu kez nehrin, evimizin bulunduğu taraf olan San Niccolo kısmında gezmek istedik. Büyük bir saray (Palazzo Pitti) ve görkemli bahçesinin olduğu bölgeye doğru gittik. Bu tarafta daha az turist var sanki. Saray eski ve aktif bir cadde üzerinde. Caddedeki mağazaların hepsi de tarz ürünler satıyor. Floransa'nın deri ürünleri ve parfümleri meşhur gibi gözüküyor. 18. yy.dan kalma seramik üreticileri de var cadde üzerinde. Çok güzel ve canlı renkli ev dekorasyon nesneleri ve mutfak eşyası dikkat çekici. Caddenin sonunda bir de park var. Sarayın önündeki büyük bahçenin devamı, ama bölünmüş. Parkın içinde güzel sanatlar lisesi var. Rönesans'ın, sanat eserleri üretme geleneği, akademik destekle devam ediyor. Sanat eğitimi almak için Floransa'dan daha uygun bir şehir olabilir mi?

Nehrin bu yakasından (hani şu hep yolumuzun önünde sonunda oraya çıktığı) katedralin olduğu yakaya geçerken birçok kuyum dükkanı görüyoruz. Burada mücevher işleme sanatı da ileriymiş meğer.

Sanat tarihi kitaplarında gördüğüm eserlerinin bir kısmının olduğu bir şehirde gezmek çok heyecan vericiydi. Fethiye'ye döndüğümde yapacağım ilk şey, Sanatın Öyküsü kitabını bir daha okumak olacak. Bundan sonraki İtalya gezimin daha bilinçli olmasını istiyorum. Kulaklarımda o meşhur söz, insanlık için küçük, benim içinse çok büyük bir gezinin defterini böylecek kapamış oluyorum: Hayattan sanatı çıkarın, geriye pek bir şey kalmaz.

09/03/2023 / Münih Havalimanı

Seramikler

MAKRI^{FCB}

FETHİYE'YE
ÖZGÜ
LEZZETLER

BULGURLU SOĞAN GÖBEĞİ

Malzemeler

1 demet soğan göbeği (soğan erkeği)
1 kaşık tereyağı, 2 adet yumurta, Yarım çay kaşığı
tuz, 1 çay kaşığı kırmızı toz biber, Yarım çay
kaşığı karabiber

Hazırlanışı

Soğanlar doğranır ve tereyağı ile kavrulur. 1 avuç
bulgur ve 1 bardaktan daha az su ilave edilerek
pişirilir. İsteğe bağlı su yerine süt de konabilir.
Soğanlar biraz öldükten sonra yumurtası konur
ve yumurtalar sertleşince ocaktan alınır.

EKŞİLİ KARAGÖZ SALATASI

Malzemeler

300 gr karagöz börülce, 1 kırmızı kalya biber, 1
yeşil biber, 2-3 dal maydanoz, 1 adet limon, 1 tatlı
kaşığı tuz

Hazırlanışı

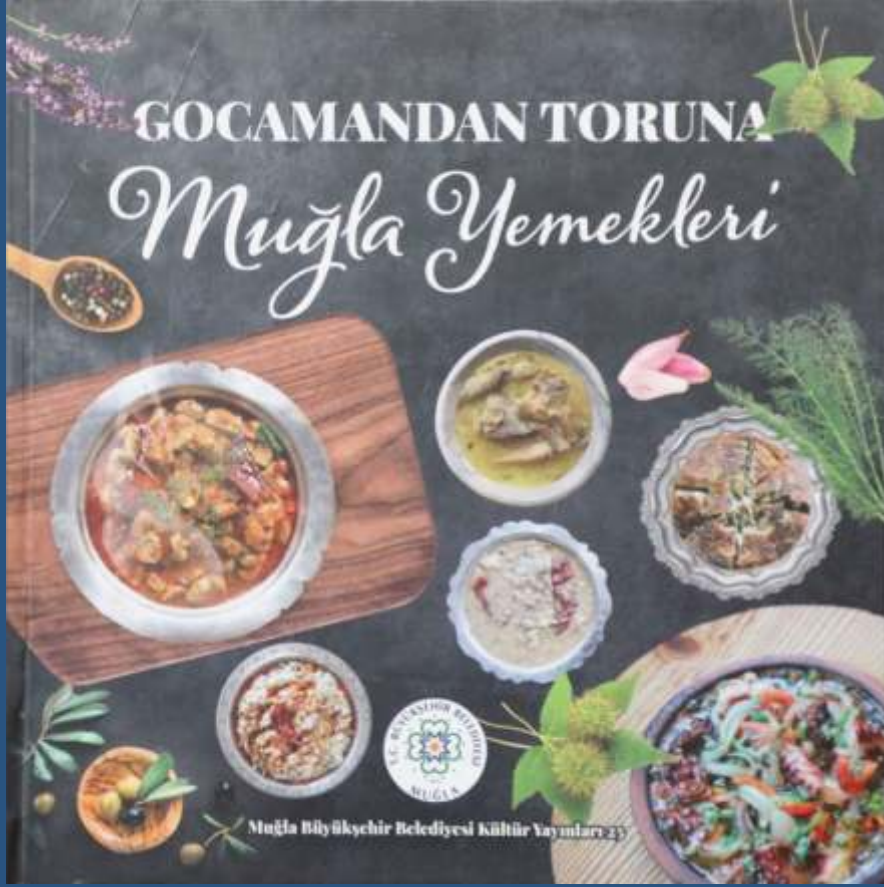
Karagöz (börülce) suda haşlanır. Kalya kırmızı
biberler ve yeşil biberler ince ince doğranır. Bir
kabin içerisinde börülce, biberler, maydanoz,
limon suyu ve tuz iyice karıştırılarak servis edilir.

GOCAMANDAN TORUNA MUĞLA YEMEKLERİ

Muğla'nın 13 ilçesindeki köyler tek tek dolaşarak, 60 yaş üstü yöre halkından alınan bilgilerle hazırlanan, "Gocamandan Toruna Muğla Yemekleri" kitabında, bu coğrafyaya özgü 446 yemeğin tarifi bulunuyor.

Gocamandan Toruna Muğla Yemekleri kitabı, aynı zamanda yörenin kültürel özelliklerini de ortaya koyan çok ciddi bir derleme. Tariflerin İngilizcesinin de olduğu kitapta, Fethiye'nin Hardal Ekşileme (Sündürme), Kokulu Ot Kavurması, Alaca Aş, Patlıcan Kıstırma yemeklerinin tarifleri de yer alıyor.

Muğla Büyükşehir Belediyesi ile Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin desteğiyle çıkarılan Gocamandan Toruna Muğla Yemekleri kitabının yazarı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Ortaca Meslek Yüksek Okulu Öğretim Elemanı Dr. Selma Atabey'in kitapla ilgili değerlendirmesi ise şöyle:

"Yaptığımız bilimsel araştırmalar sonucu edindiğimiz tarifleri birebir olarak bu kitaba aktardık. 2009 yılından bu yana sürdürdüğümüz çalışmalar, sürekli yeni tariflerin ortaya çıkması nedeniyle uzadı. Yöre halkıyla görüşerek derlediğimiz 446 tarifini kitabımıza ekledik. Zaman içinde yeni tariflerle, kitabımız sürekli güncellenebilecek."

FethiyeKariyer.com

www.fethiyeKariyer.com

**Bu sitede
iş var!**

DESTEK HATTI

0530 954 10 70

0252 612 84 81

FGB

Fethiye Güç Birliği

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası İştirakidir